

ตอนที่ 1 บทนำ

สภาพปัญหา

ตามที่รัฐบาลนำโดยพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี มีนโยบายที่จะสร้างคุณภาพด้านการศึกษาให้กับประเทศ โดยการให้ดำเนินโครงการ “1 ตำบล 1 โรงเรียนคุณภาพ” ซึ่งเป็นนโยบายที่สอดคล้องกับคำกล่าวที่ว่า จะไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง โดยมุ่งเน้นการพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานตามบริบทของตนเอง พัฒนาโรงเรียนท้องถิ่นระดับตำบลให้เป็น โรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สร้างโอกาสให้นักเรียนในพื้นที่ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ เกิดความเท่าเทียมและครอบคลุมทั่วประเทศ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำด้านการจัดการศึกษาของประเทศ สร้างโอกาสทางการศึกษาและลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา แก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคมให้กับเยาวชนที่ขาดแคลนได้เติบโตเป็นพลเมืองดี มีทักษะวิชาการ ทักษะชีวิต ทักษะอาชีพ โดยตั้งเป้าหมาย คือ โรงเรียนเป็นศูนย์กลางของชุมชนเป็นต้นแบบ ที่มีความพร้อมในการให้บริการทางการศึกษาอย่างมีคุณภาพ เป็นการสร้างโรงเรียนให้มีความพร้อมในด้านการจัดการเรียนการสอน มีอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ผู้บริหารและครูที่มีประสิทธิภาพ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียน ชุมชน และหน่วยงานอื่นๆ ในการส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพให้กับผู้เรียน ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมทางการศึกษาที่เป็นประโยชน์ เชื่อมโยงความสัมพันธ์กับชุมชนได้อย่างต่อเนื่อง สร้างโอกาสให้นักเรียนในพื้นที่ได้พัฒนาอย่างเต็มที่ โรงเรียนกลายเป็นศูนย์รวม หรือเป็นแหล่งการเรียนรู้ของชุมชน คนในชุมชนเกิดความรู้สึกรักเป็นเจ้าของ ตลอดจนสามารถสร้างความเชื่อมั่นและศรัทธาในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนในการส่งบุตรหลานเข้ามาเรียน นำไปสู่การลดค่าใช้จ่ายของผู้ปกครอง ซึ่งถือเป็นหลักประกันกับชุมชนว่า โรงเรียนคุณภาพเหล่านี้จะส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนได้รับความรู้ กระบวนการ และทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงตน ดำรงชีวิตในการเป็นพลเมืองไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

โรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ต้องมีความเข้มแข็งทางวิชาการ เป็นสถานศึกษาคุณธรรม มีความโปร่งใสในการดำเนินงานของสถานศึกษา (ITA : Integrity & Transparency Assessment) และเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม งานอาชีพ และสุขภาพอนามัย เป็นโรงเรียนศูนย์รวมการศึกษาที่มีคุณภาพ สามารถให้บริการการศึกษาแก่นักเรียน และชุมชน บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความพร้อมในทุกด้าน ทั้งสมรรถนะ ศักยภาพ และความสามารถในการบริหารจัดการ มีความคิดสร้างสรรค์นวัตกรรมการบริหาร การจัดการเรียนการสอน สร้างคลังนวัตกรรมการเรียนการสอน คลังความรู้อย่างเป็นรูปธรรม นักเรียนมีการพัฒนาด้านสติปัญญา (Intelligence Quotient) ความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional Quotient) มีทัศนคติ (Attitude) มีพัฒนาการด้านร่างกายสมวัย (Physical) นักเรียนมีการพัฒนาด้านคุณธรรม จริยธรรม มีความรัก ห่วงแทนและความภูมิใจในชาติ โดยใช้แนวคิดแบบ STAR STEMS และแนวทางโรงเรียนคุณธรรม สฟฐ. ปฏิบัติตามค่านิยม 12 ประการ เพื่อปลูกฝังความเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศชาติ (Moral Quotient) (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหน่วยงานทางการศึกษา มีภารกิจในการจัดบริการทางการศึกษาให้แก่เด็กและเยาวชน ทุกกลุ่มเป้าหมาย ครอบคลุมเด็กปกติ เด็กด้อยโอกาส เด็กพิการและเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษาจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 มีโรงเรียนในสังกัด ทั้งหมด 115 โรงเรียน ในพื้นที่ 34 ตำบล ในเขตอำเภอเมืองพะเยา อำเภอบ้านฉาง อำเภอบ้านค่าย อำเภอนิคมน้ำพูน และอำเภอปลวกแดง แบ่งเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ 4 โรงเรียน โรงเรียนขนาดใหญ่ 16 โรงเรียน โรงเรียนขนาดกลาง 76 โรงเรียน และโรงเรียนขนาดเล็ก 19 โรงเรียน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 มีโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล จำนวน 34 โรงเรียน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ได้ดำเนินการขับเคลื่อนโครงการโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล (1 ตำบล 1 โรงเรียนคุณภาพ) ตามนโยบายที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานให้แนวทางมาอย่างต่อเนื่อง โดยเริ่มตั้งแต่คัดเลือกโรงเรียนในแต่ละตำบลตามเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด จากการคัดเลือกโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล จำนวน 115 โรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ในพื้นที่ 34 ตำบล โรงเรียนที่ผ่านการคัดเลือกโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล จำนวน 34 โรงเรียน จาก 34 ตำบล และจากนั้นโรงเรียนต้องได้รับการประเมินโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลทั้งหมด 5 ระยะ ซึ่ง ระยะที่ 1 ระหว่างวันที่ 25 กุมภาพันธ์ – 9 มีนาคม 2562 ระยะที่ 2 ระหว่างวันที่ 19 มีนาคม – 8 เมษายน 2562 และระยะที่ 3 ระหว่างเดือนกรกฎาคม 2562 – มีนาคม 2563 ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด และจากผลการประเมินความก้าวหน้า ความพร้อมและความสำเร็จ โรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ระยะที่ 1 พบว่า การประเมินความก้าวหน้าความพร้อมและความสำเร็จ โรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ระยะที่ 1 โรงเรียนที่มีความพร้อม จำนวน 19 โรงเรียน และโรงเรียนที่มีความพร้อมมาก จำนวน 15 โรงเรียน ส่วนผลการศึกษาการประเมินการเตรียมความพร้อมของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ระยะที่ 2 พบว่า โรงเรียนที่มีความพร้อมก่อนเปิดภาคเรียนที่ 1 จำนวน 16 โรงเรียน โรงเรียนที่มีความพร้อมแล้ว 15 โรงเรียน และ โรงเรียนที่มีความพร้อมในภาคเรียนที่ 1 จำนวน 3 โรงเรียน นอกจากนี้มีโรงเรียนที่สามารถพัฒนาเพื่อประเมินเข้าสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลอีก 81 โรงเรียน ทั้งนี้สภาพของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลทั้ง 34 โรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ต้องการได้รับการสนับสนุนด้านอัตรากำลังบุคลากร งบประมาณ และคำแนะนำหรือการวางแผนการดำเนินงานร่วมกับต้นสังกัดที่จะขับเคลื่อนให้โรงเรียนคุณภาพประจำตำบลเดินหน้าอย่างแท้จริง ดังนั้นในฐานะผู้บริหารที่รับผิดชอบการขับเคลื่อนโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล จึงทำให้ผู้ศึกษาสนใจเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ให้ผ่านการประเมินทั้ง 3 รอบ เป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลทุกโรงเรียน

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานตามมาตรฐานของโรงเรียนที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1
2. เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาโรงเรียนที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1

ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาแนวทางการพัฒนาโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 1 ให้เป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล โดยมีขอบเขตการศึกษา ดังนี้

1. ขอบเขตเนื้อหา ได้แก่ การดำเนินงานตามเกณฑ์ตัวชี้วัดของโรงเรียนที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล
2. ขอบเขตด้านประชากร
ผู้ให้ข้อมูลหลัก ประกอบด้วย ตัวแทนผู้บริหารสถานศึกษา 10 คน ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา 10 คน ตัวแทนเอกชน 5 คน ตัวแทนชุมชน 10 คน ตัวแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 5 คน ตัวแทนผู้ประกอบการ 10 คน และตัวแทนนักเรียน 10 คน จากโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล จำนวน 34 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 60 คน
3. ขอบเขตด้านระยะเวลา ผู้ศึกษาได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ให้เป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ในระหว่างวันที่ 1 พฤษภาคม 2562 ถึงวันที่ 2 สิงหาคม 2562

วิธีการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ใช้การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research)

ประโยชน์ที่จะได้รับ

1. ได้แนวทางการบริหารจัดการการศึกษาโรงเรียนที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ที่สามารถพัฒนานำไปสู่การเป็นโรงเรียนศูนย์กลางในชุมชน เป็นโรงเรียนต้นแบบมีความพร้อมให้บริการการศึกษาที่มีคุณภาพ
2. โรงเรียนและชุมชนจะเกิดความรู้สึกมีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าของสถานศึกษา มีความประสงค์จะพัฒนาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ แหล่งวิชาการของคนในชุมชนต่อไป

นิยามศัพท์

โรงเรียนคุณภาพประจำตำบล หมายถึง โรงเรียนที่มีคุณลักษณะเป็นศูนย์กลางในชุมชน เป็นต้นแบบ สามารถให้บริการการศึกษา เป็นที่พึงพอใจของผู้รับบริการ ตลอดจนเป็นศูนย์รวมหรือเป็นแหล่งการเรียนรู้ของชุมชน สร้างโอกาสให้นักเรียนในพื้นที่ได้รับการพัฒนา อย่างเต็มที่ ให้ชุมชนมีส่วนร่วมและเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ สร้างความเชื่อมั่นและศรัทธาในการพัฒนาคุณภาพ ของโรงเรียนในการส่งบุตรหลานเข้ามาเรียน

โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล จำนวน 34 โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 หมายถึง หน่วยงานทางการศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษาที่ขึ้นตรงต่อสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่กำกับดูแล สถานศึกษาในเขตพื้นที่อำเภอเมืองพะเยา อำเภอบ้านฉาง อำเภอบ้านค่าย อำเภอปลวกแดง และ อำเภอนิคมน้ำอ้อมพัฒนา

โรงเรียนที่มีความพร้อมมาก หมายถึง โรงเรียนที่ผ่านการประเมินการเตรียมความพร้อมของ โรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ระยะที่ 1 ตามตัวชี้วัดครบถ้วนสมบูรณ์ ได้แก่ 1. โรงเรียนจัดทำ แผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลกำหนดผลลัพธ์ (Outcome) ชัดเจน มีแนวปฏิบัติและวิถี ใหม่ที่มุ่งให้เป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล (10 ขั้นตอน) 2. โรงเรียนดำเนินการทบทวนหลักสูตร สถานศึกษา (ในปีที่ผ่านมา) มีความชัดเจนและสอดคล้องกับแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ครอบคลุมในทุกประเด็นตามแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล และ 3. โรงเรียนดำเนินการ ตามการดำเนินการ/ที่มา (7 วิธี) ของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ในการเตรียมความพร้อมของด้าน จำนวนครูให้มีครูครบชั้น ครบวิชาเอก ครบวิชาชีพ และครบเฉพาะทาง

โรงเรียนที่มีความพร้อม หมายถึง โรงเรียนที่ผ่านการประเมินการเตรียมความพร้อมของ โรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ระยะที่ 1 ตามตัวชี้วัดครบ ได้แก่ 1. โรงเรียนจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียน คุณภาพประจำตำบลกำหนดผลลัพธ์ (Outcome) ชัดเจน มีแนวปฏิบัติและวิถีใหม่ที่มุ่งให้เป็น โรงเรียนคุณภาพประจำตำบล (10 ขั้นตอน) 2. โรงเรียนดำเนินการทบทวนหลักสูตรสถานศึกษา (ในปีที่ผ่านมา) มีความชัดเจนและสอดคล้องกับแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ครอบคลุม ในทุกประเด็นตามแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล และ 3. โรงเรียนดำเนินการตามการ ดำเนินการ/ที่มา (7 วิธี) ของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ในการเตรียมความพร้อมของด้านจำนวน ครูให้มีครูครบชั้น ครบวิชาเอก ครบวิชาชีพ และครบเฉพาะทาง

โรงเรียนที่มีความพร้อมแล้ว หมายถึง โรงเรียนที่ผ่านการประเมินการเตรียมความพร้อม ของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ระยะที่ 2 ตามตัวชี้วัดครบถ้วนสมบูรณ์ ได้แก่ 1.โรงเรียนมีการ ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษามีความชัดเจนและสอดคล้องกับแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพ ประจำตำบล ครอบคลุมในทุกประเด็นตามแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล 2. ครูทุกคนมี แผนจัดการเรียนรู้ที่ระบุเป้าหมาย กิจกรรม สื่อ ชิ้นงาน/ภาระงานที่สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา มีการกำหนดช่วงเวลาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในตารางเรียนของทุกชั้น มีเครื่องมือการประเมิน ตามสภาพจริงในระดับคุณภาพของผู้เรียนตามเป้าหมายของหลักสูตรสถานศึกษา 3. โรงเรียนมีการ พัฒนาครูตามแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลมีความสอดคล้องและครอบคลุมทุกประเด็น ตามแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล และ 4. ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาทุกคนมีการ ดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามระบบทุกชั้นตอน มีข้อมูลสารสนเทศ มีการ ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และมีการปรับปรุงระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนพร้อมใช้ในวันเปิดเรียนภาค เรียนที่ 1/2562

โรงเรียนที่มีความพร้อมในภาคเรียนที่ 1 หมายถึง โรงเรียนที่ผ่านการประเมินการเตรียม ความพร้อมของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ระยะที่ 2 ตามตัวชี้วัดครบถ้วนสมบูรณ์ในภาคเรียนที่ 1

ได้แก่ 1. โรงเรียนมีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษามีความชัดเจนและสอดคล้องกับแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ครอบคลุมในทุกประเด็นตามแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล 2. ครูทุกคนมีแผนจัดการเรียนรู้ที่ระบุเป้าหมาย กิจกรรม สื่อ ชิ้นงาน/ภาระงานที่สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา มีการกำหนดช่วงเวลาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในตารางเรียนของทุกชั้น มีเครื่องมือการประเมินตามสภาพจริงในระดับคุณภาพของผู้เรียนตามเป้าหมายของหลักสูตรสถานศึกษา 3. โรงเรียนมีการพัฒนาครูตามแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลมีความสอดคล้องและครอบคลุมทุกประเด็นตามแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล และ 4. ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาทุกคนมีการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามระบบทุกชั้นตอน มีข้อมูลสารสนเทศ มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และมีการปรับปรุงระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนพร้อมใช้ในวันเปิดเรียนภาคเรียนที่ 1/2562

โรงเรียนที่ไม่มีความพร้อม หมายถึง โรงเรียนที่ไม่ผ่านการประเมินการเตรียมความพร้อมของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ระยะที่ 1 และ 2

บทที่ 2

องค์ความรู้ หลักการ แนวคิดหรือทฤษฎี

การศึกษาแนวทางการพัฒนาโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 1 ให้เป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ผู้ศึกษาได้ศึกษาองค์ความรู้ หลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการศึกษาค้นคว้า ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษา
 - 1.1 ความหมายของคุณภาพการศึกษา
 - 1.2 องค์ประกอบของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
2. แนวคิดเกี่ยวกับโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล
 - 2.1 ความหมายของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล
 - 2.2 เกณฑ์การคัดเลือกโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล
 - 2.3 มาตรฐานและตัวชี้วัดโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล
 - 2.4 แนวทางการดำเนินการคัดเลือกโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล
3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาโรงเรียน
 - 3.1 ความหมายของการพัฒนาโรงเรียน
 - 3.2 แนวทางการพัฒนาโรงเรียนสู่ความเป็นโรงเรียนคุณภาพ
4. แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
5. แนวคิดเกี่ยวกับวงจรควบคุมคุณภาพ
6. บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 1
7. กรอบแนวคิดในการศึกษา

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษา

1.1 ความหมายของคุณภาพการศึกษา

ในบริบทของการศึกษาคำว่า “คุณภาพ” มีหลากหลายความหมายและยังไม่สามารถลงข้อสรุปที่ชัดเจน อดัม (Adams, 1993 อ้างถึงใน UNICEF, 2000) กล่าวว่า คำที่มักใช้ในความหมายเดียวกับคุณภาพ ได้แก่ ประสิทธิภาพ (efficiency) ประสิทธิผล (effectiveness) และความเสมอภาค (equity) ถึงแม้คำจะแตกต่างกันแต่นักการศึกษาปัจจุบันเห็นสอดคล้องกันว่า คำเหล่านี้ประกอบกันเป็นมิติพื้นฐานของการศึกษาที่มีคุณภาพ ดังนั้น คุณภาพการศึกษาตามแนวคิดของยูนิเซฟจึงพิจารณาจาก 5 ประการ ได้แก่ ตัวผู้เรียน สภาพแวดล้อมในการเรียน เนื้อหาสาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนการสอนและผลลัพธ์ ดังนี้ ผู้เรียนที่มีสุขภาพแข็งแรง มีภาวะโภชนาการที่ดี มีความพร้อมที่จะเรียนรู้ และได้รับการสนับสนุน ช่วยเหลือการเรียนจากครอบครัวและชุมชน สภาพแวดล้อมที่ถูกสุขลักษณะ ปลอดภัย ป้องกันการคุกคามทางเพศ และมีการจัดหาทั้งทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างเพียงพอเหมาะสม เนื้อหาสาระการเรียนรู้ต้องสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างหลักสูตร หนังสือ สื่อ อุปกรณ์การเรียน และทักษะพื้นฐาน โดยเฉพาะการอ่านออก เขียนได้ และการคิดคำนวณ รวมถึงทักษะชีวิตที่เด็กจะต้องเรียนรู้ เกี่ยวกับสุขภาพที่ดี ความปลอดภัย ความรู้

เรื่องเพศศึกษา การโภชนาการ การป้องกันการติดเชื้อต่างๆ กระบวนการเรียนการสอนที่ครูเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในบรรยากาศของห้องเรียนนอกห้องเรียนมีการ บริหารจัดการที่ดี ครูมีทักษะการประเมินผลการเรียนรู้เพื่อนำมาพัฒนาผู้เรียนและลดช่องว่างความแตกต่างในการเรียนรู้ของผู้เรียน ผลลัพธ์ที่ได้จากการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพจะต้องสะท้อนถึงความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่เชื่อมโยงกับเป้าหมายการศึกษาของชาติ และการมีส่วนร่วมของสังคม

ในทำนองเดียวกัน ยูเนสโก (UNESCO, 2005) ได้เสนอว่า การศึกษาที่มีคุณภาพสามารถพิจารณาจากกรอบและตัวชี้วัดการศึกษาที่สะท้อนถึงคุณภาพ ดังนี้

ตารางที่ 2.1 แสดงการศึกษาที่มีคุณภาพสะท้อนจากกรอบและตัวชี้วัดคุณภาพการศึกษา

กรอบพิจารณา	ตัวชี้วัดคุณภาพการศึกษา
ลักษณะของผู้เรียน	1. นักเรียนมีสุขภาวะที่ดี ภาวะโภชนาการที่สมบูรณ์ และมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
กระบวนการเรียนการสอน	2. ครูมีคุณภาพในการสอนและมีเทคนิคการสอนที่กระตือรือร้น 3. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้นิยามชัดเจนโดยครอบคลุมการวัด ความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณค่า
เนื้อหาสาระ	4. หลักสูตรสอดคล้องและสนองความต้องการของสังคมและที่พัฒนามา จากความรู้และประสบการณ์ของครูและผู้เรียน
ระบบ	5. สิ่งอำนวยความสะดวกและอุปกรณ์การศึกษามีเพียงพอเหมาะสม 6. สภาพแวดล้อมเอื้อต่อการเรียนรู้ เป็นระเบียบเรียบร้อย ถูกสุขลักษณะ และมีความปลอดภัย 7. การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม 8. เคารพและผูกพันกับชุมชนท้องถิ่น และวัฒนธรรม

ที่มา : UNESCO. (2005). EFA global monitoring report: Understanding education quality. Retrieved July 10, 2019. from

คุณภาพการศึกษายังเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงคุณลักษณะของการจัดการศึกษาที่มีมาตรฐาน ทำให้เกิดผลอย่างยั่งยืนแก่ผู้เรียนตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร และสามารถสนองความต้องการของ นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน หรืออาจกล่าวได้ว่า คุณภาพการศึกษา คือ คุณภาพของผู้เรียนที่มี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนด ทั้งนี้ คุณภาพของผู้เรียนดังกล่าวเกิดจากความร่วมมือของทุกๆ ฝ่าย ได้แก่ พ่อแม่ผู้ปกครองและชุมชนที่เอาใจใส่การจัดการศึกษา หน่วยงานระดับนโยบายและระดับปฏิบัติมีระบบการบริหารที่ได้มาตรฐาน

และโดยเฉพาะระดับปฏิบัติซึ่งหมายถึงสถานศึกษามีระบบการเรียนการสอนที่ลงถึงระดับห้องเรียนอย่างมีคุณภาพ อันเป็นผลมาจากการมีผู้บริหารและครูมืออาชีพ รวมทั้งมีคณะกรรมการสถานศึกษาที่ให้การคำปรึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ (รัตนา ดวงแก้ว, 2556ก) แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาดังกล่าว ทำให้เข้าใจได้ว่า การศึกษาเป็นระบบที่ซับซ้อนที่มีบริบท ทางการเมือง วัฒนธรรม และเศรษฐกิจฝังรากลึก และมีมิติต่างๆ ก็มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน และมีอิทธิพลซึ่งกันและกันซึ่งในบางครั้งไม่สามารถคาดการณ์ล่วงหน้าได้ และคุณภาพการศึกษามีตัวร่วมที่สำคัญ ได้แก่ บริบท กระบวนการเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์ที่เป็นคุณภาพของผู้เรียน และหัวใจของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา จึงหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะกล่าวว่า เกี่ยวข้องโดยตรงกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่มีเป้าหมายคือ คุณภาพ ของผู้เรียนที่ไม่ต่ำกว่ามาตรฐานที่รัฐกำหนดไว้

สมศักดิ์ สินธุระเวชญ (2541) ได้ให้ความหมายว่า คุณภาพการศึกษา หมายถึง คุณสมบัติคุณลักษณะ สภาพที่พึงประสงค์ของผู้เรียน กระบวนการจัดการศึกษาของโรงเรียน ซึ่งแสดงความสามารถในการตอบสนองความต้องการความจำเป็นสำหรับผู้เรียนสังคมในปัจจุบัน และอนาคต โดยใดมาตรฐานตามที่กำหนด

สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์ (2542) กล่าวว่า คุณภาพการศึกษา หมายถึง การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตรงความมุ่งหมายของผู้ใช้บริการ ตรงตามมาตรฐานการศึกษาและสอดคล้องกับความต้องการของผู้รับบริการโดยใช้กระบวนการบริหารการศึกษาที่มีคุณภาพ

นัครินทร์ ขาวผอง (2547) กล่าวว่า คุณภาพการศึกษา หมายถึง ตัวบ่งชี้คุณลักษณะที่มีความเป็นเลิศทางด้านต่างๆ ทั้งด้านการบริหาร และวิชาการ โดยผ่านกระบวนการเชิงระบบ ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยนำเข้า กระบวนการผลิตที่มีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับของสังคม กล่าวสรุปได้ว่า คุณภาพการศึกษา หมายถึง การจัดการศึกษาให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนา จนเกิดคุณลักษณะตรงตามมาตรฐานการศึกษา ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และสอดคล้องกับ ความต้องการของผู้รับบริการ

กล่าวสรุปได้ว่า คุณภาพการศึกษา หมายถึง การจัดการศึกษาให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนา จนเกิดคุณลักษณะตรงตามมาตรฐานการศึกษา ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และสอดคล้องกับ ความต้องการของผู้รับบริการ

1.2 องค์ประกอบของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงกระบวนการจัดการศึกษาและผลลัพธ์ อย่างไรก็ตาม ยังไม่สามารถลงข้อสรุปเกี่ยวกับองค์ประกอบและและแนวทางปฏิบัติได้ อย่างชัดเจน เนื่องจากขึ้นอยู่กับความสนใจและความเชื่อของนักการศึกษาแต่ละคนที่มีต่อผลการเรียนรู้ของนักเรียน (learning outcomes) ในยุคที่สังคมกำลังเปลี่ยนแปลงไป

แนวคิดการพัฒนาการเรียนรู้ในศตวรรษ ที่ 21 ซึ่งเป็นข้อเสนอจากงานวิจัยของสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย หรือ TDRI (2555) โดย TDRI เสนอว่า หัวใจสำคัญของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอยู่ที่การสร้างระบบความรับผิดชอบ (accountability) ของทุกฝ่ายในสังคม นับตั้งแต่ภาคประชาคม ภาครัฐบาล และกระทรวงศึกษาธิการ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หน่วยปฏิบัติซึ่งหมายถึง โรงเรียนต้องมีความรับผิดชอบต่อผู้ปกครองและนักเรียนมากขึ้น ควรเป็นหน่วยหลัก

ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและมีอิสระในการบริหารจัดการ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการออกแบบ หลักสูตร วิธีการสอน และวิธีการวัดผลตามแนวคิดทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ และเจตนารมณ์ ของโรงเรียนซึ่งต้องตอบสนองต่อสภาพปัญหาและความต้องการของผู้ปกครองและ ชุมชน รวมถึงการฝึกอบรม พัฒนาครู และการประเมินคุณภาพสถานศึกษาภายใน โดยมีการปฏิรูป ระบบการจัดทำและเผยแพร่ข้อมูล เกี่ยวกับคุณภาพของสถานศึกษาต่อสาธารณะเพื่อช่วยการ ตัดสินใจของผู้ปกครองในการคัดเลือกโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ต้องปรับวิธีการจัดสรรงบประมาณ ให้มีความเหมาะสมกับนักเรียนและโรงเรียนที่มีความจำเป็นพิเศษ เพื่อสร้างความเสมอภาคและ ความ เป็นธรรมในการจัดการศึกษา

องค์ประกอบการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ทั้ง 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1. หลักสูตร สื่อการสอนและเทคโนโลยี 2. ระบบการประเมินผลผู้เรียน 3. ระบบประเมินและพัฒนาคุณภาพครู 4. ระบบการประเมินคุณภาพสถานศึกษา และ 5. ระบบ การเงินเพื่อการศึกษา ทั้งนี้ การพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามแนวคิดนี้ ต้องดำเนินไปทั้งสองระดับ คือ ระดับประเทศ ที่ต้องสร้างความรับผิดชอบของสังคมโดยเน้นบทบาทของรัฐเป็นสำคัญ และระดับ สถานศึกษา ในฐานะเป็นหน่วยหลักที่มีความเป็นอิสระในการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนา คุณภาพการเรียนการสอนอย่างเชื่อถือ ได้

ภาพที่ 2.1 องค์ประกอบการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
ที่มา : สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2555) ข้อเสนอเพื่อการปฏิรูประบบการศึกษาขั้น
พื้นฐาน เพื่อ การเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ 21 ค้นคืนวันที่ 20 ธันวาคม 2556 จาก www.tdri.or.th

จากภาพที่ 1 สามารถอธิบายองค์ประกอบการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้
ใน ศตวรรษที่ 21 (สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์และคณะ, 2556) พอสังเขปดังนี้

1. หลักสูตร สื่อการสอน และเทคโนโลยี เป็นองค์ประกอบสำคัญที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ โดยแสดงให้เห็นถึง องค์ประกอบของหลักสูตรทั้งเนื้อหา สมรรถนะ (ทักษะ) และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่มีความสอดคล้องกับทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 โดยหลักสูตรมีโครงสร้างกระชับ มีความยืดหยุ่น เน้นกระบวนการคิดขั้นสูง และบูรณาการ ดังเช่น แนวคิดหลักและคำถามสำคัญในสาระการเรียนรู้ เรียนรู้ผ่าน โครงการงานและการทำงานเป็นทีม และการใช้ ICT ในการเรียนรู้

2. ระบบการประเมินผลผู้เรียน เป็นองค์ประกอบที่เกี่ยวกับการวัดคุณภาพผู้เรียนโดยใช้ การทดสอบ มาตรฐานในระดับประเทศ ซึ่งควรเป็นการทดสอบเพื่อวัดความรู้ความเข้าใจและทักษะ (literacy-based test) โดยประยุกต์เนื้อหาเข้ากับโจทย์จริงในชีวิตประจำวันได้ และการนำผลการทดสอบมาตรฐานระดับประเทศ ไปสร้างความรับผิดชอบให้เกิดขึ้นในระบบการศึกษา เช่น การประเมินผลงานของครู การประเมินสถานศึกษาเพื่อ พัฒนาคุณภาพและเข้าช่วยเหลือสถานศึกษาที่มี ปัญหา รวมถึงการประเมินผลและให้รางวัลแก่ผู้บริหาร สถานศึกษา นอกจากนี้ยังเกี่ยวกับการมีระบบ สาระสนเทศ เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการกำหนดนโยบายของรัฐ และการเลือกสถานศึกษาของผู้ปกครอง สำหรับในระดับโรงเรียน นอกจากนี้ การวัดและประเมินผลนักเรียนใน ระดับห้องเรียนควรมีวิธีหลากหลายโดยเฉพาะอย่างยิ่งเน้นการประเมินผลเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้และ วิเคราะห์ผู้เรียน (formative test)

3. ระบบประเมินและพัฒนาคุณภาพครู เป็นองค์ประกอบที่เกี่ยวกับการพัฒนาครูแบบใหม่ซึ่ง สนับสนุน ให้เกิดระบบชุมชนเรียนรู้ทางวิชาการร่วมกัน (Professional Learning Community) แทนการฝึกอบรมครูที่ รัฐเป็นผู้กำหนดให้เปลี่ยนบทบาทมาเป็นผู้กำกับดูแลคุณภาพและส่งเสริมการ จัดการความรู้ โดยให้โรงเรียน เป็นหน่วยพัฒนาหลัก ได้รับการจัดสรรงบประมาณ และมีอำนาจใน การตัดสินใจเลือกหลักสูตรและผู้อบรมเอง และให้ความสำคัญกับการนำความรู้ไปสู่การปฏิบัติจริง นอกจากนี้ ระบบการประเมินครูเพื่อให้ผลตอบแทน ต้องขึ้นอยู่กับพัฒนาการของผลการทดสอบ มาตรฐานระดับประเทศของนักเรียน และควรใช้วิธีสังเกตการณ์ ร่วมกับการพิจารณาเอกสารทั้งนี้ กำหนดให้มีการประเมินคงสภาพวิทยฐานะทุก 5 ปี และปรับลดงานธุรการของครูลง ให้นับหน้าที่ใน การสอนเป็นสำคัญ

4. ระบบการประเมินคุณภาพสถานศึกษา เป็นองค์ประกอบเกี่ยวกับระบบการประเมิน คุณภาพ ภายในของโรงเรียนซึ่งเป็นหน่วยหลักในการประเมินเพื่อพัฒนาคุณภาพ ส่วนระบบการ ประเมินคุณภาพ สถานศึกษาภายนอก โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) เป็นหน่วย สนับสนุนด้านความรู้ให้แก่โรงเรียน กำกับคุณภาพของโรงเรียน และประเมิน โรงเรียนตามระดับปัญหา (risk based inspection) เพื่อให้ความช่วยเหลืออย่างเหมาะสม

5. ระบบการเงินเพื่อการศึกษา เป็นองค์ประกอบเกี่ยวกับการจัดสรรทรัพยากรในระบบ การศึกษา เพื่อสร้างความรับผิดชอบและลดความเหลื่อมล้ำระหว่างพื้นที่ โดยมีการใช้ข้อมูลผลการ ประเมินผู้เรียนซึ่งเป็น คะแนนการทดสอบมาตรฐานขั้นต่ำของนักเรียนในการพิจารณาจัดสรรเงิน อุดหนุนให้แก่โรงเรียนในเขตพื้นที่ ด้อยโอกาสอย่างเหมาะสม รวมทั้งใช้ประเมินผลการทำงานและให้ รางวัลแก่ผู้บริหาร และควรปรับเปลี่ยนงบประมาณด้านการศึกษาไปสู่ระบบการเงินด้านอุปสงค์ คือ ตัวผู้เรียนมากขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับการสร้างความรับผิดชอบทางการศึกษา

2. แนวคิดเกี่ยวกับโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล

2.1 ความหมายของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล

โรงเรียนคุณภาพประจำตำบล หมายถึง โรงเรียนที่มีคุณลักษณะเป็นศูนย์กลางในชุมชน เป็นต้นแบบ สามารถให้บริการการศึกษา เป็นที่พึงพอใจของผู้รับบริการ ตลอดจนเป็นศูนย์รวมหรือเป็นแหล่งการเรียนรู้ของชุมชน สร้างโอกาสให้นักเรียนในพื้นที่ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ ให้ชุมชนมีส่วนร่วมและเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ สร้างความเชื่อมั่นและศรัทธาในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนในการส่งบุตรหลานเข้ามาเรียน โดยมีเป้าหมายที่สำคัญ 4 ส่วน ได้แก่ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562)

1. มีโรงเรียนประจำตำบล อย่างน้อยตำบลละ 1 โรงเรียน ที่มีความเข้มแข็งทางวิชาการ มีคุณธรรมจริยธรรม งานอาชีพ และสุขภาพอนามัย ให้บริการการศึกษาแก่นักเรียนและชุมชน อย่างมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน

2. ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา มีความพร้อมในทุกด้าน ทั้งสมรรถนะและศักยภาพในการบริหารจัดการ ตลอดจนมีความคิดสร้างสรรค์นวัตกรรมการเรียนการสอน

3. นักเรียนทุกคนในตำบล ได้รับโอกาสและเข้าถึงการบริการและสวัสดิการทางการศึกษาที่มีคุณภาพ และเป็นธรรม ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา แก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคมในท้องถิ่นชนบท

4. นักเรียนได้รับการพัฒนา ทั้งด้านสติปัญญา ความฉลาดทางอารมณ์ ทักษะชีวิต และพัฒนาการด้านร่างกายที่เหมาะสมกับช่วงวัย ควบคู่กับการปฏิบัติตามค่านิยม 12 ประการ

โครงการโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล (1 ตำบล 1 โรงเรียนคุณภาพ) มุ่งเน้นการพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพ และได้มาตรฐานตามบริบทของตนเอง เพื่อสร้างโอกาสให้นักเรียนในพื้นที่ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ เกิดความเท่าเทียมและครอบคลุมทั่วประเทศ เป็นการลดความเหลื่อมล้ำด้านการจัดการศึกษาของประเทศ โดยมีโรงเรียนศูนย์กลางของชุมชนเป็นต้นแบบ สร้างความเชื่อมั่นด้านคุณภาพ นำไปสู่การร่วมกันจัดกิจกรรมทางการศึกษาที่เป็นประโยชน์ เชื่อมโยงความสัมพันธ์กับชุมชนได้อย่างต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพ ในส่วนของการสนับสนุนจากรัฐบาล ได้ให้การสนับสนุน 3 ด้าน ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562)

1. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ทั้งอาคารเรียน อาคารประกอบ โรงอาหาร โรงพลศึกษา สนามฟุตบอล ระบบคมนาคม ระบบไฟฟ้าและระบบพลังงานทางเลือก ระบบประปาบาดาล ระบบบำบัดน้ำเสีย เครือข่ายโทรศัพท์ สัญญาณอินเทอร์เน็ต เครื่องคอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์อื่นๆ ระบบบำบัดขยะ ด้านโภชนาการและสุขภาพของนักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา ตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการหรือผู้มีความต้องการเป็นพิเศษ

2. ด้านการส่งเสริมการศึกษา ให้การสนับสนุนการเรียนการสอนด้านวิชาการ ด้านภาษาอังกฤษและภาษาจีน รวมทั้งสร้างสื่อและนวัตกรรมให้เป็นคลังความรู้ในโรงเรียน และจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อการพัฒนา การส่งเสริมอาชีพเพื่อสร้างการเป็นผู้ประกอบการ ตลอดจนวัสดุอุปกรณ์ องค์ความรู้ด้านการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ ตลอดจนการพัฒนาเพิ่มทักษะของผู้บริหารให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง และทักษะของครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยมุ่งเน้นที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ พร้อมสนับสนุนค่าวัสดุรายหัวของนักเรียนด้วย

3. ด้านการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม โดยเน้นให้หน่วยงานในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมเป็นเครือข่ายการพัฒนา สนับสนุนความร่วมมือระหว่างศึกษาธิการจังหวัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน และชุมชน รวมทั้งส่งเสริมความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับหน่วยงานในท้องถิ่นด้วย ในส่วนของผู้บริหารและครู จะส่งเสริมทักษะการสื่อสารและความร่วมมือเพื่อต่อยอดการพัฒนาอย่างเต็มที่ พร้อมๆ กับการพัฒนาคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อร่วมพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลต่อไป

2.2 เกณฑ์การคัดเลือกโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักเกณฑ์การคัดเลือกโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล (1 ตำบล 1 โรงเรียนคุณภาพ) เพื่อเข้าร่วมโครงการโดยมีรายละเอียดดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562)

1. เป็นโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ที่มีความพร้อมเข้าร่วมพัฒนาตามโครงการโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล (1 ตำบล 1 โรงเรียนคุณภาพ)
2. เป็นโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่เป็นศูนย์กลางของชุมชน การคมนาคม และการสื่อสารสะดวก
3. เป็นโรงเรียนที่มีพื้นที่เพียงพอต่อการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมต่างๆ สามารถรองรับการเพิ่มจำนวน นักเรียนในอนาคตได้
4. เป็นโรงเรียนที่มีความเหมาะสมและเอื้อต่อการพัฒนาโรงเรียนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล (1 ตำบล 1 โรงเรียนคุณภาพ)
5. เป็นโรงเรียนที่ได้รับการยอมรับและมีความสัมพันธ์ที่ดีกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชน
6. เป็นโรงเรียนที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และชุมชน ยินดีให้ความร่วมมือและการสนับสนุนการพัฒนา คุณภาพการศึกษาและการบริหารจัดการโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง
7. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน องค์กรบริหารส่วนภูมิภาค และศึกษาธิการจังหวัด มีส่วนร่วม ในการพิจารณาคัดเลือก กลั่นกรอง โรงเรียนคุณภาพประจำตำบล (1 ตำบล 1 โรงเรียนคุณภาพ) ผ่านกระบวนการประชาคม โดยให้มีคณะกรรมการพิจารณา กลั่นกรอง ให้ความเห็นชอบ แบ่งเป็น 3 ระดับ คือระดับตำบล ระดับอำเภอและระดับจังหวัด ตามลำดับ

2.2.1 การแต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือกโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล (1 ตำบล 1 โรงเรียนคุณภาพ) พิจารณา 3 ระดับ ดังนี้

1. คณะกรรมการคัดเลือกโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล (1 ตำบล 1 โรงเรียนคุณภาพ) ระดับตำบล ประกอบด้วย
 - 1.1 รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นที่ปรึกษา
 - 1.2 นายกองจัดการบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลตำบล เป็นประธานกรรมการ
 - 1.3 กำนันเป็นกรรมการ
 - 1.4 ผู้ใหญ่บ้านเป็นกรรมการ

1.5 ผู้อำนวยการโรงเรียนทุกโรงเรียนเป็นกรรมการ
 1.6 ประธานกรรมการสถานศึกษาทุกโรงเรียนเป็นกรรมการ
 1.7 ศึกษาธิการ ผู้ดูแลพื้นที่ในตำบลที่โรงเรียนตั้งอยู่เป็นกรรมการและเลขานุการ และให้คณะกรรมการดำเนินการพิจารณา กลั่นกรอง ตามหลักเกณฑ์การคัดเลือกโรงเรียนคุณภาพ ประจำตำบลและส่งให้คณะกรรมการระดับอำเภอเพื่อดำเนินการต่อไป

2. คณะกรรมการคัดเลือกโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล (1 ตำบล 1 โรงเรียนคุณภาพ) ระดับอำเภอ ประกอบด้วย

2.1 ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นที่ปรึกษา
 2.2 นายอำเภอ เป็นประธานกรรมการ
 2.3 ผู้แทนศึกษาธิการจังหวัดเป็นกรรมการ
 2.4 ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเป็นกรรมการ
 2.5 ประธานกลุ่มเครือข่ายหรือสหวิทยาเขตเป็นกรรมการ
 2.6 ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาเป็นกรรมการ

2.7 ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผนเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้คณะกรรมการดำเนินการพิจารณา กลั่นกรอง ให้ความเห็นชอบ ตามหลักเกณฑ์การคัดเลือก โรงเรียนคุณภาพประจำตำบลและส่งให้คณะกรรมการระดับจังหวัดเพื่อดำเนินการต่อไป

3. คณะกรรมการคัดเลือกโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล (1 ตำบล 1 โรงเรียนคุณภาพ) ระดับจังหวัด (คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดพิจารณา) ประกอบด้วย

3.1 ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือรองผู้ว่าราชการจังหวัดที่ได้รับมอบหมายเป็นประธานกรรมการ
 3.2 ศึกษาธิการภาคในพื้นที่รับผิดชอบเป็นรองประธานกรรมการ
 3.3 ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน และผู้แทนสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเป็นกรรมการ

3.4 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนไม่เกินหกคน ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการแต่งตั้งโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการขับเคลื่อนตามข้อ 2 โดยอย่างน้อยต้องมีผู้แทนองค์กรภาคเอกชน ผู้แทนองค์กรวิชาชีพ และผู้แทนภาคประชาชน ด้านละหนึ่งคนเป็นกรรมการ

3.5 ศึกษาธิการจังหวัดเป็นกรรมการและเลขานุการ
 3.6 รองศึกษาธิการจังหวัดผู้ช่วยเลขานุการ (กศจ. อาจแต่งตั้งข้าราชการในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดจำนวนไม่เกินสองคน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ)

2.3 มาตรฐานและตัวชี้วัดโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562)

ตารางที่ 2.2 แสดงมาตรฐานและตัวชี้วัดโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล

มาตรฐาน	องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด
1. ด้านปัจจัย	1. ด้านบุคลากร 1.1 ผู้บริหาร	1. มีความมุ่งมั่น ศรัทธาและประพฤติเป็นแบบอย่าง 2. มีภาวะผู้นำ 3. มีทักษะการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม 4. มีทักษะในการใช้เทคโนโลยี / นวัตกรรม 5. มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
	1.2 ครู	1. มีครูครบชั้น / ครบวิชาเอก 2. มีความพร้อมในการจัดการเรียนรู้ และใช้สื่อเทคโนโลยี 3. รักและเมตตาต่อศิษย์ 4. มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง 5. ความเป็นกัลยาณมิตรต่อบุคคลโดยทั่วไป
	1.3 องค์คณะบุคคล	1. มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง 2. มีองค์กร เครือข่ายและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมเป็นคณะกรรมการพัฒนาโรงเรียน
	2. งบประมาณ	1. มีแผนการใช้งบประมาณ 2. มีการระดมทรัพยากรจากทุกภาคส่วน 3. มีงบประมาณเพียงพอและใช้อย่างประหยัดและคุ้มค่า 4. มีการดำเนินการใช้งบประมาณอย่างโปร่งใสและตรวจสอบได้ 5. มีการกำกับ ติดตาม ประเมินผลการใช้งบประมาณและนำผลการประเมินมาปรับปรุงการใช้งบประมาณให้มีประสิทธิภาพ
	3. วัสดุ อุปกรณ์	1. มีวัสดุ อุปกรณ์ สื่อเทคโนโลยีที่มีคุณภาพและทันสมัย 2. มีแหล่งเรียนรู้เพียงพอและสอดคล้องกับความต้องการ 3. มีห้องสมุด ห้องปฏิบัติการและห้องพิเศษต่างๆเพียงพอ 4. มีศูนย์ฝึกทักษะด้านอาชีพ
2. ด้านกระบวนการ	2.1 กระบวนการบริหาร	1. ใช้กระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วม 2. จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ 3. มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายและตัวชี้วัดที่สอดคล้องกัน

มาตรฐาน	องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด
		<ol style="list-style-type: none"> 4. จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 5. เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เข้านักเรียนอย่างเท่าเทียมกัน และเรียนจนจบหลักสูตรของสถานศึกษา 6. มีระบบประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง
	2.2 กระบวนการจัดการเรียนการสอน	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีหลักสูตรสถานศึกษาที่มีการปรับปรุง และพัฒนา 2. มีหลักสูตรที่เน้นทักษะเฉพาะด้านหรือทักษะอาชีพที่สอดคล้องกับบริบทของสถานที่ 3. จัดการเรียนการสอนที่เน้น Active Learning / STEM 4. ใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน 5. มีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง 6. ใช้กระบวนการ PLC เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน 7. ใช้กระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน
	2.3 กระบวนการนิเทศ และติดตามประเมินผล	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีการนิเทศภายในตามแผนที่กำหนด 2. มีการนำผลการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนางาน 3. มีการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง
3. ด้านผลิต	3.1 ความรู้	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถตามหลักสูตร 2. ผู้เรียนมีความรู้ด้านเทคโนโลยี 3. ผู้เรียนมีความรู้ด้านภาษา
	3.2 ทักษะ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถพื้นฐานในการใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและปลอดภัย 2. ผู้เรียนมีทักษะด้านอาชีพตรงกับความถนัดและความสนใจ 3. ผู้เรียนมีทักษะการคิดคำนวณ การสื่อสารและการใช้ภาษา 4. ผู้เรียนมีทักษะการใช้เทคโนโลยีอย่างถูกต้องทางและรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง 5. ผู้เรียนมีทักษะตามศตวรรษที่ 21
	3.3 คุณลักษณะที่พึงประสงค์	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตร และตามค่านิยม 12 ประการ 2. ผู้เรียนมีคุณลักษณะตามที่สถานศึกษากำหนด 3. ผู้เรียนมีสุขภาวะทางกาย จิต และสังคมที่ดี

มาตรฐาน	องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด
4. ด้านผลลัพธ์	4.1 ผู้เรียนเป็นคนดีคนเก่ง มีความสุข และมีงานทำ	1. มีค่านิยม 12 ประการและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตร 2. มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น 3. มีความสามารถด้านการอ่าน การเขียนการคิดคำนวณ และทักษะกระบวนการคิด 4. สอบเข้าเรียนระดับสูงขึ้น 5. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี 6. สามารถประกอบอาชีพ เพื่อสร้างรายได้กับตนเองและครอบครัว
	4.2 โรงเรียนเป็นที่ยอมรับของชุมชน	1. ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ ทักษะวิชาการ ทักษะชีวิต และทักษะวิชาชีพ เป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองและชุมชน 2. ผู้ปกครองและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีความพึงพอใจ 3. โรงเรียนมีจำนวนนักเรียนเพิ่มขึ้น

ที่มา : มาตรฐานและตัวชี้วัดโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562)

2.4 แนวทางการดำเนินการคัดเลือกโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล

แนวทางการดำเนินการคัดเลือกโรงเรียนคุณภาพประจำ (1 ตำบล 1 โรงเรียน) มีรายละเอียดดังต่อไปนี้ (สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา, 2562)

2.4.1 การแต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือกโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล (1 ตำบล 1 โรงเรียนคุณภาพ) พิจารณา 3 ระดับ ดังนี้

2.4.1.1 คณะกรรมการคัดเลือกโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล (1 ตำบล 1 โรงเรียนคุณภาพ) ระดับตำบล ประกอบด้วย ที่ปรึกษา รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือผู้อำนวยการกลุ่มในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

2.4.1.2 นายกองค้การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลตำบล ประธานกรรมการ

2.4.1.3 กำนัน กรรมการ

2.4.1.4 ผู้ใหญ่บ้าน กรรมการ

2.4.1.5 ผู้อำนวยการโรงเรียนทุกโรงเรียน กรรมการ

2.4.1.6 ประธานกรรมการสถานศึกษาทุกโรงเรียน กรรมการ

2.4.1.7 ศึกษานิเทศก์ (ผู้ดูแลพื้นที่ในตำบลที่โรงเรียนตั้งอยู่) กรรมการและ

เลขานุการ หมายเหตุ ให้คณะกรรมการดำเนินการพิจารณา กลั่นกรอง ตามหลักเกณฑ์การคัดเลือกโรงเรียนคุณภาพ ประจำตำบลและส่งให้คณะกรรมการ ระดับอำเภอเพื่อดำเนินการต่อไป

2.4.2 คณะกรรมการคัดเลือกโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล (1 ตำบล 1 โรงเรียนคุณภาพ) ระดับอำเภอ ประกอบด้วย ที่ปรึกษา ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา คณะกรรมการ

2.4.2.1 นายอำเภอ ประธานกรรมการ

2.4.2.2 ผู้แทนศึกษาธิการจังหวัด กรรมการ

2.4.2.3 ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ กรรมการ

2.4.2.4 ประธานกลุ่มเครือข่ายหรือ สหวิทยาเขต กรรมการ

2.4.2.5 ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา กรรมการ

2.4.2.6 ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน กรรมการและเลขานุการ หมายเหตุ ให้คณะกรรมการดำเนินการพิจารณา กลั่นกรอง ให้ความเห็นชอบ ตามหลักเกณฑ์การคัดเลือกโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลและส่งให้คณะกรรมการ ระดับจังหวัดเพื่อดำเนินการต่อไป

2.4.3 คณะกรรมการคัดเลือกโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล (1 ตำบล 1 โรงเรียนคุณภาพ) ระดับจังหวัด (คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดพิจารณา) ประกอบด้วย

2.4.3.1 ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือรองผู้ว่าราชการจังหวัดที่ได้รับมอบหมาย ประธานกรรมการ

2.4.3.2 ศึกษาธิการภาคในพื้นที่ที่รับผิดชอบ รองประธานกรรมการ

2.4.3.3 ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้แทนสำนักงานส่งเสริมการศึกษาเอกชน และผู้แทนสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กรรมการ

2.4.3.4 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนไม่เกินหกคน ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการแต่งตั้งโดยความเห็นชอบ ของคณะกรรมการขับเคลื่อนตามข้อ 2 โดยอย่างน้อยต้องมีผู้แทนองค์กรภาคเอกชน ผู้แทนองค์กรวิชาชีพ และผู้แทนภาคประชาชน ด้านละหนึ่งคน กรรมการ

2.4.3.5 ศึกษาธิการจังหวัด กรรมการและเลขานุการ

2.4.3.6 รองศึกษาธิการจังหวัด ผู้ช่วยเลขานุการ (กศจ. อาจแต่งตั้งข้าราชการในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดจำนวนไม่เกินสองคน เป็นผู้ช่วยเลขานุการด้วยก็ได้) หมายเหตุ ให้คณะกรรมการดำเนินการพิจารณา กลั่นกรอง ให้ความเห็นชอบ ตามหลักเกณฑ์การคัดเลือกโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล และรวบรวมส่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่รับผิดชอบโรงเรียนในสังกัด เพื่อส่งให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานต่อไป

2.5 ตัวชี้วัดการประเมินโครงการโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล

โรงเรียนคุณภาพประจำตำบลได้มีการประเมินความก้าวหน้าความพร้อมและความสำเร็จโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ระยะที่ 1 โดยมีการประเมินตามตัวชี้วัดดังนี้ โรงเรียนที่มีความพร้อมตามตัวชี้วัดครบ จำนวน 19 โรงเรียน และ โรงเรียนที่มีความพร้อมมาก ตามตัวชี้วัดครบถ้วนสมบูรณ์ จำนวน 15 โรงเรียน ตามตัวชี้วัดดังนี้

1. โรงเรียนจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลกำหนดผลลัพธ์ (Outcome) ชัดเจน (10 ขั้นตอน) มีแนวปฏิบัติ และวิถีใหม่ที่มุ่งให้เป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ตามตัวชี้วัดครบถ้วนสมบูรณ์
2. โรงเรียนดำเนินการทบทวนหลักสูตรสถานศึกษา (ในปีที่ผ่านมา) มีความชัดเจนและสอดคล้องกับแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ครอบคลุมในทุกประเด็นตามแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล
3. โรงเรียนดำเนินการตามการดำเนินการ/ที่มา (7 วิธี) ของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ในการเตรียมความพร้อมของด้านจำนวนครูให้มีครูครบชั้น ครบวิชาเอก ครบวิชาชีพ และครบเฉพาะทาง

โรงเรียนคุณภาพประจำตำบลได้มีการประเมินความก้าวหน้าความพร้อมและความสำเร็จโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ระยะที่ 2 โดยมีการประเมินตามตัวชี้วัดดังนี้ โรงเรียนที่มีความพร้อมก่อนเปิดภาคเรียนที่ 1 ตามตัวชี้วัดครบถ้วนสมบูรณ์ก่อนเปิดภาคเรียนที่ 1 จำนวน 16 โรงเรียน โรงเรียนที่มีความพร้อมแล้ว ตามตัวชี้วัดครบถ้วนสมบูรณ์ จำนวน 15 โรงเรียน และ โรงเรียนที่มีความพร้อมในภาคเรียนที่ 1 ตามตัวชี้วัดครบถ้วนสมบูรณ์ในภาคเรียนที่ 1 จำนวน 3 โรงเรียน ตามตัวชี้วัดดังนี้

1. โรงเรียนมีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษามีความชัดเจนและสอดคล้องกับแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ครอบคลุมในทุกประเด็นตามแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล
2. ครูทุกคนมีแผนจัดการเรียนรู้ที่ระบุเป้าหมาย กิจกรรม สื่อ ชิ้นงาน/ภาระงานที่สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา มีการกำหนดช่วงเวลาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในตารางเรียนของทุกชั้น มีเครื่องมือการประเมินตามสภาพจริงในระดับคุณภาพของผู้เรียนตามเป้าหมายของหลักสูตรสถานศึกษา
3. โรงเรียนมีการพัฒนาครูตามแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลมีความสอดคล้องและครอบคลุมทุกประเด็นตามแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล
4. ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาทุกคนมีการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามระบบทุกขั้นตอน มีข้อมูลสารสนเทศ มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และมีการปรับปรุงระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนพร้อมใช้ในวันเปิดเรียนภาคเรียนที่ 1/2562

ในการประเมินความก้าวหน้าความพร้อมและความสำเร็จโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ระยะที่ 1 และ 2 มีตัวชี้วัดที่เหมือนกัน คือ ด้านแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล มีการทบทวน ปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตร การการเตรียมความพร้อมของครู ส่วนที่แตกต่างกันของการประเมินความก้าวหน้าความพร้อมและความสำเร็จโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ระยะที่ 1 และ 2 คือ

ในระยะที่ 2 คือครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาทุกคนมีการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามระบบทุกขั้นตอน มีข้อมูลสารสนเทศ มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และมีการปรับปรุงระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนพร้อมใช้ในวันเปิดเรียนภาคเรียนที่ 1/2562

3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาโรงเรียน

3.1 ความหมายของการพัฒนาโรงเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2543) ได้ให้ความหมายว่า การดำเนินการตามหลักการ การสร้างวิสัยทัศน์ ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม ทุกกิจกรรมมุ่งสู่เป้าหมาย พัฒนาในองค์ประกอบของการพัฒนาการปฏิรูประบบบริหารและจัดการ การปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษา ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้และประกันคุณภาพการศึกษา

นงลักษณ์ วิรัชชัย (2543) ได้ให้ความหมายว่าการพัฒนาทุกส่วนของโรงเรียน โดยผู้เกี่ยวข้องทุกคนมีส่วนร่วมในการพัฒนาในทุกองค์ประกอบของโรงเรียน โดยมีเป้าหมายที่คุณภาพของผู้เรียน

อารัง จันทวานิช และคณะ (2547) ได้ให้ความหมายว่า การพัฒนาโรงเรียนเพื่อตอบสนองความต้องการของบุคคลและชุมชนทั้งที่เป็นความต้องการในปัจจุบันและอนาคต วางรากฐานการเรียนรู้ตลอดชีวิต ให้ประสบการณ์เชิงลึกสำหรับพัฒนาปัญญา สำหรับหลักการปฏิบัติทั้งกายภาพและพัฒนาเชิงศีลธรรม

สรุปได้ว่าการพัฒนาโรงเรียน หมายถึง ความพยายามที่จะปรับปรุงเปลี่ยนแปลงระบบของโรงเรียนทุกระบบ โดยมีการวางแผนการดำเนินงานอย่างดี เพื่อให้โรงเรียนที่ได้รับการปรับปรุงแล้วสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

3.1.1 วิธีการพัฒนา “ย่อมเกิดจากเหตุ” แต่ละสถานที่แต่ละโรงเรียนมีบริบทที่ไม่เหมือนกัน หลักการบริหาร หลักการพัฒนา ไม่มีหลักสูตร ทฤษฎีที่ตายตัว แต่ดำเนินการได้ คือ

1. การพัฒนาคนในสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย

1.1 ผู้ที่ต้องรับการพัฒนา ได้แก่

1.1.1 ผู้บริหาร เป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่สุดในการพัฒนา และต้องพัฒนา

ให้มากที่สุด

1.1.2 คุณครู เป็นหัวใจของกระบวนการผลิต (Process)

1.2 ส่วนประกอบของการพัฒนา ได้แก่

1.2.1 พัฒนาแนวคิด เจตคติ ทุกคนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของโรงเรียนและร่วมกันสร้างวัฒนธรรมที่ดีในโรงเรียน

1.2.2 พัฒนาทักษะ การบริหาร การจัดการ ทักษะการอบรมสั่งสอนให้ได้มาตรฐาน ให้ได้ชื่อว่ามีอาชีพทั้งผู้บริหารและครู

2. การพัฒนาวัสดุประสงค์หรือเป้าหมายของการจัดการศึกษา

2.1 พัฒนาสถานศึกษา ให้ได้มาตรฐานทั้งด้านผู้เรียน ครู และผู้บริหาร ด้วยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ กำหนดภารกิจ กำหนดเป้าหมาย วางแผน กำหนดแผนปฏิบัติการ กำหนดกิจกรรมของโรงเรียน และประเมินผล

2.2 ยุทธศาสตร์ที่ใช้ในการพัฒนา ได้แก่ การพัฒนาทั้งระบบ ใช้วงจรพัฒนาของเดมมิ่ง PDCA

หลังการดำเนินการพัฒนาทั้ง “คน” และ “เป้าหมาย” แล้วภาพของสถานศึกษา คือ โรงเรียนได้มาตรฐานตามมาตรฐานการศึกษาชาติ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และได้มาตรฐานของการประเมินภายนอก (สมศ.) ซึ่งเป็นพื้นฐานลำดับแรกที่จะต้องทำให้บรรลุและรักษาคุณภาพเอาไว้ เพื่อประกันในเรื่องคุณภาพ มาตรฐานการปฏิบัติ ต่อผู้ใช้บริการจากโรงเรียน

3.2 แนวทางการพัฒนาโรงเรียนสู่ความเป็นโรงเรียนคุณภาพ

3.2.1 แนวความคิดของโรงเรียนคุณภาพ

จากแนวความคิดของโรงเรียนคุณภาพ ที่ต้องการพัฒนาคุณภาพการศึกษา อย่างเป็นระบบ โดยมุ่งหวังให้บังเกิดความเสมอภาคของการให้บริการการศึกษาแก่เด็กไทยทุกคน ให้มีความเท่าเทียมกันในคุณภาพของการจัดการศึกษาในโรงเรียน และลดความเหลื่อมล้ำในคุณภาพของผลผลิต ซึ่งหมายถึงคุณภาพของผู้เรียน โรงเรียนคุณภาพตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเป็นโรงเรียนที่ดี (Good Schools) ครอบคลุมองค์ประกอบด้านบริบท ปัจจัย กระบวนการและผลผลิต/ผลลัพธ์ของโรงเรียน ซึ่งเป็นองค์ประกอบเชิงระบบของโรงเรียนที่ผู้บริหารโรงเรียนและผู้เกี่ยวข้อง สามารถอำนวยความสะดวกให้เกิดประโยชน์ เกื้อหนุนการพัฒนาโรงเรียนได้ โดยแนวคิดดังกล่าวไม่มีเจตนาที่จะชี้ว่าโรงเรียนคุณภาพมีรูปแบบเดียว แต่มีเจตนาที่ต้องการให้เกิดความเข้าใจร่วมกันในองค์ประกอบ และปัจจัยหลักของความสำเร็จของการเป็นโรงเรียนคุณภาพ เพื่อการดำเนินการกับองค์ประกอบ และปัจจัยหลักเหล่านั้น บนฐานของศักยภาพ ความพร้อม และความเป็นไปได้ในสภาพที่แตกต่างกันของโรงเรียนและชุมชน เพื่อการพัฒนาโรงเรียนให้เป็นโรงเรียนคุณภาพในอนาคต

3.2.2 การนำแนวคิดโรงเรียนคุณภาพสู่การปฏิบัติ

การนำแนวคิดโรงเรียนคุณภาพสู่การปฏิบัติ ให้เป็นไปอย่างทั่วถึง เป็นธรรม และบังเกิดผลสูงสุดต่อการยกระดับคุณภาพของโรงเรียนในภาพรวม การพัฒนาโรงเรียนสู่ความเป็นโรงเรียนคุณภาพจึงยึดหลักความสำคัญ 3 ประการ คือ หลักความเสมอภาค ให้โรงเรียนทุกโรงเรียนมีโอกาสอย่างเท่าเทียมในการพัฒนาตนเองสู่ความเป็นโรงเรียนคุณภาพ หลักการพัฒนาตามสภาพจริง ให้โรงเรียนพัฒนาสู่ความเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามศักยภาพ ความพร้อมและข้อมูลที่แท้จริงของโรงเรียน หลักการพึ่งตนเอง ให้โรงเรียนพัฒนาโดยการพึ่งพาตนเองให้มากที่สุด ในบริบทความร่วมมือสนับสนุนอย่างเหมาะสมจากส่วนกลางและพื้นที่ หลักการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ ให้โรงเรียนได้พัฒนาตนเองในทุกองค์ประกอบและดำเนินการภาพรวมของโรงเรียน หลักยุทธศาสตร์ ให้โรงเรียนได้ใช้ศักยภาพสูงสุดและวิธีทางที่เหมาะสมที่สุดในการพัฒนา หลักความหลากหลาย เปิดโอกาสให้โรงเรียนสร้างความเป็นโรงเรียนคุณภาพได้ตามจุดแข็งของแต่ละโรงเรียนที่แตกต่างกัน และด้วยวิธีการที่หลากหลาย หลักการมีส่วนร่วม เน้นให้บุคลากรผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีโอกาสในการร่วมพัฒนาโรงเรียน และหลักความต่อเนื่อง ให้โรงเรียนดำเนินการพัฒนาและยกระดับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องที่จะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไปการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนให้เป็น "โรงเรียนคุณภาพ" มีแนวทางการพัฒนาครอบคลุม บทบาทและหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

รวมทั้งรูปแบบและขั้นตอนการพัฒนาโรงเรียนสู่ความเป็นโรงเรียนคุณภาพ ที่เป็นกรอบของการดำเนินงานในภาพรวมดังต่อไปนี้

3.2.3 การพัฒนาโรงเรียนสู่ความเป็นโรงเรียนคุณภาพ

การพัฒนาโรงเรียนสู่ความเป็นโรงเรียนคุณภาพ เป็นยุทธศาสตร์หนึ่งที่ต้องการยกระดับคุณภาพการศึกษาควบคู่ไปกับความเสมอภาคทางการศึกษา โดยกำหนดรูปแบบจากผลการวิเคราะห์เชิงระบบ (CIPP Model) ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบ 14 องค์ประกอบ จำแนกเป็นองค์ประกอบด้านผลผลิต/ผลลัพธ์ 3 องค์ประกอบ ด้านกระบวนการ 4 องค์ประกอบ ด้านปัจจัย 6 องค์ประกอบ และด้านบริบท 1 องค์ประกอบ จากการกำหนดกรอบแนวคิด และกำหนดความเป็นโรงเรียนคุณภาพตามการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงระบบ จากผลการศึกษาวิจัยและได้รูปแบบของโรงเรียนคุณภาพที่มีมิติแนวคิดประกอบด้วย 14 องค์ประกอบดังได้กล่าวมาแล้ว รูปแบบจากการวิเคราะห์เชิงระบบ (CIPP Model) เป็นแนวทางที่สำคัญในการพัฒนาให้เป็นโรงเรียนโรงเรียนคุณภาพ โดยทุกหน่วยงานสามารถส่งเสริมสนับสนุนให้โรงเรียนพัฒนาตนเองตามองค์กำหนดความเป็นโรงเรียนคุณภาพได้ (อ่ำรุ่ง จันทวานิช และคณะ, 2547) ดังนี้

1. กำหนดเป้าหมายของผลผลิต/ผลลัพธ์ ของโรงเรียนคุณภาพที่ต้องพัฒนา ผู้เรียนและโรงเรียน คือ

1.1. ผู้เรียนมีคุณภาพ มาตรฐาน มีพัฒนาการทุกด้าน เป็นคนดี คนเก่ง มีความสุข ศึกษาต่อ และประกอบอาชีพได้

1.2 โรงเรียน เป็นที่ชื่นชมของชุมชน เป็นแบบอย่างและให้ความช่วยเหลือแก่ชุมชนและโรงเรียนอื่นได้

2. ดำเนินการไปสู่เป้าหมาย โดยมีกระบวนการใน 3 เรื่อง

2.1 กระบวนการเรียนรู้ ได้แก่ จัดกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญที่สุด และจัดบรรยากาศการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

2.2 การบริหารจัดการดี ใช้โรงเรียนเป็นฐาน เน้นการมีส่วนร่วม

2.3 การประกันคุณภาพการศึกษา มีประสิทธิภาพเป็นส่วนหนึ่งของระบบบริหารโรงเรียน

3. จัดการให้มีปัจจัย เพื่อความสำเร็จในการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย ได้แก่ ปัจจัยหลัก 2 ปัจจัย ต่อไปนี้

3.1 ทรัพยากรบุคคล คือ ครู ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษามีอาชีพ และจำนวนเพียงพอ

3.2 ทรัพยากรวัสดุ เทคโนโลยีและงบประมาณ ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพของโรงเรียนได้มาตรฐาน หลักสูตรเหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น สื่อ/อุปกรณ์เทคโนโลยีทันสมัย แหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียนหลากหลาย และงบประมาณมุ่งผลงาน

4. บริหารจัดการด้านบริบท ให้เอื้อต่อการดำเนินการสู่เป้าหมาย ถือเป็นสภาพแวดล้อมภายนอกโรงเรียนดี มีสังคม บรรยากาศ สิ่งแวดล้อมเอื้ออำนวยการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพในการบรรลุความสำเร็จตามแนวทางขององค์ประกอบเชิงระบบ หน่วยงานที่มีสถานศึกษา

จำเป็นต้องกำหนดเกณฑ์ของดัชนีชี้วัดเฉพาะของตนเองตามกรอบปัจจัยหลักความสำเร็จ และดัชนีชี้วัดโรงเรียนคุณภาพ ซึ่งเป็นเกณฑ์กลางที่ครอบคลุมองค์ประกอบทั้ง 14 องค์ประกอบ

โรงเรียน ซึ่งเป็นผู้พัฒนาตนเองสู่ความเป็นโรงเรียนคุณภาพ จำเป็นต้องศึกษากรอบแนวคิด และดัชนีชี้วัด รวมทั้งต้องศึกษาเกณฑ์ของดัชนีชี้วัดเฉพาะสังกัดของตนเองเพื่อประเมิน ตนเองว่าเป็นโรงเรียนคุณภาพ ในองค์กำหนดความเป็นโรงเรียนคุณภาพในบริบท ปัจจัย กระบวนการ และผลผลิต/ผลลัพธ์ใดบ้างแล้ว จะได้พัฒนาให้ถึงจุดสำเร็จของโรงเรียนคุณภาพ ทั้ง 14 องค์ประกอบนั้น คือ โรงเรียนได้พัฒนาตนเองให้มีคุณภาพตามมาตรฐานด้วยกระบวนการที่หลากหลายตามทรัพยากร และศักยภาพของตนเองและเป็นไปอย่างต่อเนื่องให้เกิดความยั่งยืนในการเป็นโรงเรียนคุณภาพ

การดำเนินการพัฒนาโรงเรียนสู่ความเป็นโรงเรียนคุณภาพ ต้องให้ทุกกลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการยกระดับเป็นโรงเรียนคุณภาพ ซึ่งผู้บริหาร และครูผู้สอนต้องเป็นผู้ดำเนินการร่วมกันอย่างกัลยาณมิตร และในทิศทางตามมิติแนวคิดของโรงเรียนคุณภาพ และตามยุทธศาสตร์ที่ร่วมกันจัดทำไว้ แต่การดำเนินการนี้จะไม่สำเร็จสมบูรณ์หรือมีปัญหาอุปสรรคได้ หากคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการการศึกษาของโรงเรียน คณะผู้ปกครอง คณะศิษย์เก่า รวมทั้งผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนไม่ได้รับรู้หรือเห็นชอบในการพัฒนาสู่ความเป็นโรงเรียนคุณภาพ ดังนั้น จึงเป็นความจำเป็น และความสำคัญที่โรงเรียนต้องประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจและกระตุ้นทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา โดยเฉพาะให้ทุกกลุ่มเป้าหมายตระหนักในบทบาทหน้าที่ของตนเองและสามารถเป็นส่วนหนึ่งในการยกระดับคุณภาพโรงเรียนในชุมชนของตนได้เพื่อเยาวชนในชุมชนจะได้รับความเสมอภาคทางการศึกษา ซึ่งเป็นยอดปรารถนาทั้งของชุมชน และประเทศที่สามารถนำไปสู่การแก้ปัญหาอื่นๆ ของการจัดการศึกษาจนในที่สุด พลเมืองไทยมีคุณภาพทัดเทียมกัน และสามารถแข่งขันกับนานาประเทศได้ในช่วงเวลาของทศวรรษแห่งคุณภาพและความเสมอภาคทางการศึกษา คือ ภายใน พ.ศ. 2554

3.2.4 บทบาทและหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนาโรงเรียนให้เป็นโรงเรียนคุณภาพ ต้องมีวิธีการที่แต่ละระดับของหน่วยงานจะดำเนินการและปฏิบัติให้สอดคล้องส่งเสริมซึ่งกันและกัน ตามบทบาทหน้าที่ของแต่ละหน่วยงาน ดังต่อไปนี้

1. ระดับกระทรวง/องค์กรหลัก

- 1.1 กำหนดกรอบแนวคิด องค์ประกอบ ปัจจัยหลักความสำเร็จ ดัชนีชี้วัดและรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพ
- 1.2 สร้างความเข้าใจกับผู้บริหารระดับสูงของกระทรวง/องค์กรหลัก และเผยแพร่แนวคิดสู่ประชาชน
- 1.3 ส่งเสริม สนับสนุน ติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน
- 1.4 ยกย่องโรงเรียนคุณภาพ
- 1.5 จัดทำฐานข้อมูลโรงเรียนคุณภาพระดับกระทรวง/องค์กรหลัก

2. ระดับเขตพื้นที่การศึกษา

- 2.1 กำหนดเกณฑ์ของดัชนีชี้วัด/และค่าน้ำหนัก ซึ่งอาจแตกต่างกันได้ตามสังกัดโรงเรียน แต่เป็นไปตามกรอบแนวคิดองค์ประกอบ ปัจจัยหลักความสำเร็จ ดัชนีชี้วัด และรูปแบบการ

พัฒนาโรงเรียนคุณภาพสร้างความเข้าใจกับผู้บริหารโรงเรียน ด้วยวิธีการที่หลากหลายรูปแบบ เช่น การประชุมชี้แจง สัมมนา จัดทำเอกสารเผยแพร่ และใช้สื่อต่างๆ

2.2 กำหนดแผนกลยุทธ์ และดำเนินการตามแผน

2.3 ประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจกับผู้บริหารโรงเรียนและผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษาในการนำไปปฏิบัติ

2.4 ส่งเสริม สนับสนุนให้เขตพื้นที่การศึกษาจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียนเป็นโรงเรียนคุณภาพ

2.5 ติดตามการดำเนินงานของโรงเรียนในเขตพื้นที่อย่างต่อเนื่อง

2.6 ประเมินผลการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพ

2.7 จัดกิจกรรมนำเสนอผลงาน (Show Case) ยกย่องเป็นโรงเรียนคุณภาพ เผยแพร่สู่สาธารณชน เพื่อเรียนรู้รูปแบบการพัฒนา และจูงใจให้เข้ามามีส่วนร่วม

2.8 ติดตามประเมินผลเป็นระยะเพื่อให้โรงเรียนพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

2.9 รายงานกระทรวง/องค์กรหลัก และสาธารณชนรวมทั้งให้การยกย่องรับรอง สถานศึกษาที่สามารถพัฒนาอย่างต่อเนื่องส่วนโรงเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน ให้เขตพื้นที่การศึกษา กำหนดมาตรการในการปรับปรุง

2.10 จัดทำฐานข้อมูลโรงเรียนคุณภาพ ระดับเขตพื้นที่การศึกษา

3. ระดับโรงเรียน

3.1 เตรียมการและสร้างความเข้าใจ

3.2 ตรวจสอบสถานภาพโรงเรียน

3.3 กำหนดเป้าประสงค์ของการพัฒนา

3.4 กำหนดแผนปฏิบัติการระดับ

3.5 ดำเนินการยกระดับสู่ความเป็นโรงเรียนคุณภาพ

3.6 ประเมินความเป็นโรงเรียนคุณภาพ

3.7 สร้างความยั่งยืนในการเป็นโรงเรียนคุณภาพ

3.2.5 ขั้นตอนการพัฒนาโรงเรียนสู่ความเป็นโรงเรียนคุณภาพ

เพื่อให้แนวคิดโรงเรียนคุณภาพบังเกิดผลตามหลักการที่กำหนด เปิดโอกาสให้โรงเรียนทุกแห่งได้พัฒนาตนเองสู่ความเป็นโรงเรียนคุณภาพตามศักยภาพ สามารถทำหน้าที่ของโรงเรียนได้อย่างสมบูรณ์ ครอบคลุม ได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับและชื่นชมของชุมชนและสังคมทั่วไป การดำเนินการในระดับโรงเรียนย่อมแตกต่างกันไปมากน้อยตามศักยภาพ ความพร้อมและความเป็นไปได้ของโรงเรียนเป็นสำคัญ อย่างไรก็ตามเพื่อให้โรงเรียนสามารถพัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพสู่ความเป็นโรงเรียนคุณภาพ จึงเสนอแนะขั้นตอนในการดำเนินการในระดับโรงเรียน 7 ขั้นตอน ดังนี้ (อำรุง จันทวานิช และคณะ, 2547)

1. **ขั้นเตรียมการและสร้างความเข้าใจ** เป็นขั้นของการเตรียมการ และสร้างความเข้าใจของโรงเรียน ก่อนเริ่มดำเนินการพัฒนาโรงเรียนสู่ความเป็นโรงเรียนคุณภาพ โดยดำเนินการเตรียมการ และสร้างความเข้าใจ ดังนี้

1.1 ผู้บริหาร ผู้บริหารโรงเรียนต้องศึกษาแนวคิดโรงเรียนคุณภาพอย่างลึกซึ้ง สร้างความเชื่อมโยงกับแนวคิดการพัฒนาอื่นๆ ที่โรงเรียนกำลังดำเนินการโดยเฉพาะการปฏิรูป การศึกษา เพื่อให้เกิดแนวคิดในการพัฒนาแบบองค์รวม รับฟังความคิดเห็นเบื้องต้นของ คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของสถานศึกษารวมทั้งพิจารณาตัดสินใจและ ประกาศนโยบายในการพัฒนาโรงเรียนสู่ความเป็นโรงเรียนคุณภาพ

1.2 ครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้เกี่ยวข้องผู้บริหารจะต้องดำเนินการให้ครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในโรงเรียนได้ศึกษา และสร้างความเข้าใจในแนวคิด โรงเรียนคุณภาพ ตระหนักถึงความจำเป็นของการพัฒนาโรงเรียนสู่ความเป็นโรงเรียนคุณภาพ เปิด โอกาสให้ครูในโรงเรียนได้แสดงความคิดเห็น และสร้างค่านิยมร่วมในการพัฒนา

1.3 ผู้รับผิดชอบดำเนินการ ผู้บริหารจะต้องจัดให้มีผู้รับผิดชอบในการดำเนินการ ซึ่งอาจจัดตั้งในรูปคณะกรรมการหรือคณะทำงานหรือทั้งคณะกรรมการและคณะทำงาน เพื่อ รับผิดชอบในการกำหนดแนวทาง ประสานการพัฒนา ตรวจสอบติดตามประเมินผลการดำเนินการ พัฒนาโรงเรียนสู่ความเป็นโรงเรียนคุณภาพ รวมทั้งสร้างความเข้าใจและมอบหมายให้ผู้รับผิดชอบมี การเตรียมการเพื่อดำเนินการพัฒนา

1.4 ข้อมูล ผู้บริหารจะต้องจัดให้มีการเตรียมข้อมูลในภาพรวมของโรงเรียน โดยเฉพาะข้อมูลตามดัชนีชี้วัด (Key Performance Indicators: KPI) ของโรงเรียนคุณภาพ รวมทั้ง จัดให้มีการเตรียมการนำเสนอข้อมูลเพื่อการตัดสินใจอย่างเป็นรูปธรรม

สัมฤทธิ์ผลของการดำเนินการในขั้นของการเตรียมการ และสร้างความเข้าใจ คือ ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษาและผู้เกี่ยวข้องมีความตระหนักในความสำคัญจำเป็น ต้องการ และมุ่งมั่นในการพัฒนาโรงเรียนสู่ความเป็นโรงเรียนคุณภาพ รวมทั้งโรงเรียนมีผู้รับผิดชอบและมี ข้อมูลที่พร้อมในการดำเนินการ

2. ขั้นตรวจสอบสถานภาพโรงเรียน การตรวจสอบสถานภาพเป็นการประเมินตนเอง ของโรงเรียนว่าอยู่ ณ จุดใดของการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ซึ่งมี 14 องค์ประกอบ โดยตรวจสอบว่าแต่ละ องค์ประกอบ มีสถานภาพในระดับใด แล้วตรวจสอบว่าภาพรวมโรงเรียนอยู่ในระดับใดของการเป็น โรงเรียนคุณภาพ

การรู้ระดับสถานภาพของแต่ละองค์ประกอบของโรงเรียนคุณภาพ จะทำให้ โรงเรียนรู้ว่าจะเน้นยกระดับองค์ประกอบใดก่อน - หลัง ตามความพร้อมและสมรรถนะของตนเอง รวมทั้งรู้ว่าการบรรลุผลสำเร็จของปัจจัยหลักความสำเร็จจะต้องดำเนินการพัฒนาในปัจจัยใดบ้าง และ ก่อน - หลังอย่างไร

ในการตรวจสอบสถานภาพของโรงเรียน เพื่อนำผลการตรวจสอบไปใช้ในการ พัฒนาตนเองสู่ความเป็นโรงเรียนคุณภาพ จำเป็นต้องมีเครื่องมือและวิธีการรวบรวมข้อมูล โดยเป็น เครื่องมือที่ประเมินตามองค์ประกอบ ปัจจัยหลักความสำเร็จ และดัชนีชี้วัดของโรงเรียนคุณภาพ แต่ ละปัจจัยหลักความสำเร็จจะกำหนดระดับผลการประเมินไว้ 3 ระดับ เป็นไปตามที่ระบุไว้ในดัชนีชี้วัด โรงเรียนสามารถนำเกณฑ์ที่กำหนดไว้เป็นแนวทางในการพัฒนาเลื่อนระดับสถานภาพได้

ระดับผลการประเมินในเครื่องมือตรวจสอบสถานภาพการเป็นโรงเรียนคุณภาพ กำหนดไว้ 3 ระดับ คือ ระดับ 1 ระดับ 2 และระดับ 3 ซึ่งนำมาชี้ระดับสถานภาพของตนเองว่าอยู่ ณ จุดใดของระดับการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ด้วยการพิจารณาจากเกณฑ์ค่าเฉลี่ย ดังนี้

ระดับสถานภาพ	ระดับ
การเป็นโรงเรียนคุณภาพ	ผลการประเมิน
สูง (เกณฑ์ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.00)	3
ปานกลาง (เกณฑ์ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49)	2
ต่ำ (เกณฑ์ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49)	1

การตรวจสอบสถานภาพโรงเรียนเพื่อพัฒนาสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพ ต้องเริ่มตรวจสอบ แต่ละองค์ประกอบ ให้ครบทั้ง 14 องค์ประกอบของการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ว่าอยู่ในระดับใด (สูง ปานกลาง ต่ำ) โดยใช้เครื่องมือและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่น่าเสนอไว้ในภาคผนวกดังได้กล่าวมาแล้ว นั่นคือเมื่อตรวจสอบแต่ละองค์ประกอบแล้วโรงเรียนจะรู้สถานภาพของตนเองว่าแต่ละองค์ประกอบมีระดับสถานภาพสูง ปานกลาง หรือต่ำ การพิจารณาผลการตรวจสอบทั้ง 14 องค์ประกอบจะนำไปสู่การรู้สถานภาพการเป็นโรงเรียนคุณภาพของตนเอง

การดำเนินการตรวจสอบสถานภาพของโรงเรียนมี 2 ขั้นตอน คือ

1. ตรวจสอบสถานภาพตนเองในแต่ละองค์ประกอบของการเป็นโรงเรียนคุณภาพ
2. สรุปการตรวจสอบสถานภาพการเป็นโรงเรียนคุณภาพ สำหรับการตรวจสอบโรงเรียนสามารถดำเนินการได้ 2 ทางเลือกคือ

ทางเลือกที่ 1 ตรวจสอบโดยกำหนดให้ทุกปัจจัยหลักความสำเร็จมีความสำคัญเท่ากัน คือ ไม่กำหนดน้ำหนักของปัจจัยหลักความสำเร็จ ถ้าโรงเรียนเลือกแนวทางนี้ โรงเรียนจะดำเนินการยกระดับคุณภาพโดยให้ความสำคัญของแต่ละปัจจัยหลักความสำเร็จเท่ากัน และเลือกยกระดับตามความพร้อมของตนเอง

ทางเลือกที่ 2 ตรวจสอบโดยกำหนดให้แต่ละปัจจัยหลักความสำเร็จมีความสำคัญไม่เท่ากัน ด้วยการกำหนดน้ำหนักความสำคัญตามที่กรมต้นสังกัดหรือสถานศึกษาเป็นผู้กำหนด ทางเลือกนี้ใช้ได้กับองค์ประกอบที่มีมากกว่า 1 ปัจจัยหลักความสำเร็จ การให้ความสำคัญไม่เท่ากันนี้เพื่อประโยชน์ในหารนำไปใช้ยกระดับคุณภาพว่าควรยกระดับปัจจัยหลักความสำเร็จใดก่อน – หลังตามค่าน้ำหนักที่กำหนด

หลักเกณฑ์ในการตรวจสอบสถานภาพ ถ้าองค์ประกอบใดมี 1 ปัจจัยหลักความสำเร็จ มีดัชนีชี้วัดมากกว่า 1 ตัวให้ตรวจสอบ 1 ปัจจัยหลักความสำเร็จ และคำนวณหาค่าเฉลี่ยระดับผลการประเมินของดัชนีชี้วัด แล้วสรุปผลการประเมินเป็นระดับสถานภาพองค์ประกอบ ถ้าองค์ประกอบใดมีตั้งแต่ 2 ปัจจัยหลักความสำเร็จขึ้นไป ให้ดำเนินการตรวจสอบทุกปัจจัยหลักความสำเร็จ และคำนวณหาค่าเฉลี่ยระดับผลการประเมินของปัจจัยหลักความสำเร็จ แล้วแปลความหมายตามเกณฑ์ ได้ผลการประเมินเป็นระดับสถานภาพองค์ประกอบนั้นๆ เมื่อได้ระดับสถานภาพของแต่ละองค์ประกอบแล้ว ให้สรุปผลการตรวจสอบทั้ง 14 องค์ประกอบเป็นสถานภาพการเป็นโรงเรียนคุณภาพ

ตรวจสอบสถานภาพตนเองในแต่ละองค์ประกอบของการเป็นโรงเรียนคุณภาพขั้นตอนนี้ โรงเรียนต้องตรวจสอบที่ละองค์ประกอบจนครบ 14 องค์ประกอบ ดังนี้

1. แต่ละองค์ประกอบ ให้ตรวจสอบปัจจัยหลักความสำเร็จขององค์ประกอบนั้นๆ ที่ละปัจจัยหลักความสำเร็จ โดยทุกปัจจัยหลักความสำเร็จได้กำหนดระดับผลการประเมิน (ระดับ 1 2 และระดับ 3) และเครื่องมือ/วิธีเก็บรวบรวมกำกับไว้ด้วย

2. ถ้าองค์ประกอบมีปัจจัยหลักความสำเร็จ 1 ปัจจัย และมีดัชนีชี้วัดมากกว่า 1 ตัว ให้คำนวณหาค่าเฉลี่ยระดับผลการประเมินของดัชนีชี้วัด ผลที่ได้คือระดับสถานภาพองค์ประกอบ

แนวทางที่ควรพิจารณากำหนดระยะเวลาของการยกระดับเป็นโรงเรียนคุณภาพ คือ

1. มีลักษณะความเป็นโรงเรียนคุณภาพระดับสูง ควรใช้เวลาพัฒนาไม่เกิน 1 ปี
2. มีลักษณะความเป็นโรงเรียนคุณภาพระดับปานกลาง ควรใช้เวลาพัฒนาไม่เกิน 3 ปี
3. มีลักษณะความเป็นโรงเรียนคุณภาพระดับต่ำ ควรใช้เวลาพัฒนาไม่เกิน 5 ปี

3. ขั้นตอนกำหนดเป้าประสงค์ของการพัฒนา

เป้าประสงค์ หมายถึงจุดหมายปลายทาง (Goal) สภาพความสำเร็จของการพัฒนา และระดับความสำเร็จอันเป็นเป้าหมาย (Target) ของการพัฒนา การกำหนดเป้าประสงค์ของการพัฒนาจึงเป็นการกำหนดจุดหมาย วัตถุประสงค์ และระดับความสำเร็จที่เป็นเป้าหมายของการพัฒนา ร่วมกันการพัฒนาโรงเรียนสู่ความเป็นโรงเรียนคุณภาพ มีสภาพความสำเร็จที่พึงประสงค์ของโรงเรียนคุณภาพ (ทุกองค์ประกอบ) เป็นจุดหมายของการพัฒนา มีปัจจัยหลักความสำเร็จ (CSFs) ซึ่งเป็นความสำเร็จที่ต้องทำให้บรรลุในแต่ละองค์ประกอบ และเป็นวัตถุประสงค์ของการพัฒนา และมีดัชนีชี้วัดเป็นสิ่งบ่งบอกความสำเร็จ การกำหนดเป้าประสงค์การพัฒนาโรงเรียนคุณภาพ จึงเป็นการกำหนดเป้าหมายการพัฒนาในภาพรวมว่าจะ เป็นโรงเรียนคุณภาพได้อย่างไร ฉะนั้นพัฒนาองค์ประกอบใดก่อน - หลัง เมื่อใด และจะกำหนดระดับความสำเร็จในแต่ละปัจจัยหลักความสำเร็จตามดัชนีชี้วัดที่เป็นเป้าหมายของการพัฒนาแต่ละองค์ประกอบในระดับใด

ทั้งนี้ การกำหนดเป้าประสงค์ของการเป็นโรงเรียนคุณภาพต้องอาศัยข้อมูลการตรวจสอบสถานภาพของโรงเรียนตาม 3.2 รวมทั้งเงื่อนไขเวลาการพัฒนาโรงเรียนเป็นโรงเรียนคุณภาพ โดยโรงเรียนจะต้องดำเนินการพัฒนาทุกองค์ประกอบของโรงเรียนคุณภาพ และเห็นองค์ประกอบที่โรงเรียนต้องการยกระดับก่อน

4. ขั้นตอนกำหนดแผนปฏิบัติการยกระดับ

การจัดทำแผนปฏิบัติการยกระดับโรงเรียนสู่ความเป็นโรงเรียนคุณภาพ มุ่งให้โรงเรียนสามารถพัฒนาตนเองตามศักยภาพ ความพร้อม และความเป็นไปได้ในบริบทของโรงเรียนที่แตกต่างกัน เพื่อนำไปสู่ความเป็นโรงเรียนคุณภาพ ในวิธีการที่โรงเรียน สามารถปฏิบัติได้ โดยอาจกำหนดเป็นส่วนหนึ่งของแผนพัฒนาโรงเรียนที่ดำเนินการตามปกติ หรือแยกเป็นแผนพัฒนาโรงเรียนสู่ความเป็นโรงเรียนคุณภาพต่างหาก ซึ่งขึ้นอยู่กับดุลพินิจของโรงเรียน โดยมีแนวดำเนินการ ดังนี้

4.1 ศึกษา และวิเคราะห์องค์ประกอบ โรงเรียนศึกษาและวิเคราะห์ องค์ประกอบ 14 องค์ประกอบ และปัจจัยหลักความสำเร็จของโรงเรียนคุณภาพ แล้วนำผลการศึกษา วิเคราะห์ผลการตรวจสอบสถานภาพของโรงเรียน ตลอดจนเป้าประสงค์ของการพัฒนาโรงเรียนมาพิจารณา กำหนดยุทธศาสตร์

4.2 กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาโรงเรียน กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนา โรงเรียนสู่ความเป็นโรงเรียนคุณภาพ 6 ด้าน ซึ่งเป็นกลุ่มขององค์ประกอบด้านปัจจัย กระบวนการ และบริบทประกอบด้วย

4.2.1 การพัฒนาบุคลากร มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาครู ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนให้มีความรู้ ความสามารถตามมาตรฐานวิชาชีพ มีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน รวมทั้งจัดทำให้มีจำนวนเพียงพอ เหมาะสมกับภารกิจของโรงเรียน โดยกำหนดกลยุทธ์ดำเนินการ ดังนี้

1. สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพ
2. เสริมสร้างคุณธรรมและจรรยาบรรณของวิชาชีพ
3. กำหนดความรับผิดชอบ และภาระงานที่เหมาะสมเป็นธรรม
4. จัดสวัสดิการและกิจกรรมสร้างเสริมขวัญกำลังใจของบุคลากร
5. จัดตั้งกองทุนพัฒนาบุคลากรและส่งเสริมการพัฒนาด้วยรูปแบบที่

หลากหลาย

6. จัดทำ/จัดสรรครุให้มีเพียงพอและเป็นไปตามอัตราส่วนครูต่อนักเรียนที่

กำหนด

7. กำหนดเป้าหมายการปฏิบัติงานของบุคลากรที่เน้นคุณภาพผู้เรียน

8. กำหนดเป้าหมายการปฏิบัติงานของบุคลากรที่ก่อให้เกิดความพึงพอใจ

ความศรัทธา ความชื่นชม และการเป็นแบบอย่างแก่ชุมชน และโรงเรียนอื่น

4.2.2 การจัดการทรัพยากร เทคโนโลยีและงบประมาณ มีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงลักษณะทางกายภาพของโรงเรียนให้ได้มาตรฐาน พัฒนาสาระหลักสูตรโรงเรียนให้เหมาะสมกับผู้เรียนและสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น จัดสื่อ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีที่ทันสมัย จัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนให้หลากหลาย และจัดงบประมาณด้วยระบบงบประมาณมุ่งเน้นผลงาน (Performance Based Budgeting: PBB) โดยกำหนดกลยุทธ์ดำเนินการ ดังนี้

1. ปรับปรุงบริเวณพื้นที่โรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ การพักผ่อนและการจัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการต่าง ๆ

2. จัดโครงสร้างพื้นฐานให้เหมาะสมต่อประโยชน์ใช้สอย ทั้งอาคารและสถานที่ต่างๆ ภายในโรงเรียน

3. จัดกระบวนการพัฒนาหลักสูตรโรงเรียนที่เน้นการมีส่วนร่วมเพื่อให้ได้หลักสูตรที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นและเหมาะสมกับศักยภาพของโรงเรียน (จากการตรวจสอบสถานภาพโรงเรียน)

4. จัดทำ พัฒนา ปรับปรุงสื่อ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีที่ทันสมัย และมีประสิทธิภาพเหมาะสมกับการใช้งาน

5. ออกแบบการจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนที่สามารถดึงดูดความสนใจของผู้เรียนให้เข้าไปแสวงหาความรู้

6. ปรับระบบการบริหารงบประมาณให้เป็นระบบงบประมาณมุ่งเน้นผลงานพร้อมทั้งพัฒนาบุคลากรที่มีหน้าที่ด้านงบประมาณของโรงเรียน

7. ระดมทรัพยากรบุคคล และทรัพยากรอื่นในชุมชนเพื่อการศึกษาด้วยรูปแบบหลากหลาย และเหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่น

4.2.3 การจัดกระบวนการเรียนรู้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างศักยภาพของโรงเรียนให้สามารถจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด และจัดบรรยากาศการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้ตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ โดยกำหนดกลยุทธ์ดำเนินการ ดังนี้

1. เสริมสร้างความรู้และทักษะการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุดให้กับครูทุกคนในโรงเรียน
2. สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับแนวการจัดกระบวนการเรียนรู้ของโรงเรียนให้กับนักเรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการโรงเรียนให้มีความเข้าใจตรงกันและสนับสนุนแนวการจัดกระบวนการเรียนรู้ของโรงเรียน
3. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ภูมิปัญญาท้องถิ่น และชุมชนมีส่วนร่วมดำเนินการ
4. พัฒนาอาคารสถานที่ บริเวณโรงเรียนให้มีความร่มรื่น สวยงาม และมีบรรยากาศที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
5. ส่งเสริมการจัดกิจกรรมชมรมและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน
6. จัดเครือข่ายแหล่งเรียนรู้และกระบวนการเรียนรู้ร่วมกับชุมชน

4.2.4 การประกันคุณภาพการศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อให้โรงเรียนมีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยเน้นให้มีการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารโรงเรียนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษา และรองรับการประกันคุณภาพภายนอก โดยกำหนดกลยุทธ์ดำเนินการ ดังนี้

1. จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
2. จัดระบบการควบคุมคุณภาพ ตรวจสอบคุณภาพ และประเมินคุณภาพตามขั้นตอนของการประกันคุณภาพทางการศึกษา
3. เตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก
4. จัดทำรายงานการประเมินตนเอง (SSR/SAR)
5. รายงานและประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานของโรงเรียน

4.2.5 การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้การบริหารโรงเรียนมีประสิทธิภาพมากขึ้น สามารถระดมทรัพยากรในชุมชนทั้งทรัพยากรที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น และทรัพยากรอื่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการจัดการศึกษา รวมทั้งการสร้าง ความเข้มแข็งให้กับคณะกรรมการสถานศึกษาและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในทุกรูปแบบโดยกำหนดกลยุทธ์ดำเนินการ ดังนี้

1. บริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

2. เพิ่มบทบาทคณะกรรมการโรงเรียนให้มีส่วนร่วมและรับผิดชอบผลที่เกิดจากการจัดการศึกษาของโรงเรียนมากขึ้น

3. จัดระบบเครือข่ายแหล่งเรียนรู้และการเทียบโอนผลการเรียน
4. จัดระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ
5. บริหารจัดการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล

4.2.6 การปรับปรุงสภาพแวดล้อมของโรงเรียน มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้สภาพแวดล้อมบริเวณรอบโรงเรียนมีบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่นความร่วมมือของชุมชน การปลอดจากมลภาวะและแหล่งอบายมุขและมีแหล่งเรียนรู้ในชุมชนหลากหลาย โดยกำหนดกลยุทธ์ดำเนินการดังนี้

1. จัดกิจกรรมชุมชนสัมพันธ์และร่วมงานประเพณีท้องถิ่น
2. จัดเครือข่ายความร่วมมือชุมชนเพื่อป้องกันปัญหาอบายมุขและมลภาวะ
3. จัดจรรยาอาสาเพื่อความปลอดภัยจากการจราจรของนักเรียน
4. จัดหน่วยเฝ้าระวังการมั่วสุมของนักเรียนโดยชุมชนอาสา
5. จัดค่ายเยาวชนเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม โดยประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นและองค์กรชุมชน

ร่วมมือกับหน่วยงานอื่นและองค์กรชุมชน

4.2.7 จัดลำดับความสำคัญของกลยุทธ์โรงเรียนจัดลำดับความสำคัญของกลยุทธ์ตามสถานภาพของโรงเรียนและความต้องการ จำเป็นเร่งด่วนที่โรงเรียนจะต้องได้รับการพัฒนา (ความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง)

4.2.8 วิเคราะห์เป้าประสงค์ของการพัฒนา และกำหนดเป้าหมายรายปีโรงเรียน วิเคราะห์เป้าประสงค์ของการพัฒนาและนำมากำหนดเป้าหมายรายปีตามสถานภาพของโรงเรียนและความต้องการที่จะยกระดับในแต่ละองค์ประกอบโดยพิจารณาความเป็นไปได้ของการดำเนินงานทั้งในด้านบุคลากร งบประมาณ และปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

4.2.9 กำหนดแนวทางดำเนินการยกระดับโรงเรียนกำหนดแนวทางดำเนินการยกระดับ (แผนงาน /งาน /โครงการ และดัชนีชี้วัดความสำเร็จ) โดยพิจารณาจากผลการตรวจสอบสถานภาพของโรงเรียน ซึ่งมีแนวพิจารณา ดังนี้

1. โรงเรียนที่มีลักษณะความเป็นโรงเรียนคุณภาพระดับสูง ควรดำเนินการพัฒนาทุกองค์ประกอบเพื่อให้เป็นโรงเรียนคุณภาพ ภายใน 1 ปี และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
2. โรงเรียนที่มีลักษณะความเป็นโรงเรียนคุณภาพระดับปานกลาง ควรดำเนินการพัฒนาทุกองค์ประกอบ และเน้นองค์ประกอบที่โรงเรียนต้องการยกระดับเพื่อให้เป็นโรงเรียนคุณภาพ ภายใน 3 ปี และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
3. โรงเรียนที่มีลักษณะความเป็นโรงเรียนคุณภาพ ระดับต่ำ ควรดำเนินการพัฒนาทุกองค์ประกอบ และเน้นองค์ประกอบที่โรงเรียนต้องการยกระดับเพื่อให้เป็นโรงเรียนคุณภาพ ภายใน 5 ปี และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ การจัดทำแผนต้องให้ครูบุคลากรทางการศึกษา ผู้บริหาร นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีส่วนร่วมในการจัดทำตั้งแต่ต้นเพื่อจะได้รับรู้และเข้าใจ ตลอดจนเห็นความสำคัญ ยอมรับและดำเนินการตาม

แผนด้วยจิตสำนึกของตนเอง

5. ขั้นตอนการยกระดับสู่ความเป็นโรงเรียนคุณภาพ

การยกระดับโรงเรียนสู่ความเป็นโรงเรียนคุณภาพ มีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

5.1 ประชาสัมพันธ์ โรงเรียนประชาสัมพันธ์แผนปฏิบัติการเพื่อให้ครู บุคลากรทางการศึกษา ผู้บริหาร นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียรับทราบภารกิจที่โรงเรียนจะดำเนินการ มีความเข้าใจ ปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ (วิธีคิด วิธีทำงาน และวิธีบริหารจัดการ) ของตนเอง และมีส่วนร่วมในการดำเนินการยกระดับโรงเรียนให้เป็นโรงเรียนคุณภาพ

5.2 กำหนดกลไกและภารกิจ โรงเรียนกำหนดองค์คณะบุคคลรับผิดชอบในการดำเนินการ ติดตาม ประเมินผล และจัดทำรายงาน โดยเน้นการระดมสรรพกำลัง และสร้างจิตสำนึกของการเป็นเจ้าของ กำหนดพันธกิจที่ชัดเจน มอบหมายงานต่างๆ ให้ผู้เกี่ยวข้องทุกคน ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งโรงเรียนในระยะเวลาที่รวดเร็ว

5.3 ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ โรงเรียนดำเนินการตามยุทธศาสตร์พัฒนาโรงเรียนคุณภาพ ทั้ง 6 ด้าน ครอบคลุมมิติองค์ประกอบของโรงเรียนคุณภาพ ทั้ง 14 องค์ประกอบ โดยดำเนินการตามสถานภาพของโรงเรียนและช่วงระยะเวลาที่โรงเรียนกำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการ รวมทั้งกระตุ้น และเสริมแรงให้ครู บุคลากรทางการศึกษา ผู้บริหารและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียร่วมกันดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ

5.4 เงื่อนไขความสำเร็จของการยกระดับ

1. ปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ (วิธีคิด วิธีการทำงาน และวิธีบริหารจัดการ) ของครู บุคลากรทางการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

2. สร้างกลไกความรับผิดชอบที่ชัดเจน สร้างผู้นำการเปลี่ยนแปลง

3. เรียนรู้ร่วมกัน ใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเรียนรู้ของบุคคล องค์กร และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

4. เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย คณะกรรมการสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษาได้ใช้ศักยภาพ ร่วมคิดร่วมทำเต็มกำลังความสามารถ

5. จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อความสำเร็จ

6. ขั้นตอนประเมินความเป็นโรงเรียนคุณภาพ

การประเมินความเป็นโรงเรียนคุณภาพ มุ่งหวังให้นำผลการประเมินมาพัฒนาโรงเรียน สู่ความเป็นโรงเรียนคุณภาพยิ่งขึ้น การประเมินขั้นนี้แบ่งเป็น 3 ลักษณะ คือ

6.1 โรงเรียนประเมินตนเอง เมื่อโรงเรียนได้ดำเนินการพัฒนาตามแนวทางในขั้นตอนที่ผ่านมาระยะหนึ่งแล้ว โรงเรียนจะต้องประเมินความเป็นโรงเรียนคุณภาพแบบของตนเอง เพื่อทบทวนหรือตรวจสอบการพัฒนาที่ผ่านมาว่ามีการพัฒนาตามองค์ประกอบ และปัจจัยหลักความสำเร็จของความเป็นโรงเรียนคุณภาพมากน้อยเพียงใด ทั้งนี้เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินอาจเป็นเครื่องมือเดียวกันกับการประเมินตรวจสอบสถานภาพในช่วงแรกซึ่งอาจจะเป็นเครื่องมือมาตรฐานของกระทรวงศึกษาธิการหรือของต้นสังกัดหรือโรงเรียนอาจจะพัฒนาเครื่องมือของโรงเรียนเอง การประเมินตนเอง เป็นการประเมินภายในโรงเรียน มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อทราบผลการพัฒนาของ

ตนเอง แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น กำหนดเป้าหมายการพัฒนา และเตรียมการพัฒนาในปีต่อไป ซึ่งจะทำให้โรงเรียนพัฒนาตนเองให้มีคุณภาพสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดย

1. โรงเรียนที่มีสถานภาพการเป็นโรงเรียนคุณภาพระดับสูงสามารถพัฒนาตนเองให้เป็นโรงเรียนคุณภาพ ได้อย่างรวดเร็ว ภายใน 1 ปี ควรประเมินภาพรวมในปีที่ 1
2. โรงเรียนที่มีสถานภาพการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ระดับปานกลางอาจใช้เวลา 3 ปี จึงจะสามารถพัฒนาตนเองเป็นโรงเรียนคุณภาพ ควรประเมินภาพรวมในปีที่ 3
3. โรงเรียนที่มีสถานภาพการเป็นโรงเรียนคุณภาพระดับต่ำ อาจจำเป็นต้องใช้เวลาจนถึง 5 ปีในการพัฒนาตนเองเป็นโรงเรียนคุณภาพ ควรประเมินภาพรวมในปีที่ 5

อนึ่ง ตลอดช่วงเวลาของการพัฒนา โรงเรียนต้องประเมินภาพรวมของตนอย่างต่อเนื่องไปด้วยทุกปี เพื่อแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้ทันการณ์

6.2 เขตพื้นที่การศึกษาเป็นผู้ประเมิน การประเมินในขั้นนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อนำผลการประเมินมาใช้ประกาศยกย่องโรงเรียนที่มีผลการพัฒนาตามเกณฑ์ที่กำหนดเพื่อเป็นกรณีตัวอย่างเรียนรู้ (Show Case) โดยใช้เครื่องมือมาตรฐาน ที่กรมต้นสังกัด/เขตพื้นที่การศึกษา กำหนด และให้การช่วยเหลือโรงเรียนที่มีผลการพัฒนาน้อย หรือมีปัญหาต้องการความช่วยเหลือ ตลอดจนสนับสนุนให้โรงเรียนที่สามารถพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องจนมีผลสำเร็จเป็นที่ปรากฏได้รับการพิจารณาความดีความชอบเป็นกรณีพิเศษ และรวบรวมข้อมูลผลการประเมินไว้เป็นฐานข้อมูล

6.3 กระทรวง/องค์กรหลักเป็นผู้ประเมิน การประเมินในขั้นนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อยกย่อง โรงเรียนที่สามารถพัฒนาเป็นโรงเรียนคุณภาพ เป็นที่ปรากฏชัดเจน โดยกระทรวงอาจสุ่มประเมินโรงเรียนที่เขตพื้นที่การศึกษาเสนอทุกปี การประเมินในขั้นนี้ใช้เครื่องมือมาตรฐานที่กระทรวง/องค์กรหลักกำหนด และประกาศยกย่องเป็นโรงเรียนคุณภาพระดับกระทรวง/องค์กรหลัก จัดทำฐานข้อมูลโรงเรียนคุณภาพระดับกระทรวงขององค์กรหลัก และเผยแพร่สู่สาธารณชนต่อไป

กระบวนการประเมิน เกณฑ์ เครื่องมือ และข้อมูล มีแนวคิดของการพิจารณา เพื่อให้เห็นพัฒนาการของโรงเรียนที่มีกระบวนการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ใช้ข้อมูลสภาพจริง และประโยชน์ที่ส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ และผลการประเมินจะสะท้อนให้โรงเรียนผู้เกี่ยวข้อง และสาธารณชนรับทราบผลการพัฒนาสู่ความเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามเจตนารมณ์

7. ขั้นสร้างความยั่งยืนในการเป็นโรงเรียนคุณภาพ

ขั้นนี้เป็นขั้นสุดท้ายของกระบวนการพัฒนา แต่ไม่ใช่ขั้นสุดท้ายแล้วจบการพัฒนา เพราะขั้นนี้จะเป็นจุดเชื่อมสู่การพัฒนารอบใหม่หรือสู่การพัฒนาต่อเนื่องต่อไปได้อย่างเหมาะสมและในขั้นตอนนี้โรงเรียน ต้นสังกัด เขตพื้นที่การศึกษา กระทรวงและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจะมีบทบาทเสริมกันและกันที่จะผดุงการพัฒนาให้เกิดความต่อเนื่องและยั่งยืนต่อไป กล่าวคือ

7.1 โรงเรียนประเมินความเป็นโรงเรียนคุณภาพ โรงเรียนประเมินความเป็นโรงเรียนคุณภาพ แล้วนำผลการประเมินมาร่วมกันทบทวนสรุปจุดสำเร็จ จุดที่ต้องปรับปรุง แก้ไขและร่วมกับบุคลากรหรือผู้เกี่ยวข้องชื่นชมผลงานที่ได้ทำ นำประสบการณ์ผลงานสู่การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับโรงเรียนอื่นๆ หรือหน่วยงานอื่นๆ และมีการกำหนดจุดเด่น จุดที่จะปรับปรุง แล้วกำหนดแผนผดุงพัฒนาที่จะดำเนินการต่อไป

7.2 เขตพื้นที่การศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ/องค์กรหลักยกย่องและประกาศรับรอง เขตพื้นที่การศึกษา และกระทรวงศึกษาธิการ/องค์กรหลักรวบรวมข้อมูลความสำเร็จ และผลงานการพัฒนาที่น่าชื่นชมแล้วจัดยกย่องประกาศรับรอง และอาจจัดเวทีนำเสนอผลงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับโรงเรียนอื่น ผู้เกี่ยวข้องและสาธารณชน เพื่อเปิดมิติการพัฒนาให้กว้างขวางยิ่งขึ้นและให้ทุกฝ่ายได้รับทราบผลการพัฒนาที่เกิดขึ้น ซึ่งแต่ละระดับสามารถดำเนินกิจกรรมได้ตามความเหมาะสมกับบทบาทหน้าที่

ทั้งนี้ กรมต้นสังกัดจะต้องรวบรวมข้อมูลทั้งความสำเร็จ และสิ่งที่ต้องปรับปรุงแก้ไข กำหนดแนวทางการพัฒนา หรือสนับสนุนต่อเนื่องให้เหมาะสม และหลากหลายลักษณะ สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน เพื่อที่จะผดุงให้การพัฒนาโรงเรียนมีความต่อเนื่องและยั่งยืนต่อไป

เมื่อทุกโรงเรียน เขตพื้นที่การศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ องค์กรหลัก มีความตระหนักร่วมกันที่จะสร้างวัฒนธรรมพัฒนาตนเองอย่างเป็นระบบ และสร้างสรรค์ จัดกิจกรรมสนับสนุนเพื่อผดุงการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ย่อมเชื่อมั่นได้ว่าทุกโรงเรียนสามารถพัฒนาสู่ความเป็นโรงเรียนคุณภาพ และจะดำรงอยู่ต่อไปได้อย่างยั่งยืน พร้อมทั้งจะรับการประเมินภายนอก ตามมาตรา 49 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ซึ่งกำหนดให้มีการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่ง อย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปีนับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้าย และเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสาธารณชน (อรุณ จันทวานิช และคณะ, 2547)

4. แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

ยุคของการเปลี่ยนแปลงจากประชาธิปไตยแบบตัวแทน เป็นประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม การทำงานแบบมีส่วนร่วมนั้นไม่ว่าจะเป็นระดับครอบครัว ระดับโรงเรียน ระดับชุมชน ระดับองค์กร หรือระดับประเทศนั้นว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งในกระบวนการทัศน์ปัจจุบัน เพราะจะช่วยให้ผู้มีส่วนร่วมเกิดความรู้สึกความเป็นเจ้าของ (Ownership) และจะทำให้ผู้มีส่วนร่วมหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียนั้น ยินยอมปฏิบัติตาม (Compliance) และรวมถึงตกลงยอมรับ (Commitment) ได้อย่างสมัครใจ เต็มใจ และสบายใจ ได้มีการดำเนินการแก้ปัญหาความไม่เรียบร้อยในห้องเรียนโดยกระบวนการมีส่วนร่วม (วันชัย วัฒนศัพท์, 2553) แต่อย่างไรก็ตาม การเข้ามามีส่วนร่วมนั้น จำเป็นต้องมีขั้นตอนเสียก่อน โดยคนจะเข้าร่วมในกิจกรรมทุกอย่าง อย่างน้อยต้องมีพื้นฐานคติความคิดในเรื่องของการมีส่วนร่วมอยู่ภายในใจ ไม่มากก็น้อย ทั้งนี้ หลักการพื้นฐานของการมีส่วนร่วมจะรวมถึงการให้ความสำคัญต่อมนุษย์ไม่น้อยไปกว่าเทคโนโลยี และควรคิดว่ามนุษย์ทุกคนต่างมีความคิดและมีศักดิ์ศรีเท่าเทียมกันมาตั้งแต่เกิด มีภูมิปัญญาที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ของตนในระดับหนึ่ง มีความสามารถพัฒนาชีวิต ให้ดีได้ถ้าได้รับโอกาสที่จะร่วมคิด ร่วมเข้าใจ และร่วมจัดการเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม (นรินทร์ชัย พัฒนพงศา, 2546) ดังนั้น ก่อนอื่นจะได้รับรู้ถึงเนื้อหาสาระ จะขอกล่าวถึงความหมายของคำว่า “การมีส่วนร่วม” เป็นปฐมบท เพื่อเป็นการปูพื้นฐานในการทำความเข้าใจในลำดับหัวข้ออื่นๆ ต่อไป

1. ความหมายการมีส่วนร่วม

สำหรับความหมายของการมีส่วนร่วม มีนักวิชาการทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศที่มีความรู้ ความสามารถ และทำวิจัย แต่งตำรา เกี่ยวกับเรื่องนี้มานาน ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม ดังรายละเอียด ดังนี้

Cohen & Uphoff (1981) การมีส่วนร่วม หมายถึง สมาชิกของชุมชนต้องเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องใน 4 มิติ ได้แก่ 1. การมีส่วนร่วมการตัดสินใจว่าควรทำอะไรและทำอย่างไร 2. การมีส่วนร่วมเสียสละในการพัฒนา รวมทั้งลงมือปฏิบัติตามที่ได้ตัดสินใจ 3. การมีส่วนร่วมในการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน 4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการ

United Nations (1981) การมีส่วนร่วม หมายถึง การเข้าร่วมอย่างกระตือรือร้นและมีพลังของประชาชนในด้านต่างๆ ได้แก่ ในการตัดสินใจเพื่อกำหนดเป้าหมายของสังคมและการจัดสรรทรัพยากรเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย และปฏิบัติตามแผนการหรือโครงการต่างๆ ด้วยความเต็มใจ

พระ พรนวม (2544) การมีส่วนร่วม หมายถึง เป็นการกระจายอำนาจให้ประชาชนได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณาปัญหาความต้องการร่วมกัน ในการตัดสินใจร่วมกัน วางแผนดำเนินงานหรือแก้ไขปัญหาร่วมกัน ดำเนินการหรือปฏิบัติงานร่วมกัน ตลอดจนรับรู้ผลดี เสีย จนเกิดความภาคภูมิใจร่วมกัน

จินตนา สุขจรรย์ (2549) การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการดำเนินงานรวมพลังประชาชนกับองค์กรของรัฐหรือองค์กรเอกชนเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาหรือแก้ปัญหาของชุมชน โดยให้สมาชิกเข้ามาร่วมวางแผน ปฏิบัติและประเมินงาน เพื่อแก้ปัญหาของชุมชน

ทรงวุฒิ เรื่องวาทศิลป์ (2550) การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเข้ามามีบทบาทร่วมในกิจกรรมทุกประการตามกำลังความสามารถของสมาชิกไม่จะเป็นการตัดสินใจ การดำเนินกิจกรรม การติดตามตรวจสอบ และการประเมินผลร่วมกัน นำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขพัฒนางานในกลุ่มให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

สัญญา เคนาภูมิ (2551) การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่สมาชิกได้มีโอกาสร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติตามโครงการ ร่วมติดตามประเมินผลเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่พึงประสงค์ ทั้งนี้ การมีส่วนร่วมจะต้องมาจากความสมัครใจ พึงพอใจ และได้รับผลประโยชน์ที่เกิดจากชุมชนโดยส่วนรวมร่วมกัน

เมตต์ เมตต์การุณจิต (2553) การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม ไม่ว่าจะเป็ทางตรงหรือทางอ้อม ในลักษณะของการร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ร่วมติดตามผล

โดยสรุป การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกภาคส่วนร่วมมือกันการตัดสินใจ การดำเนินกิจกรรม การติดตามตรวจสอบ และการประเมินผลร่วมกันเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เสมอภาคนำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขพัฒนางานเพื่อพัฒนาหรือใช้ความคิดสร้างสรรค์ และความเชี่ยวชาญของแต่ละคนในการแก้ปัญหาของชุมชนและพัฒนางานในกลุ่มให้มีความโปร่งใสและให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. กระบวนการมีส่วนร่วม

เมื่อกล่าวถึงกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนแล้ว จะต้องนึกถึงกระบวนการที่จะให้ประชาชนได้เข้ามามีบทบาทในทุกขั้นตอนของการมีส่วนร่วม เพราะอย่างน้อยที่สุดประชาชนจะต้องได้รับรู้ขั้นตอนการดำเนินการต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นขั้นตอนการตัดสินใจ ขั้นตอนการดำเนินงาน และขั้นตอนในการประเมินผลงาน เพื่อให้รับรู้ถึงความเป็นไปในกิจกรรมสาธารณะต่างๆ ซึ่งมีผลกระทบต่อประชาชนทั้งทางตรงและทางอ้อม ดังนั้น กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน มีนักวิชาการที่ได้ทำการวิจัย ได้กล่าวถึงกระบวนการมีส่วนร่วมตามประเด็นสำคัญต่างๆ เช่น

ถวิลวดี บุรีกุล (2543) ได้กล่าวถึงกระบวนการมีส่วนร่วมที่นำมาประมวลเป็นระดับไว้ได้อย่างน่าสนใจ โดยถวิลวดี ได้ทำวิจัยเรื่องประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม และได้ข้อสรุปถึงกระบวนการมีส่วนร่วม ควรจะมีลำดับขั้นประกอบไปด้วย การให้ข้อมูล การเปิดรับความคิดเห็นของประชาชน การปรึกษาหารือการวางแผนร่วมกัน การร่วมปฏิบัติและการควบคุมติดตามโดยประชาชน โดยเป็นการเริ่มจากการสื่อสารทางเดียว ซึ่งเป็นการให้ข้อมูลแต่เพียงอย่างเดียวไปจนถึงสื่อสารสองทางที่เป็นการปรึกษาหารือ ร่วมคิด ร่วมวางแผน และเมื่อสื่อสารกันเข้าใจตรงกันแล้ว จึงเป็นการร่วมทำ และในที่สุดเป็นการร่วมติดตามควบคุม ซึ่งนับเป็นขั้นตอนของการมีส่วนร่วมสูงสุด

อภิญา กังสนารักษ์ (2544) ได้นำเสนอกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนว่า ชุมชนต้องมีส่วนร่วมใน 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1. การมีส่วนร่วมในการริเริ่มโครงการ ร่วมค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาภายในชุมชน ร่วมตัดสินใจกำหนดความต้องการและร่วมลำดับความสำคัญของความต้องการ 2. การมีส่วนร่วมในขั้นการวางแผน กำหนดวัตถุประสงค์วิธีการแนวทางการดำเนินงาน รวมถึงทรัพยากรและแหล่งวิทยาการที่จะใช้ในโครงการ 3. การมีส่วนร่วมในขั้นตอนการดำเนินโครงการ ทำประโยชน์ให้แก่โครงการ โดยร่วมช่วยเหลือด้านทุนทรัพย์ วัสดุอุปกรณ์ และแรงงาน 4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการ เพื่อให้รู้ว่าผลจากการดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยสามารถกำหนดการประเมินผลเป็นระยะต่อเนื่องหรือประเมินผลรวมทั้งโครงการในคราวเดียวก็ได้

ประพันธ์ สร้อยเพชร (2547) ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมที่แท้จริงน่าจะประกอบด้วย 4 ขั้นตอนหลัก คือ 1. การค้นหาปัญหา และสาเหตุ 2. การวางแผนดำเนินกิจกรรม 3. การลงทุนและการปฏิบัติงาน 4. การติดตามและประเมินผล ในขณะเดียวกัน สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (2548) ได้ชี้ให้เห็นถึงประเด็นสำคัญของกระบวนการมีส่วนร่วมที่มีความลึกซึ้งไปอีก ได้แก่ 1. การตัดสินใจและผลกระทบที่สำคัญ 2. การตัดสินใจจะมีผลกระทบต่อบางคนมากกว่าคนอื่น 3. การตัดสินใจจะมีผลกระทบต่อผลประโยชน์ของบางคนหรือกลุ่มคนที่มีอยู่เดิม 4. การตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่มีความขัดแย้งอยู่ก่อนแล้ว 5. ความจำเป็นเพื่อให้มีการสนับสนุนต่อผลการตัดสินใจ ส่วนอคิน รพีพัฒน์ (2547) ได้แบ่งขั้นตอนการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ 1. การกำหนดปัญหาสาเหตุของปัญหา ตลอดจนแนวทางแก้ไข 2. การตัดสินใจเลือกแนวทางและวางแผนพัฒนา แก้ไขปัญหา 3. การปฏิบัติงานในกิจกรรมการพัฒนาตามแผน 4. การประเมินผลงานกิจกรรมการพัฒนา

จากแนวคิดกระบวนการมีส่วนร่วมที่นักวิชาการทั้งหลายได้ให้ทรรศนะไว้ในเบื้องต้นที่กล่าวมา มีความหลากหลายในประเด็นมากพอสมควร แต่อย่างไรก็ตาม หากนำมาประมวลให้เป็นลักษณะที่เป็นระบบตามแนวคิดของ Cohen, J.M., & Uphoff, N.T. (1980) จะเห็นว่า มีความเป็น

ระบบในเรื่องของประเด็นสำคัญ โดยเขาได้มีการนำเอากระบวนการมีส่วนร่วมจากนักวิชาการทั้งหลายมาประมวลเป็นแนวคิดหลัก และได้จำแนกรูปแบบกระบวนการมีส่วนร่วม

2.1 รูปแบบกระบวนการมีส่วนร่วม

ขั้นที่ 1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) ในกระบวนการของการตัดสินใจนั้น ประการแรกสุดที่ต้องกระทำ คือ การกำหนดความต้องการและการจัดลำดับความสำคัญ ต่อจากนั้นก็เลือกนโยบายและประชาชนที่เกี่ยวข้อง การตัดสินใจนี้เป็นกระบวนการต่อเนื่องที่ต้องดำเนินการไปเรื่อยๆ ตั้งแต่การตัดสินใจในช่วงเริ่มต้น การตัดสินใจในช่วงดำเนินการวางแผน และการตัดสินใจในช่วงการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้

ขั้นที่ 2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (Implementation) ในส่วนที่เป็นองค์ประกอบของการดำเนินงานโครงการนั้นได้มาจากคำถามว่าใครจะทำประโยชน์ให้แก่โครงการได้บ้างและจะทำประโยชน์ได้โดยวิธีใด เช่น การช่วยเหลือด้านทรัพยากร การบริหารการงานและการประสานงานและการขอความช่วยเหลือ เป็นต้น

ขั้นที่ 3 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefits) ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์นอกจากความสำคัญของผลประโยชน์ในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพแล้ว ยังจะต้องพิจารณาถึงการกระจายผลประโยชน์ภายในกลุ่มด้วย ผลประโยชน์ของโครงการนี้รวมทั้งผลที่เป็นประโยชน์ทางบวกและผลที่เกิดขึ้นในทางลบที่เป็นผลเสียของโครงการ ซึ่งจะเป็นประโยชน์และเป็นโทษต่อบุคคลและสังคมด้วย

ขั้นที่ 4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) การมีส่วนร่วมในการประเมิน ผลนั้นสิ่งสำคัญจะต้องสังเกต คือ ความเห็น (Views) ความชอบ (Preferences) และความคาดหวัง (Expectation) ซึ่งมีอิทธิพลสามารถแปรเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลในกลุ่มต่างๆ ได้

3. ประเภทการมีส่วนร่วม

เจลิยว บูร์กาคี และคนอื่นๆ (2545) สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของชุมชน แบ่งได้ออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

1. การมีส่วนร่วมแบบชายขอบ (Marginal Participation) เป็นการมีส่วนร่วมที่เกิดจากความสัมพันธ์เชิงอำนาจไม่เท่าเทียมกันกล่าวคือ ฝ่ายหนึ่งรู้สึกต่อยอำนาจกว่า มีทรัพยากรหรือความรู้ต่อยกว่าอีกฝ่ายหนึ่ง เป็นต้น

2. การมีส่วนร่วมแบบบางส่วน (Partial Participation) เป็นการมีส่วนร่วมที่เกิดจากการกำหนดนโยบายของรัฐ โดยไม่รู้ความต้องการของประชาชน ดังนั้น การมีส่วนร่วมจึงเป็นเพียงประชาชนได้ร่วมแสดงความคิดเห็นในการดำเนินกิจกรรมบางส่วนบางเรื่องเท่านั้น

3. การมีส่วนร่วมแบบสมบูรณ์ (Full Participation) เป็นการมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการพัฒนาด้วยความเท่าเทียมกันทุกฝ่าย จัดเป็นการมีส่วนร่วมในการพัฒนาอย่างแท้จริงของประชาชนตามแนวความคิดและหลักการพัฒนาชุมชน เมื่อนำมาใช้ในการเรียนรู้จะสนับสนุนและส่งเสริมให้กระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของชุมชนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

สุชาติ จักรพิสุทธิ์ (2547) ศึกษาเรื่องชุมชนกับการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของชุมชน แบ่งได้ออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. ลักษณะการมีส่วนร่วมจากความเกี่ยวข้องทางด้านเหตุผล โดยการเปิดโอกาสให้สังคม องค์กรต่างๆ ในชุมชน ประชาชนมีบทบาทหลักตามสิทธิ หน้าที่ในการเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ตั้งแต่การคิดริเริ่ม การพิจารณาตัดสินใจ วางแผน การร่วมปฏิบัติและการรับผิดชอบ ในผลกระทบที่เกิดขึ้น รวมทั้งส่งเสริม ชักนำ สนับสนุนให้การดำเนินงานเกิดผลประโยชน์ต่อชุมชน ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดด้วยความสมัครใจ

2. ลักษณะการมีส่วนร่วมจากความเกี่ยวข้องทางด้านจิตใจ เป็นการมีส่วนร่วมของชุมชนที่การเกี่ยวข้องทางด้านจิตใจ อารมณ์ รวมทั้ง ค่านิยมของประชาชนเป็นเครื่องชี้นำตนเอง ให้เข้ามามีส่วนร่วม แสดงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การกระทำที่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ทำให้ผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วม เกิดความผูกพัน มีความรู้สึกรับผิดชอบต่อกิจกรรมที่ดำเนินงานด้วยความสมัครใจ

จินตนา สุจจันท์ (2549) ได้แบ่งประเภทของการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ เป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมที่แท้จริง (Genuine Participation) เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งจบโครงการ เริ่มตั้งแต่ร่วมศึกษาปัญหาและความต้องการ ร่วมหาวิธีแก้ปัญหา ร่วมวางนโยบายและแผนงาน ร่วมตัดสินใจการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่และร่วมปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้ และร่วมประเมินผลโครงการ

2. การมีส่วนร่วมที่ไม่แท้จริง (No Genuine Participation) เป็นการมีส่วนร่วมเพียงบางส่วนโดยเฉพาะเข้าร่วมในการปฏิบัติตามโครงการที่ได้มีการกำหนดไว้แล้ว เช่น การเข้าเป็นสมาชิก หรือการร่วมเสียสละแรงงาน

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ (อังกูณศิริพัฒน์ ลากิจิตร, 2550) ได้สรุปรูปแบบของการมีส่วนร่วมมีดังต่อไปนี้

1. การที่ประชาชนมีส่วนร่วมโดยตรง (Direct Participation) โดยผ่านองค์กรที่จัดตั้งโดยประชาชน (Inclusive Organization) การรวมกลุ่มเยาวชนต่างๆ

2. การที่ประชาชนมีส่วนร่วมทางอ้อม (Indirect Participation) โดยผ่านองค์กรผู้แทนของประชาชน (Representative Organization) กรรมการของกลุ่มหรือชุมชน

3. การมีประชาชนมีส่วนร่วมโดยเปิดโอกาสให้ (Open Participation) โดยผ่านองค์กรที่ไม่ใช่ผู้แทนของประชาชน (Non-Representative Organization) เช่น สถาบันหรือหน่วยงานที่เชิญชวน หรือเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเมื่อไรก็ได้ตลอดเวลา

เมตต์ เมตต์การุณจิต (2553) ได้กล่าวถึงประเภทของการมีส่วนร่วมโดยสามารถจำแนกการมีส่วนร่วมออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมโดยตรง การมีส่วนร่วมในการบริหารเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการตัดสินใจเป็นสำคัญ ดังนั้น ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบกิจกรรมโดยตรง เช่น ผู้บริหาร หัวหน้าโครงการ มักจะเปิดโอกาสให้บุคคลอื่นเข้ามามีส่วนร่วมในรูปของกรรมการที่ปรึกษาที่ให้ข้อคิด ข้อเสนอแนะ เพราะกิจกรรมบางอย่างอาจมีอุปสรรค ไม่สามารถแก้ปัญหาให้ลุล่วงไปได้ด้วยดี จึงจำเป็นต้องให้บุคคลอื่นเข้ามาร่วมในการตัดสินใจ เพื่อให้ผลการตัดสินใจเป็นที่ยอมรับแก่คนทั่วไปหรือเกิดผลงานที่มี

ประสิทธิภาพ การมีส่วนร่วมโดยตรงจึงมีสาระสำคัญอยู่ที่ว่า เป็นการร่วมอย่างเป็นทางการและมักทำเป็นลายลักษณ์อักษร เช่น คำสั่งแต่งตั้ง หนังสือเชิญประชุม บันทึกการประชุม เป็นต้น

2. การมีส่วนร่วมโดยอ้อม การมีส่วนร่วมโดยอ้อมเป็นเรื่องของการทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งให้บรรลุเป้าหมายอย่างไม่เป็นทางการ โดยไม่ได้ร่วมในการตัดสินใจในกระบวนการบริหาร แต่เป็นเรื่องของการให้การสนับสนุน ส่งเสริมให้บรรลุเป้าหมายเท่านั้น เช่น การบริจาคเงิน ทรัพย์สิน วัสดุอุปกรณ์ แรงงาน เข้าช่วยสมทบ ไม่ได้เข้าร่วมประชุมแต่ยินดีร่วมมือ เป็นต้น

4. ลักษณะการมีส่วนร่วม

ลักษณะการมีส่วนร่วมนั้น จะพิจารณาได้หลากหลาย ขึ้นอยู่กับว่าจะสนใจศึกษาในประเด็นใด ประเด็นที่น่าสนใจในงานวิจัยครั้งนี้ คือ การเน้นลักษณะการมีส่วนร่วมในประเด็นที่เกิดจากกิจกรรม เช่น การเข้าร่วมแสดงความคิดเห็นในประโยชน์สาธารณะ การเข้าร่วมในการตัดสินใจ การวางแผน และร่วมตรวจสอบในลักษณะองค์กรชุมชน ฯลฯ และการเน้นการศึกษาในลักษณะของการบริหารที่เกิดจากการดำเนินงานในทางนโยบายและในทางปฏิบัติการโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐร่วมกับชุมชน ดังมีนักวิชาการได้ให้ความเห็น

Ornstein (อ้างใน ชูชาติ พวงสมจิตต์, 2540) เห็นว่า การมีส่วนร่วมจะมีลักษณะอย่างน้อยเพียงใด ให้พิจารณาว่าผู้นำเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปร่วมในการใช้อำนาจและมีบทบาทในการควบคุมได้เท่าใด ซึ่งเป็นข้อบ่งบอกถึงภาวะผู้นำที่เป็นประชาธิปไตย ว่า มีสูงหรือต่ำ โดย Ornstein ได้สรุปลักษณะการมีส่วนร่วมออกเป็น 3 ลักษณะ คือ 1) การมีส่วนร่วมเทียม หรือไม่มีส่วนร่วม 2) การมีส่วนร่วมพอเป็นพิธีหรือร่วมเพียงบางส่วน 3) การมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง คือ มีอำนาจและบทบาทมาก

Campbell & Ramseyer (อ้างใน จิราภรณ์ ศรีคำ, 2547) ได้แบ่งลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนได้ 5 ลักษณะ ได้แก่ 1) ลักษณะที่ไม่มีส่วนร่วมเลย 2) ลักษณะที่มีส่วนร่วมน้อย 3) ลักษณะที่มีส่วนร่วมปานกลาง 4) ลักษณะที่มีส่วนร่วมมาก 5) ลักษณะที่มีส่วนร่วมมากที่สุด

Huntington & Nelson (1975) เห็นว่า ลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนจะพิจารณาจาก กิจกรรม และการบริหาร ซึ่งจะต้องมีการศึกษาควบคู่กันไป ในระดับกิจกรรมนั้น จะเป็นพื้นฐานเบื้องต้นของการทำให้ประชาชนได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมมากที่สุด ส่วนในด้านการบริหารนั้น จะเป็นลักษณะของผู้มีอำนาจหน้าที่ที่จะเปิดทางให้ประชาชนได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นหรือแสดงออกถึงเข้าร่วมในกิจกรรม โดย Huntington & Nelson ได้มีหลักในการพิจารณาถึงลักษณะการมีส่วนร่วมดังมีรายละเอียด ดังนี้

1. กิจกรรม ลักษณะของการมีส่วนร่วมประเภทนี้ให้ดูจากกิจกรรมที่เข้าร่วม เช่น ด้านการเมือง อาจพิจารณาจากการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้ง การลงประชามติ การประท้วง กรณีที่รัฐมีโครงการที่มีผลกระทบต่อประชาชน เป็นต้น ว่า สามารถกระทำได้เพียงใด

2. ระดับการบริหาร โครงสร้างขององค์กรหนึ่งจะต้องมีสายการบังคับบัญชา ดังนั้น การมีส่วนร่วมจะพิจารณาได้จาก

2.1 ในแนวราบ ทุกแผนกทุกฝ่ายจะมีความเสมอกันในตำแหน่ง ดังนั้น การมีส่วนร่วมในแนวราบจึงเป็นไปได้ไปอย่างหลวมๆ ไม่จริงจัง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีสถานะหรือตำแหน่งเท่ากัน

2.2 ในแนวคิด เป็นการมีส่วนร่วมตามสายการบังคับบัญชา เช่น มีหัวหน้าลูกน้อง มีฝ่าย แผนกต่างๆ ลดหลั่นกันไป เป็นต้น การทำงานจึงมีการตรวจสอบตามลำดับชั้น การแสวงหาผลประโยชน์เพื่อตนเองหรือผู้อื่นจะได้รับการตรวจสอบจากผู้บังคับบัญชา

2.3 การมีส่วนร่วมทั้งแนวราบและแนวตั้งนั้น ในบางครั้งจะต้องทำงานร่วมกันผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงานในแผนกอื่น จึงต้องแสดงบทบาทตาสถานภาพของแนวราบและแนวตั้ง

ไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม และพรหมทิพย์ เพชรมาก (2551) ได้กล่าวถึงลักษณะการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนไว้ใน เอกสารประกอบการสอนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเมืองและชนบท โดยได้ข้อสรุปลักษณะการมีส่วนร่วมแบ่งออกเป็น 6 ลักษณะ ได้แก่

1. การรับรู้ข่าวสาร (Public Information) การมีส่วนร่วมแบบนี้ ประชาชนเป็นผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย และบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องได้รับการแจ้งให้ทราบถึงรายละเอียดของโครงการที่จะดำเนินการ รวมทั้งผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ทั้งนี้ การแจ้งข่าวสารดังกล่าวจะต้องเป็นการแจ้งก่อนที่จะมีการตัดสินใจดำเนินโครงการ

2. การปรึกษาหารือ (Public Consultation) เป็นรูปแบบของการมีส่วนร่วมที่มีการจัดการหารือระหว่างผู้ดำเนินการโครงการกับประชาชนที่เกี่ยวข้องและได้รับผลกระทบ เพื่อรับฟังความคิดเห็นและการตรวจสอบข้อมูลเพิ่มเติม นอกจากนี้ ยังเป็นช่องทางการกระจายข่าวสารข้อมูลไปยังประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เกิดความเข้าใจ และเพื่อให้มีการให้ข้อเสนอแนะเพื่อประกอบทางเลือกการตัดสินใจ

3. การประชุมรับฟังความคิดเห็น (Public Meeting) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนและฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับโครงการหรือกิจกรรมและผู้ที่มีอำนาจในการตัดสินใจ ใช้เวทีสาธารณะในการทำความเข้าใจ การประชุมรับฟังความคิดเห็นมีหลายวิธีการ เช่น การประชุมระดับชุมชน (Community Meeting) การประชุมรับฟังความคิดเห็นเชิงวิชาการ (Technical Meeting)

4. การประชาพิจารณ์ (Public Hearing) เป็นการประชุมที่มีขั้นตอนการดำเนินงานที่เป็นระบบ และมีความชัดเจนมากขึ้น เป็นเวทีในการเสนอข้อมูลอย่างเปิดเผยไม่มีการปิดบังของผู้ที่มีส่วนได้และส่วยของโครงการ การประชาคมและคณะกรรมการจัดประชุมจะต้องมีองค์ประกอบของผู้เข้าร่วมที่เป็นที่ยอมรับ มีหลักเกณฑ์และประเด็นในการพิจารณาที่ชัดเจน และมีการแจ้งให้ทุกฝ่ายทราบอย่างชัดเจน

5. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) เป็นเป้าหมายสูงสุดของการมีส่วนร่วมของประชาชนให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจต่อประเด็นปัญหานั้นๆ ซึ่งอาจจะดำเนินการโดยการเลือกตัวแทนเข้าไปเป็นกรรมการที่มีอำนาจการตัดสินใจ

6. การใช้กลไกทางกฎหมาย รูปแบบนี้ไม่ถือว่าเป็นการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยตรงในเชิงการป้องกันและแก้ไข แต่เป็นลักษณะของการเรียกร้องและการป้องกันสิทธิของตนเอง อันเนื่องมาจากการไม่ได้รับความเป็นธรรม เพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์ที่ตนเองควรจะได้รับ ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้ให้หลักเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้หลายประการ และประชาชนสามารถใช้สิทธิตามรัฐธรรมนูญทั้งในรูปแบบของปัจเจกหรือในรูปแบบกลุ่ม องค์กร ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้

โดยสรุป ลักษณะการมีส่วนร่วม คือ การมีส่วนร่วมในระดับกิจกรรม ได้แก่ การรับรู้ ข่าวสาร การปรึกษาหารือ การประชุมรับฟังความคิดเห็น การประชาพิจารณ์ การลงประชามติ และการมีส่วนร่วมในระดับการบริหาร ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การใช้กลไกทางกฎหมาย ในประเด็นการมีส่วนร่วมในระดับการบริหารนี้ ยังจะต้องพิจารณาจาก ในแนวราบ ทุกแผนกทุกฝ่ายจะมีความเสมอกันในตำแหน่ง และ ในแนวตั้งเป็นการมีส่วนร่วมตามสายการบังคับบัญชา

5. ปัจจัยที่ทำให้เกิดการมีส่วนร่วม

การที่ชุมชนจะเข้ามามีส่วนร่วมนั้น มีปัจจัยที่ส่งผลให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ซึ่งมีนักวิชาการได้เสนอแนวคิด ดังนี้

5.1 นักวิชาการได้เสนอแนวคิดปัจจัยที่มีความสอดคล้องกัน

Koufman (1949) ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชนในชนบท พบว่า อายุ เพศ การศึกษา ขนาดของครอบครัว อาชีพ รายได้และระยะเวลาการอยู่อาศัยในท้องถิ่น มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในขณะที่ ประยูร ศรีประสาธน์ (2542) ได้นำเสนอปัจจัยของการมีส่วนร่วม ว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วม มีด้วยกัน 3 ปัจจัย คือ 1) ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ เพศ 2) ปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจ ได้แก่ การศึกษา อาชีพ รายได้ และการเป็นสมาชิกกลุ่ม 3) ปัจจัยด้านการสื่อสาร ได้แก่ การรับข่าวสารจากสื่อมวลชนและสื่อบุคคล และมีความสอดคล้องกับ สุธี วรประดิษฐ์ (2553) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชน และได้นำเสนอปัจจัยที่มีส่วนในการผลักดันให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม โดยได้สรุป แบ่งออกเป็น 3 ประเด็น คือ 1) ลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ต่างๆ 2) ลักษณะทางเศรษฐกิจ ได้แก่ อาชีพ รายได้ 3) การได้รับข้อมูลข่าวสาร ได้แก่ ความถี่ในการรับรู้ข่าวสาร และแหล่งที่มาของข่าวสาร

5.2 นักวิชาการได้เสนอแนวคิดปัจจัยที่มีความแตกต่างกัน

Leeder (อ้างใน จิราภรณ์ ศรีคำ, 2547) ได้สรุปปัจจัยที่ทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมหรือไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ไว้ว่า บุคคลหรือกลุ่มบุคคลจะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมใดๆ ก็ต่อเมื่อกิจกรรมนั้นสอดคล้องกับความเชื่อพื้นฐาน ทศนคติ และค่านิยมของตน มีคุณค่าสอดคล้องกับกับผลประโยชน์ของตน มีเป้าหมายที่จะส่งเสริมและปกป้องรักษาผลประโยชน์ของตน สอดคล้องกับสิ่งที่ตนได้มาหรือหวังเอาไว้ และบุคคลหรือกลุ่มบุคคลจะไม่เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมใดก็ต่อเมื่อตนเองได้มีประสบการณ์ที่เป็นอคติต่อเรื่องนั้นๆ มาแล้ว และบุคคลหรือกลุ่มบุคคลจะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมใดๆ ย่อมขึ้นอยู่กับความคิดเห็นของตนเป็นใหญ่ ขึ้นอยู่กับอุปนิสัยและจารีตประเพณี ขึ้นอยู่กับโอกาสที่จะอำนวยขึ้นอยู่กับความสามารถรวมทั้งการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมใดๆ ของบุคคลและกลุ่มบุคคลจะกระทำโดยการบีบบังคับหาได้ไม่ นอกจากนี้บุคคลและกลุ่มบุคคลจะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมใดๆ ก็ต่อเมื่อได้รับการสนับสนุน กระตุ้นยั่วยุและจูงใจให้เกิดขึ้น

ในขณะเดียวกัน ก็มีนักวิชาการกลุ่มหนึ่งที่ได้ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่เน้นที่ปัจจัยส่วนบุคคล องค์กรและชุมชน ซึ่งจะเป็นปัจจัยที่เหมาะสมกับการศึกษางานวิจัยครั้งนี้ เช่น สิริพัฒน์ ลาภจิตร (2550) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารงาน องค์กรบริหารส่วนตำบล อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งได้ข้อสรุปประเด็นปัจจัยที่มีส่วนสำคัญประกอบด้วย 1. ปัจจัยด้านบุคคล ได้แก่ การเป็นหน้าที่ของ

ประชาชน อาสาสมัครด้วยใจ มีความรู้ความสามารถ กล้าพูดกล้าแสดงความคิดเห็น เป็นที่เคารพนับถือของคนในชุมชน มีทักษะและประสบการณ์ เป็นประโยชน์กับตัวเองและชุมชน 2. ปัจจัยด้านชุมชน ได้แก่ ชุมชนให้การสนับสนุนและเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วม เลือกลงให้เป็นตัวแทน ชุมชนมีความสามัคคี และมีกลุ่มต่างๆ ที่สนับสนุนผลักดันการมีส่วนร่วม 3. ปัจจัยด้านองค์การ ได้แก่ อบต. ดำเนินงานเป็นไปตามกฎระเบียบ เอาใจใส่กระตือรือร้นในการแก้ปัญหา มีประชาพิจารณ์ประชาคมหมู่บ้าน สอดคล้องกับ เนตรรุ่ง อยู่เจริญ (2553) ได้ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของครูสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร จากการทำวิจัยครั้งนี้ เนตรรุ่ง อยู่เจริญ ได้พบตัวแปรที่มีผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมประกอบด้วย 1. ปัจจัยด้านองค์การ ได้แก่ บรรยากาศองค์กร และการติดต่อสื่อสาร 2. ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เจตคติต่อการมีส่วนร่วม และแรงจูงใจในการทำงาน ที่ส่งผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา

โดยสรุป ปัจจัยที่ทำให้เกิดการมีส่วนร่วม ได้แก่ 1. ปัจจัยด้านบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ต่างๆ 2. ปัจจัยด้านชุมชน ได้แก่ ชุมชนให้การสนับสนุนและเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วม เลือกลงให้เป็นตัวแทน ชุมชนมีความสามัคคี และมีกลุ่มต่างๆ ที่สนับสนุนผลักดันการมีส่วนร่วม 3. ปัจจัยด้านองค์การ ได้แก่ บรรยากาศองค์กร การติดต่อสื่อสาร กฎระเบียบ การเอาใจใส่กระตือรือร้นในการแก้ปัญหา มีประชาพิจารณ์ประชาคม 4. ปัจจัยด้านทัศนคติ ได้แก่ เจตคติต่อการมีส่วนร่วม และแรงจูงใจในการทำงาน

5. แนวคิดวงจรควบคุมคุณภาพ

วงจรเดมมิงหรือวงจรควบคุมคุณภาพ PDCA ย่อมาจาก Plan-Do-Check-Act แปลว่า วางแผน - ปฏิบัติ - ตรวจสอบ - ปรับปรุง เป็นวงจรที่มีความเกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยตรง วงจรเดมมิง สมศักดิ์ สินธุระเวช (2542) กล่าวว่าแนวคิดของวงจรนี้ ดร.วอลท์เตอร์ ชิวฮาร์ต เป็นผู้พัฒนาขึ้นเป็นคนแรกในปี ค.ศ. 1939 และ ดร.เอ็ดวาร์ด เดมมิง เป็นผู้นำมาเผยแพร่ในประเทศญี่ปุ่นเมื่อปี ค.ศ. 1950 จนเป็นที่เผยแพร่หลายในชื่อ วัฏจักรเดมมิง (Deming Cycle) หรือวงจรคุณภาพ หรือวัฏจักรแห่งการบริหารคุณภาพ ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวางแผน (Plan - P)

ขั้นตอนที่ 2 การปฏิบัติตามแผน (Do - D)

ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบ (Check - C)

ขั้นตอนที่ 4 การปรับปรุง (ACT - A)

ขั้นตอนที่ 1 การวางแผน (Plan) การวางแผนงานจะช่วยพัฒนาความคิดต่างๆ เพื่อนำไปสู่รูปแบบที่เป็นจริงขึ้นมาโดยละเอียดให้พร้อมในการเริ่มต้นลงมือปฏิบัติ

ขั้นตอนที่ 2 การปฏิบัติ (DO) ประกอบด้วยการทำงาน 3 ระยะ คือ

1. การวางแผนการกำหนดการ

1.1 การแยกแยะกิจกรรมต่างๆ ที่ต้องการกระทำ

1.2 กำหนดเวลาที่ต้องใช้ในกิจกรรมแต่ละอย่าง

1.3 การจัดสรรทรัพยากรต่างๆ

2. การจัดแบบเมทริกซ์ (Matrix Management) การจัดแบบนี้ สามารถช่วยดึงเอาผู้เชี่ยวชาญหลายแขนงจากแหล่งต่างๆ มาได้และเป็นวิธีช่วยประสานงานระหว่างฝ่ายต่างๆ

3. การพัฒนาขีดความสามารถในการทำงานของผู้ร่วมงาน

3.1 ให้ผู้ร่วมงานเข้าใจถึงงานทั้งหมดและทราบเหตุผลที่ต้องกระทำ

3.2 ให้ผู้ร่วมงานพร้อมในการใช้ดุลพินิจที่เหมาะสม

3.3 พัฒนาจิตใจให้รักการร่วมมือกัน

ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบ (Check) ทำให้รู้สภาพการของงานที่เป็นอยู่เปรียบเทียบกับสิ่งที่วางแผนซึ่งประกอบด้วยกระบวนการดังนี้

1. กำหนดวัตถุประสงค์ของการตรวจสอบ

2. รวบรวมข้อมูล

3. พิจารณากระบวนการทำงานเป็นตอนๆ เพื่อแสดงจำนวนและคุณภาพของผลงานที่ได้รับแต่ละขั้นตอนเปรียบเทียบกับที่ได้วางแผนไว้

4. การรายงาน จัดแสดงผลการประเมินรวมทั้งมาตรการป้องกันความผิดพลาดหรือความล้มเหลว โดยรายงานเป็นทางการอย่างสมบูรณ์ และรายงานแบบย่ออย่างไม่เป็นทางการ

ขั้นตอนที่ 4 การปรับปรุงแก้ไข (Act) ผลของการตรวจสอบหากพบว่าเกิดความบกพร่องขึ้นทำให้งานที่ได้ไม่ตรงเป้าหมายหรือผลงานไม่ได้มาตรฐาน ให้ปฏิบัติตามแก้ไขปัญหาลักษณะที่ค้นพบ ดังนี้

1. ถ้าผลงานเบี่ยงเบนไปจากเป้าหมาย ต้องแก้ไขที่ต้นเหตุ

2. ถ้าพบความผิดปกติใดๆ ให้สอบสวนค้นหาสาเหตุแล้วทำการป้องกันเพื่อมิให้ความผิดปกตินั้นเกิดขึ้นซ้ำอีกในการแก้ปัญหาเพื่อให้ผลงานได้มาตรฐานอาจใช้มาตรการดังต่อไปนี้

2.1 การย้ายนโยบาย

2.2 การปรับปรุงระบบหรือวิธีการทำงาน

2.3 การประชุมเกี่ยวกับกระบวนการทำงาน

6. บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นองค์กรทางการศึกษาที่ตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2553 มาตรา 33 วรรคสอง " ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ โดยคำแนะนำของสภาการศึกษา มีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งเป็นเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา" สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 เป็นหน่วยงานทางการศึกษา มีภารกิจในการจัดบริการทางการศึกษาให้แก่เด็กและเยาวชน ทุกกลุ่มเป้าหมาย ครอบคลุมเด็กปกติ เด็กด้อยโอกาส เด็กพิการและเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษาจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ได้จัดการศึกษาตามยุทธศาสตร์ ที่สำนักงาน

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด โดยมีเป้าหมายร่วมกันคือ เด็กและเยาวชนได้รับการศึกษาให้เป็นคนดี คนเก่ง มีคุณธรรม บนพื้นฐานของความสามัคคีและพอเพียง มีโรงเรียนในสังกัด ทั้งหมด 115 โรงเรียน ในพื้นที่ 34 ตำบล 5 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองระยอง อำเภอบ้านฉาง อำเภอบ้านค่าย อำเภอนิคมพัฒนา และอำเภอปลวกแดง แบ่งเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ 4 โรงเรียน โรงเรียนขนาดใหญ่ 16 โรงเรียนขนาดกลาง 76 และโรงเรียนขนาดเล็ก 19 โรงเรียน จาก การรายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ปีการศึกษา 2561 ของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 การประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (Reading Test : RT) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พบว่า การอ่านออกเสียง อยู่ในกลุ่มพอใช้ การอ่านรู้เรื่อง อยู่ในกลุ่มพอใช้ และรวมสองสมรรถนะ อยู่ในกลุ่มพอใช้ ผลการทดสอบความสามารถพื้นฐานของผู้เรียนระดับชาติ (National Test : NT) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่าความสามารถด้านภาษา อยู่ในกลุ่มดี สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของ สพฐ. ความสามารถด้านคำนวณ อยู่ในกลุ่มดี สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของ สพฐ. ความสามารถด้านเหตุผล อยู่ในกลุ่มดี สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของ สพฐ. และรวมสามด้าน อยู่ในกลุ่มดี สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของ สพฐ. รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O - Net) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่ากลุ่มสาระฯ ภาษาไทย อยู่ในกลุ่มดี สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของ สพฐ. กลุ่มสาระฯคณิตศาสตร์ อยู่ในกลุ่มดี สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของ สพฐ. กลุ่มสาระฯวิทยาศาสตร์ อยู่ในกลุ่มดี สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของ สพฐ. กลุ่มสาระฯภาษาต่างประเทศ วิชาภาษาอังกฤษ อยู่ในกลุ่มดี สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของ สพฐ. และ รวมทุกกลุ่มสาระฯ อยู่ในกลุ่มดี สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของ สพฐ. ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O - Net) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่ากลุ่มสาระฯ ภาษาไทย อยู่ในกลุ่มพอใช้ ต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยของ สพฐ. กลุ่มสาระฯคณิตศาสตร์ อยู่ในกลุ่มพอใช้ ต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยของ สพฐ. กลุ่มสาระฯวิทยาศาสตร์ อยู่ในกลุ่มพอใช้ ต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยของ สพฐ. กลุ่มสาระฯภาษาต่างประเทศ วิชาภาษาอังกฤษ อยู่ในกลุ่มพอใช้ ต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยของ สพฐ. และ รวมทุกกลุ่มสาระฯ อยู่ในกลุ่มพอใช้ ต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ได้รับนโยบายจากกระทรวงศึกษาธิการในการขับเคลื่อนโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล และต้องดำเนินการร่วมกันทั้งในระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา ในการคัดเลือกโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล (1 ตำบล 1 โรงเรียนคุณภาพ) ระดับตำบล มีรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือผู้อำนวยการกลุ่มในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นที่ปรึกษา นายกองค้การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลตำบล เป็นประธานกรรมการ กำหนดเป็นกรรมการ ผู้ใหญ่บ้านเป็นกรรมการ ผู้อำนวยการโรงเรียนทุกโรงเรียนเป็นกรรมการ ประธานกรรมการสถานศึกษาทุกโรงเรียนเป็นกรรมการ ศึกษาพิเศษ ผู้ดูแลพื้นที่ในตำบลที่โรงเรียนตั้งอยู่เป็นกรรมการและเลขานุการ และให้คณะกรรมการดำเนินการพิจารณา กลั่นกรอง ตามหลักเกณฑ์การคัดเลือกโรงเรียนคุณภาพ ประจำตำบลและส่งให้คณะกรรมการระดับอำเภอเพื่อดำเนินการต่อไป การคัดเลือกโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล (1 ตำบล 1 โรงเรียนคุณภาพ) ระดับอำเภอ ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นที่ปรึกษา นายอำเภอ เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนศึกษาธิการจังหวัดเป็นกรรมการ ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษา

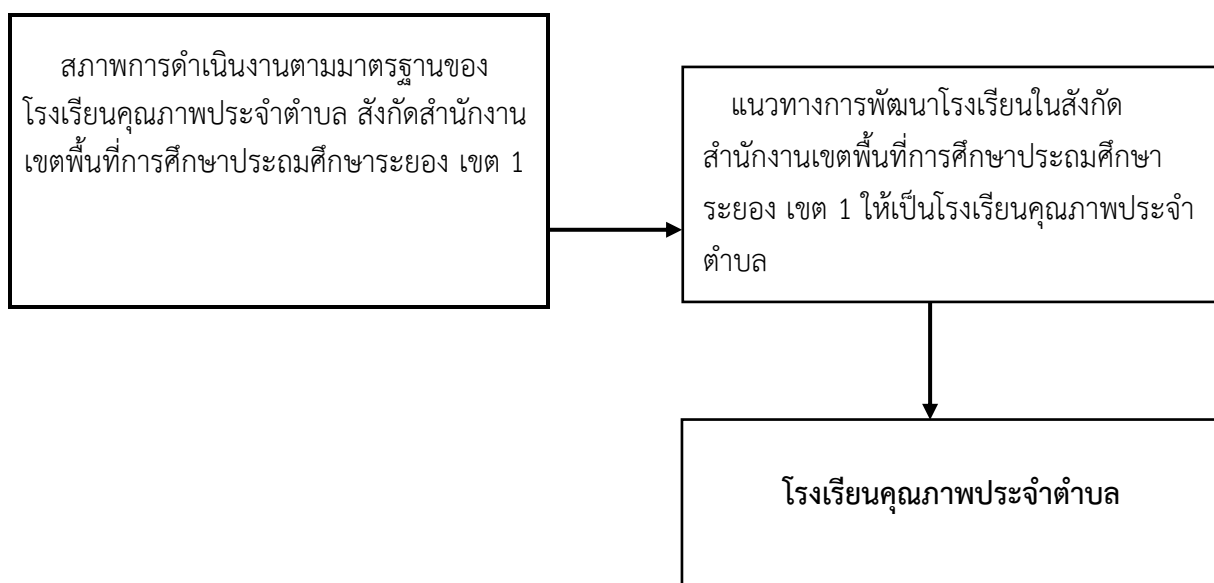
ตามอัยยาศัยอำเภอเป็นกรรมการ ประธานกลุ่มเครือข่ายหรือสหวิทยาเขตเป็นกรรมการ ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาเป็นกรรมการ ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผนเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้คณะกรรมการดำเนินการพิจารณา กลั่นกรอง ให้ความเห็นชอบ ตามหลักเกณฑ์การคัดเลือก โรงเรียนคุณภาพประจำตำบลและส่งให้คณะกรรมการระดับจังหวัดเพื่อดำเนินการต่อไป สุดท้ายการคัดเลือกโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล (1 ตำบล 1 โรงเรียนคุณภาพ) ระดับจังหวัด (คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดพิจารณา) ประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือรองผู้ว่าราชการจังหวัดที่ได้รับมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ ศึกษาธิการภาคในพื้นที่รับผิดชอบเป็นรองประธานกรรมการ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน และผู้แทนสำนักงานส่งเสริมการศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เป็นกรรมการ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนไม่เกินหกคน ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการแต่งตั้งโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการขับเคลื่อนตามข้อ 2 โดยอย่างน้อยต้องมีผู้แทนองค์กรภาคเอกชน ผู้แทนองค์กรวิชาชีพและผู้แทนภาคประชาชน ด้านละหนึ่งคน เป็นกรรมการ ศึกษาธิการจังหวัดเป็นกรรมการและเลขานุการ รองศึกษาธิการจังหวัด ผู้ช่วยเลขานุการ (กศจ. อาจแต่งตั้งข้าราชการในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดจำนวนไม่เกินสองคน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ)

ทั้งนี้โรงเรียนคุณภาพประจำตำบล 34 โรงเรียน ที่ผ่านการคัดเลือกให้เป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล มีผลการประเมินการเตรียมความพร้อมของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ระยะที่ 1 สรุปได้ว่า โรงเรียนที่ผ่านการประเมินตามตัวชี้วัดครบถ้วนสมบูรณ์ คิดเป็นร้อยละ 44. 18 และโรงเรียนที่ผ่านการประเมินตามตัวชี้วัดครบ คิดเป็นร้อยละ 55. 82 ส่วนผลการประเมินการเตรียมความพร้อมของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลระยะที่ 2 สรุปได้ว่าโรงเรียนที่ผ่านการประเมินตามตัวชี้วัดครบถ้วนสมบูรณ์ คิดเป็นร้อยละ 44. 12 โรงเรียนที่ผ่านการประเมินตามตัวชี้วัดครบถ้วนสมบูรณ์ก่อนเปิดภาคเรียนที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 47.06 และ โรงเรียนที่ผ่านการประเมินตามตัวชี้วัดครบถ้วนสมบูรณ์ในภาคเรียนที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 38.82

จากที่กล่าวมาข้างต้น จึงเป็นที่มาเกี่ยวกับการศึกษาแนวทางการพัฒนาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ให้เป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล

7. กรอบแนวคิดในการศึกษา

จากการประมวลองค์ความรู้ หลักการและแนวคิดหรือทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ผู้ศึกษาได้กำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษา แนวทางการพัฒนาโรงเรียนให้เป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลโดยใช้รายละเอียด ดังแผนภาพที่ 2.2

ภาพที่ 2.2 กรอบแนวคิดในการศึกษา

บทที่ 3 ระเบียบวิธีการศึกษา

การศึกษาแนวทางการพัฒนาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 1 ให้เป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ซึ่งผู้ศึกษาได้กำหนดวิธีการศึกษาจำแนกตาม วัตถุประสงค์ ดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อ 1 เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานตามมาตรฐานของโรงเรียนที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 1

1.1 แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ

1.1.1 ศึกษาเกี่ยวกับนโยบาย การดำเนินการสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพประจำ ตำบลจากเอกสารต่างๆ อาทิ หนังสือ เอกสารรายงานการประชุม เอกสารอิเล็กทรอนิกส์

1.1.2 ศึกษาผลการประเมินความก้าวหน้า ความพร้อมและความสำเร็จ โรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 1 ระยะที่ 1 และ 2 จาก เอกสารผลการประเมินของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 1

1.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1.2.1. รวบรวมข้อมูลโดยการอ่านและบันทึกประเด็นสำคัญเกี่ยวกับการดำเนินการสู่ การเป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล

1.2.2. อ่านและบันทึกผลการประเมินความก้าวหน้า ความพร้อมและความสำเร็จ โรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 1 ระยะที่ 1 และ 2 จำแนกตามประเด็นที่ต้องการศึกษา

1.3 เครื่องมือการรวบรวมข้อมูล

เป็นแบบฟอร์ม เอกสารที่ผู้ศึกษาออกแบบสำหรับบันทึกข้อมูลจากการอ่านเกี่ยวกับ การดำเนินการสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล และประเด็นสำคัญที่ต้องการศึกษาเกี่ยวกับผล การประเมินความก้าวหน้า ความพร้อม และความสำเร็จของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 1 ระยะที่ 1 และ 2

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

โดยการวิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหาจากเอกสารการดำเนินการสู่การเป็นโรงเรียน คุณภาพประจำตำบล และวิเคราะห์ สังเคราะห์ผลการประเมินความก้าวหน้า ความพร้อม และ ความสำเร็จ โรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 1 ระยะที่ 1 และ 2 จากเอกสารรายงานผลการประเมินของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ระยอง เขต 1

วัตถุประสงค์ 2 เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาโรงเรียนที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1

2.1 แหล่งข้อมูล จำแนกดังนี้

2.1.1 ข้อมูลทุติยภูมิ ศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาโรงเรียนให้ได้มาตรฐานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล จากเอกสารต่างๆ อาทิ หนังสือ รายงานการประชุม เอกสารทางอิเล็กทรอนิกส์

2.1.2 ข้อมูลปฐมภูมิ ผู้ให้ข้อมูลหลัก ประกอบด้วยตัวแทนผู้บริหารสถานศึกษา 10 คน ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา 10 คน ตัวแทนเอกชน 5 คน ตัวแทนชุมชน 10 คน ตัวแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 5 คน ตัวแทนผู้ปกครอง 10 คน และตัวแทนนักเรียน 10 คน

2.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล จำแนกดังนี้

2.2.1 ข้อมูลทุติยภูมิ โดยการอ่านเอกสารแนวทางการพัฒนาโรงเรียนให้ได้มาตรฐานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล และบันทึกประเด็นสำคัญ จำแนกตามหมวดหมู่

2.2.2 ข้อมูลปฐมภูมิ โดยการนัดหมายวัน เวลา สถานที่ กับผู้ให้ข้อมูลหลัก สำหรับการสนทนากลุ่ม

2.3 เครื่องมือการเก็บรวบรวมข้อมูล จำแนกดังนี้

2.3.1 ข้อมูลทุติยภูมิ เป็นแบบฟอร์มเอกสารที่ผู้ศึกษาออกแบบ สำหรับบันทึกข้อมูลจากการอ่าน เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาโรงเรียนให้ได้มาตรฐานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล จำแนกตามประเด็นสำคัญ

2.3.2 ข้อมูลปฐมภูมิ เป็นประเด็นคำถามสำหรับการสนทนากลุ่ม พร้อมอุปกรณ์บันทึกภาพและเสียง

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล จำแนกดังนี้

2.4.1 ข้อมูลทุติยภูมิ โดยการวิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลจากเอกสาร

2.4.2 ข้อมูลปฐมภูมิ วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลจากคำตอบของผู้ให้ข้อมูลหลักโดยการสนทนากลุ่ม

บทที่ 4

ผลการศึกษาและการอภิปรายผล

การศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยอง เขต 1 ให้เป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยใช้ผลการประเมินตามเกณฑ์ตัวชี้วัดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระยะเวลาที่ 1 และระยะเวลาที่ 2 และประเด็นคำถามเพื่อการสนทนากลุ่มกับผู้ให้ข้อมูลหลัก ผลการศึกษาจำแนกตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

ผลการศึกษา

วัตถุประสงค์ ข้อ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันการดำเนินงานตามมาตรฐานของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1

จากการศึกษาเอกสารผลการประเมินโครงการโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล จากกิจกรรมการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานที่ได้ดำเนินการแล้ว ปรากฏว่าโรงเรียนส่วนใหญ่มีความพร้อมแล้ว ส่วนโรงเรียนที่ยังไม่มีความพร้อม สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จะเร่งดำเนินการเข้าช่วยเหลือโรงเรียนต่อไป เพื่อให้โรงเรียนเหล่านี้เกิดความพร้อมภายในภาคเรียนที่ 1 (สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา, 2562)

จากการศึกษาผลการประเมินความก้าวหน้า ความพร้อมและความสำเร็จ โรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ระยะเวลาที่ 1 ดังตารางที่ 4.1 - 4.4

ตารางที่ 4.1 ผลการศึกษาสรุปการประเมินการเตรียมความพร้อมของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล

กลุ่มโรงเรียน	จำนวนโรงเรียน	ร้อยละ
1. โรงเรียนที่มีความพร้อมมาก	15	44.18
2. โรงเรียนที่มีความพร้อม	19	55.82
3. โรงเรียนที่ไม่มีความพร้อม	-	-
รวมทั้งหมด	34	100

จากตารางที่ 4.1 พบว่า การประเมินความก้าวหน้าความพร้อมและความสำเร็จโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ระยะเวลาที่ 1 โรงเรียนที่มีความพร้อม ตามตัวชี้วัดครบ จำนวน 19 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 55.82 และ โรงเรียนที่มีความพร้อมมาก ตามตัวชี้วัดครบถ้วนสมบูรณ์ จำนวน 15 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 44.18

ตารางที่ 4.2 ผลการศึกษาโรงเรียนกำหนดผลลัพธ์ (outcome) ที่ระบุถึงการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพ ประจำตำบล (10 ขั้นตอน) และมีแนวปฏิบัติและวิธีใหม่ที่มุ่งให้เป็นโรงเรียนคุณภาพ ประจำตำบล ของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล

ตัวชี้วัด	จำนวนโรงเรียน	ร้อยละ
1. โรงเรียนไม่ได้จัดทำแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพ ประจำตำบล	1	2.80
2. โรงเรียนจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำ ตำบลแต่ไม่กำหนดผลลัพธ์ (Outcome)	3	8.30
3. โรงเรียนจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำ ตำบลและกำหนดผลลัพธ์ (Outcome) ชัดเจน	14	41.70
4. โรงเรียนจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำ ตำบลกำหนดผลลัพธ์ (Outcome) ชัดเจน มีแนว ปฏิบัติ และวิธีใหม่ที่มุ่งให้เกิดการพัฒนาพัฒนา โรงเรียนคุณภาพประจำตำบล	16	47.20
รวมทั้งหมด	34	100

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ผลการประเมินโรงเรียนกำหนดผลลัพธ์ (outcome) ที่ระบุถึง การพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล (10 ขั้นตอน) และมีแนวปฏิบัติและวิธีใหม่ที่มุ่งให้เป็น โรงเรียนคุณภาพประจำตำบล พิจารณาตามตัวชี้วัดแต่ละข้อได้ว่า โรงเรียนจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียน คุณภาพประจำตำบลกำหนดผลลัพธ์ (Outcome) ชัดเจน มีแนวปฏิบัติและวิธีใหม่ที่มุ่งให้เป็น โรงเรียนคุณภาพประจำตำบล จำนวน 16 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 47.20 โรงเรียนจัดทำแผนพัฒนา โรงเรียนคุณภาพประจำตำบลและกำหนดผลลัพธ์ (Outcome) ชัดเจน จำนวน 14 โรงเรียน คิดเป็น ร้อยละ 41.70 โรงเรียนจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลแต่ไม่กำหนดผลลัพธ์ (Outcome) จำนวน 3 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 8.30 และโรงเรียนไม่ได้จัดทำแผนพัฒนาโรงเรียน คุณภาพประจำตำบล จำนวน 1 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 2.80 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 ผลการศึกษาการดำเนินการทบทวนหลักสูตรสถานศึกษา (ในปีที่ผ่านมา) ของ โรงเรียน
คุณภาพประจำตำบล

ตัวชี้วัด	จำนวนโรงเรียน	ร้อยละ
1. โรงเรียนไม่ได้ดำเนินการทบทวนหลักสูตรสถานศึกษา (ในปีที่ผ่านมา)	-	-
2. โรงเรียนดำเนินการทบทวนหลักสูตรสถานศึกษา (ในปีที่ผ่านมา) แต่ไม่ชัดเจนและไม่สอดคล้องกับแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล	8	22.20
3. โรงเรียนดำเนินการทบทวนหลักสูตรสถานศึกษา (ในปีที่ผ่านมา) มีความชัดเจนและสอดคล้องกับแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลแต่ยังไม่ครอบคลุมในทุกประเด็นตามแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล	14	41.70
4. โรงเรียนดำเนินการทบทวนหลักสูตรสถานศึกษา (ในปีที่ผ่านมา) มีความชัดเจนและสอดคล้องกับแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ครอบคลุมในทุกประเด็นตามแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล	12	36.10
รวมทั้งรวม	34	100

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ผลการศึกษาการดำเนินการทบทวนหลักสูตรสถานศึกษา (ในปีที่ผ่านมา) พิจารณาตามตัวชี้วัดแต่ละข้อได้ว่า โรงเรียนดำเนินการทบทวนหลักสูตรสถานศึกษา (ในปีที่ผ่านมา) มีความชัดเจนและสอดคล้องกับแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลแต่ยังไม่ครอบคลุมในทุกประเด็นตามแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล จำนวน 14 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 41.70 โรงเรียนดำเนินการทบทวนหลักสูตรสถานศึกษา (ในปีที่ผ่านมา) มีความชัดเจนและสอดคล้องกับแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ครอบคลุมในทุกประเด็นตามแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล จำนวน 12 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 36.10 และโรงเรียนดำเนินการทบทวนหลักสูตรสถานศึกษา (ในปีที่ผ่านมา) แต่ไม่ชัดเจนและไม่สอดคล้องกับแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล จำนวน 8 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 22.20 ตามลำดับ ทั้งนี้ไม่มีโรงเรียนไม่ได้ดำเนินการทบทวนหลักสูตรสถานศึกษา (ในปีที่ผ่านมา)

ตารางที่ 4.4 ผลการศึกษาการดำเนินการเตรียมความพร้อมของด้านจำนวนครู (ครูครบชั้น, ครูครบวิชาเอก, ครูครบวิชาชีพ) ตามการดำเนินการ/ที่มา (7 วิธี) ของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล

ตัวชี้วัด	จำนวนโรงเรียน	ร้อยละ
1. โรงเรียนไม่ได้ดำเนินการเตรียมความพร้อมของด้านจำนวนครูให้มีครูครบชั้น ครบวิชาเอก ครบวิชาชีพ และครบเฉพาะทางตามการดำเนินการ/ที่มา (7 วิธี) ของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล	-	-
2. โรงเรียนดำเนินการตามการดำเนินการ/ที่มา (7 วิธี) ของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ในการเตรียมความพร้อมของด้านจำนวนครูให้มีครูครบชั้น แต่ไม่ครบวิชาเอก ไม่ครบวิชาชีพ และไม่ครบเฉพาะทาง	17	50.00
3. โรงเรียนดำเนินการตามการดำเนินการ/ที่มา (7 วิธี) ของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ในการเตรียมความพร้อมของด้านจำนวนครูให้มีครูครบชั้น แต่ไม่ครบวิชาเอก ไม่ครบวิชาชีพ และไม่ครบเฉพาะทาง	12	36.10
4. โรงเรียนดำเนินการตามการดำเนินการ/ที่มา (7 วิธี) ของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ในการเตรียมความพร้อมของด้านจำนวนครูให้มีครูครบชั้น ครบวิชาเอก ครบวิชาชีพ และครบเฉพาะทาง	5	13.90
รวมทั้งหมด	34	100

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ผลการศึกษาการดำเนินการเตรียมความพร้อมของด้านจำนวนครู (ครูครบชั้น, ครูครบวิชาเอก, ครูครบวิชาชีพ) ตามการดำเนินการ/ที่มา (7 วิธี) ของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล พิจารณาตามตัวชี้วัดแต่ละข้อได้ว่า โรงเรียนดำเนินการตามการดำเนินการ/ที่มา (7 วิธี) ของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ในการเตรียมความพร้อมของด้านจำนวนครูให้มีครูครบชั้น แต่ไม่ครบวิชาเอก ไม่ครบวิชาชีพ และไม่ครบเฉพาะทาง จำนวน 17 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 50.00 โรงเรียนดำเนินการตามการดำเนินการ/ที่มา (7 วิธี) ของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ในการเตรียมความพร้อมของด้านจำนวนครูให้มีครูครบชั้น แต่ไม่ครบวิชาเอก ไม่ครบวิชาชีพ และไม่ครบเฉพาะทาง จำนวน 12 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 36.10 โรงเรียนดำเนินการตามการดำเนินการ/ที่มา (7 วิธี) ของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ในการเตรียมความพร้อมของด้านจำนวนครูให้มีครูครบชั้น ครบวิชาเอก ครบวิชาชีพ และครบเฉพาะทาง จำนวน 5 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 13.90 ตามลำดับ และ ไม่มีโรงเรียนไม่ได้ดำเนินการเตรียมความพร้อมของด้านจำนวนครูให้มีครูครบชั้น ครบวิชาเอก ครบวิชาชีพ และครบเฉพาะทางตามการดำเนินการ/ที่มา (7 วิธี) ของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล

ผลการศึกษาระเบียบความก้าวหน้า ความพร้อมและความสำเร็จ โรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ระยะที่ 2 ดังตารางที่ 4.5 - 4.9

ตารางที่ 4.5 ผลการศึกษาระเบียบการเตรียมความพร้อมของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล

กลุ่มโรงเรียน	จำนวนโรงเรียน	ร้อยละ
1. โรงเรียนที่มีความพร้อมแล้ว	15	44.12
2. โรงเรียนที่มีความพร้อมก่อนเปิดภาคเรียนที่ 1	16	47.06
3. โรงเรียนที่มีความพร้อมในภาคเรียนที่ 1	3	38.82
4. โรงเรียนที่ไม่มีความพร้อม	-	-
รวมทั้งหมด	34	100

จากตารางที่ 4.5 พบว่า การประเมินความก้าวหน้าความพร้อมและความสำเร็จโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ระยะที่ 2 โรงเรียนที่มีความพร้อมก่อนเปิดภาคเรียนที่ 1 ตามตัวชี้วัดครบถ้วนสมบูรณ์ก่อนเปิดภาคเรียนที่ 1 จำนวน 16 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 47.06 โรงเรียนที่มีความพร้อมแล้ว ตามตัวชี้วัดครบถ้วนสมบูรณ์ จำนวน 15 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 44.12 และ โรงเรียนที่มีความพร้อมในภาคเรียนที่ 1 ตามตัวชี้วัดครบถ้วนสมบูรณ์ในภาคเรียนที่ 1 จำนวน 3 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 38.82

ตารางที่ 4.6 ผลการศึกษาการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล

ตัวชี้วัด	จำนวนโรงเรียน	ร้อยละ
1. โรงเรียนไม่มีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	-	
2. โรงเรียนมีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาแต่ไม่ชัดเจนและไม่สอดคล้องกับแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล	-	
3. โรงเรียนมีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษามีความชัดเจนและสอดคล้องกับแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล แต่ยังไม่ครอบคลุมในทุกประเด็นตามแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล	19	55.88
4. โรงเรียนมีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษามีความชัดเจนและสอดคล้องกับแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ครอบคลุมในทุกประเด็นตามแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล	15	44.12
รวมทั้งรวม	34	100

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ผลการศึกษาการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ระยะที่ 2 ของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล พิจารณาตามตัวชี้วัดแต่ละข้อได้ว่า โรงเรียนมีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษามีความชัดเจนและสอดคล้องกับแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล แต่ยังไม่ครอบคลุมในทุกประเด็นตามแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล จำนวน 19 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 55.88 และโรงเรียนมีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษามีความชัดเจนและสอดคล้องกับแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ครอบคลุมในทุกประเด็นตามแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล จำนวน 15 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 44.12 ตามลำดับ ทั้งนี้ไม่มีโรงเรียนไม่มีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและไม่มีโรงเรียนที่มีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาแต่ไม่ชัดเจนและไม่สอดคล้องกับแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล

ตารางที่ 4.7 ผลการศึกษาการเตรียมตัวครูด้านแผนการสอน สื่อ อุปกรณ์ การวัดประเมินผลและการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล

ตัวชี้วัด	จำนวนโรงเรียน	ร้อยละ
1. ครูน้อยกว่าร้อยละ 60 มีแผนจัดการเรียนรู้ที่ระบุเป้าหมายกิจกรรม สื่อ ชิ้นงาน/ภาระงานที่สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา มีการกำหนดช่วงเวลาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในตารางเรียนของทุกชั้น มีเครื่องมือการประเมินตามสภาพจริงในระดับคุณภาพของผู้เรียนตามเป้าหมายของหลักสูตรสถานศึกษา	-	-
2. ครูร้อยละ 60 ขึ้นไปมีแผนจัดการเรียนรู้ที่ระบุเป้าหมาย กิจกรรม สื่อ ชิ้นงาน/ภาระงานที่สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา มีการกำหนดช่วงเวลาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในตารางเรียนของทุกชั้น มีเครื่องมือการประเมินตามสภาพจริงในระดับคุณภาพของผู้เรียนตามเป้าหมายของหลักสูตรสถานศึกษา	2	5.88
3. ครูร้อยละ 80 ขึ้นไปมีแผนจัดการเรียนรู้ที่ระบุเป้าหมาย กิจกรรม สื่อ ชิ้นงาน/ภาระงานที่สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา มีการกำหนดช่วงเวลาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในตารางเรียนของทุกชั้น มีเครื่องมือการประเมินตามสภาพจริงในระดับคุณภาพของผู้เรียนตามเป้าหมายของหลักสูตรสถานศึกษา	23	67.65
4. ครูทุกคนมีแผนจัดการเรียนรู้ที่ระบุเป้าหมาย กิจกรรม สื่อ ชิ้นงาน/ภาระงานที่สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา มีการกำหนดช่วงเวลาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในตารางเรียนของทุกชั้น มีเครื่องมือการประเมินตามสภาพจริงในระดับคุณภาพของผู้เรียนตามเป้าหมายของหลักสูตรสถานศึกษา	9	26.47
รวมทั้งหมด	34	100

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ผลการศึกษาการเตรียมตัวครูด้านแผนการสอน สื่อ อุปกรณ์ การวัดประเมินผลและการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ระยะเวลาที่ 2 ของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล พิจารณาตามตัวชี้วัดแต่ละข้อได้ว่า ครูร้อยละ 80 ขึ้นไปมีแผนจัดการเรียนรู้ที่ระบุเป้าหมาย กิจกรรม สื่อ ชิ้นงาน/ภาระงานที่สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา มีการกำหนดช่วงเวลาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในตารางเรียนของทุกชั้น มีเครื่องมือการประเมินตามสภาพจริงในระดับคุณภาพของผู้เรียนตามเป้าหมายของหลักสูตรสถานศึกษา จำนวน 23 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 67.65 ครูทุกคนมีแผนจัดการเรียนรู้ที่ระบุเป้าหมาย กิจกรรม สื่อ ชิ้นงาน/ภาระงานที่สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา มีการกำหนดช่วงเวลาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในตารางเรียนของทุกชั้น มีเครื่องมือการประเมินตามสภาพจริงในระดับคุณภาพของผู้เรียนตามเป้าหมายของหลักสูตรสถานศึกษา จำนวน 9 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 26.47 ครูร้อยละ 60 ขึ้นไปมีแผนจัดการเรียนรู้ที่ระบุเป้าหมาย กิจกรรม สื่อ ชิ้นงาน/

ภาระงานที่สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา มีการกำหนดช่วงเวลาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในตารางเรียนของทุกชั้น มีเครื่องมือการประเมินตามสภาพจริงในระดับคุณภาพของผู้เรียนตามเป้าหมายของหลักสูตรสถานศึกษา จำนวน 2 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 5.88 ตามลำดับ และไม่มีครูน้อยกว่าร้อยละ 60 มีแผนจัดการเรียนรู้ที่ระบุเป้าหมาย กิจกรรม สื่อ ชิ้นงาน/ภาระงานที่สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา มีการกำหนดช่วงเวลาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในตารางเรียนของทุกชั้น มีเครื่องมือการประเมินตามสภาพจริงในระดับคุณภาพของผู้เรียนตามเป้าหมายของหลักสูตรสถานศึกษา

ตารางที่ 4.8 ผลการศึกษาการพัฒนาครูตามบทบาทหน้าที่ที่รับผิดชอบ ของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล

ตัวชี้วัด	จำนวนโรงเรียน	ร้อยละ
1. โรงเรียนไม่มีการพัฒนาครูตามแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล	-	-
2. โรงเรียนมีการพัฒนาครูตามแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลแต่ไม่สอดคล้องกับแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล	1	2.94
3. โรงเรียนมีการพัฒนาครูตามแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลและมีความสอดคล้อง แต่ไม่ครอบคลุมทุกประเด็นตามแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล	18	52.94
4. โรงเรียนมีการพัฒนาครูตามแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลมีความสอดคล้องและครอบคลุมทุกประเด็นตามแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล	15	44.12
รวมทั้งหมด	34	100

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ผลการศึกษาการการพัฒนาครูตามบทบาทหน้าที่ที่รับผิดชอบ ระยะเวลาที่ 2 ของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล พิจารณาตามตัวชี้วัดแต่ละข้อได้ว่า โรงเรียนมีการพัฒนาครูตามแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลและมีความสอดคล้อง แต่ไม่ครอบคลุมทุกประเด็นตามแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล จำนวน 18 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 52.94 โรงเรียนมีการพัฒนาครูตามแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลมีความสอดคล้องและครอบคลุมทุกประเด็นตามแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล จำนวน 15 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 44.12 และโรงเรียนมีการพัฒนาครูตามแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลแต่ไม่สอดคล้องกับแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล จำนวน 1 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 2.94 ตามลำดับ ทั้งนี้ไม่มีโรงเรียนที่ไม่มีการพัฒนาครูตามแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล

ตารางที่ 4.10 สรุปผลการศึกษาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลทั้ง 34 โรงเรียนที่ปฏิบัติตามตัวชี้วัดในการประเมินการเตรียมความพร้อมของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ระยะที่ 1 และ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1

การประเมินการเตรียมความพร้อมของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล	ตัวชี้วัด	จำนวนโรงเรียน	ร้อยละ
ระยะที่ 1			
1. โรงเรียนกำหนดผลลัพธ์ (outcome) ที่ระบุถึงการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล (10 ขั้นตอน) และมีแนวปฏิบัติและวิถีใหม่ที่มุ่งให้เป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล	มีแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลสมบูรณ์ มีแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลยังไม่สมบูรณ์	16 18	47.10 52.90
2. การดำเนินการทบทวนหลักสูตรสถานศึกษา (ในปีที่ผ่านมา)	มีการทบทวนหลักสูตรสถานศึกษาสมบูรณ์ มีการทบทวนหลักสูตรสถานศึกษายังไม่สมบูรณ์	12 22	35.29 64.71
3. ผลการศึกษาการดำเนินการเตรียมความพร้อมของด้านจำนวนครู (ครูครบชั้น, ครูครบวิชาเอก, ครูครบวิชาชีพ) ตามการดำเนินการ/ที่มา (7 วิธี) ของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล	ครูมีความพร้อมสมบูรณ์ ครูมีความพร้อมยังไม่สมบูรณ์	5 29	14.71 85.29
ระยะที่ 2			
1. การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสมบูรณ์ ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรยังไม่สมบูรณ์	15 19	44.12 55.82
2. การเตรียมตัวครูด้านแผนการสอน สื่อ อุปกรณ์ การวัดประเมินผลและการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	เตรียมครูด้านแผนการสอนสมบูรณ์ เตรียมครูด้านแผนการสอนยังไม่สมบูรณ์	9 25	26.47 73.53
3. การพัฒนาครูตามบทบาทหน้าที่ที่รับผิดชอบ	พัฒนาครูสมบูรณ์ พัฒนาครูยังไม่สมบูรณ์	15 19	44.10 55.90
4. การดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสมบูรณ์ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนยังไม่สมบูรณ์	19 15	55.90 44.10

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ผลการศึกษาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลทั้ง 34 โรงเรียนที่ปฏิบัติตามตัวชี้วัดในการประเมินการเตรียมความพร้อมของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ระยะที่ 1 และ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 สรุปผลประเมินตามตัวชี้วัดแต่ละข้อได้ว่า ระยะที่ 1 โรงเรียนกำหนดผลลัพธ์ (outcome) ที่ระบุถึงการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล (10 ขั้นตอน) และมีแนวปฏิบัติและวิธีใหม่ที่มุ่งให้เป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลมีแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลสมบูรณ์ จำนวน 16 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 47.10 และมีแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลยังไม่สมบูรณ์ จำนวน 18 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 52.90 ส่วนการดำเนินการทบทวนหลักสูตรสถานศึกษา (ในปีที่ผ่านมา) มีการทบทวนหลักสูตรสถานศึกษาสมบูรณ์ จำนวน 12 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 35.29 และมีการทบทวนหลักสูตรสถานศึกษายังไม่สมบูรณ์ จำนวน 22 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 64.71 และผลการศึกษาการดำเนินการเตรียมความพร้อมของด้านจำนวนครู (ครุครบชั้น, ครุครบวิชาเอก, ครุครบวิชาชีพ) ตามการดำเนินการ/ที่มา (7 วิธี) ของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ครูมีความพร้อมสมบูรณ์ จำนวน 5 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 14.71 และครูมีความพร้อมยังไม่สมบูรณ์ จำนวน 29 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 85.29 ส่วนในระยะที่ 2 การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสมบูรณ์ จำนวน 15 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 44.12 ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรยังไม่สมบูรณ์ จำนวน 19 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 55.82 นอกจากนี้การเตรียมตัวครูด้านแผนการสอน สื่อ อุปกรณ์ การวัดประเมินผลและการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีการเตรียมครูด้านแผนการสอนสมบูรณ์ จำนวน 9 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 26.47 และเตรียมครูด้านแผนการสอนยังไม่สมบูรณ์ จำนวน 25 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 73.53 การพัฒนาครูตามบทบาทหน้าที่ที่รับผิดชอบ มีการพัฒนาครูสมบูรณ์ จำนวน 15 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 44.10 และพัฒนาครูยังไม่สมบูรณ์ จำนวน 19 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 55.90 สุดท้ายการดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีระบบดูแลช่วยเหลือสมบูรณ์ จำนวน 19 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 55.90 และระบบดูแลช่วยเหลือยังไม่สมบูรณ์ จำนวน 15 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 44.10

วัตถุประสงค์ ข้อ 2 ศึกษาแนวทางพัฒนาโรงเรียนที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1

ผู้ศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ให้เป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล จากการอ่านเอกสารและ การสนทนากลุ่ม กับผู้ให้ข้อมูลหลัก ผลการศึกษาแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาเนื้อหาข้อมูลจากการอ่านเอกสาร เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ให้เป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ดำเนินการขับเคลื่อนโครงการ “1 ตำบล 1 โรงเรียนคุณภาพ” ตามนโยบายของรัฐบาล เพื่อลดความเหลื่อมล้ำด้านการจัดการศึกษาของประเทศ โดยให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางของชุมชน มีความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีคุณภาพ ตลอดจนเป็นศูนย์รวมหรือเป็นแหล่งการเรียนรู้ของชุมชน สร้างโอกาสให้นักเรียนในพื้นที่ได้พัฒนา

ศักยภาพอย่างเต็มที่ รัฐบาลได้กำหนดแนวทางการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล โดยแบ่งเป็น 3 ระยะ ระยะที่ 1 ตรวจสอบและเปิดรับ เริ่มจากการประเมินตนเองของโรงเรียน สร้างการรับรู้และปรับทัศนคติของผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้ตรงกัน สร้าง “เครือข่ายการพัฒนา” เปิดโอกาสให้หน่วยงานในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วม ระยะที่ 2 เสริมความรู้เพื่อสร้างภูมิคุ้มกัน ให้เกิดความร่วมมือระหว่างสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน และชุมชน สนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นยกระดับขีดความสามารถ พัฒนาทักษะ ผู้บริหาร คุณครู และบุคลากรทางการศึกษา เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เอื้อต่อการสร้างทักษะชีวิตและทักษะวิชาชีพของผู้เรียน ระยะที่ 3 พัฒนาสู่ “โรงเรียนของชุมชน” จำเป็นต้องสร้างทักษะการสื่อสารและความร่วมมือ เพื่อสร้างความยั่งยืนของการเป็นโรงเรียนของชุมชน พร้อมทั้งสร้างเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลอีกด้วย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562)

นายสุเทพ ชิตยวงษ์ เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กล่าวว่า โรงเรียนคุณภาพเราจะทำให้สำเร็จได้ ขอให้ผู้อำนวยการโรงเรียนต่อยอดโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลเป็นอย่างดี โรงเรียนต้องมีจุดมุ่งหมาย มีจุดเด่น สร้างการรับรู้กับสังคม ต้องประชาสัมพันธ์ให้กับชุมชนให้มาก ๆ กับผู้ปกครอง หลักสูตรสำหรับโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลต้องมีการวางแผนการจัดการเรียนรู้สู่การเรียนการสอน “โรงเรียนคุณภาพประจำตำบล มีความสำคัญยิ่ง อย่าคิดว่าเป็นนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เราจะต้องสร้างโรงเรียนให้ดีที่สุด ให้ลูกหลานในตำบลในชุมชน เราทำไปเพื่อประเทศชาติ เพื่อเด็กของเรา” และได้ประชุมเชิงปฏิบัติการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จัดทำแผนการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลทั่วประเทศ สำหรับโครงการโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล มุ่งเน้น พัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพ และได้มาตรฐานตามบริบทของตนเอง ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาเพื่อให้เกิดความเท่าเทียมและครอบคลุมทุกพื้นที่ทั่วประเทศ โดย สร้างโรงเรียนให้มีความพร้อมในการจัดการศึกษา มีอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการเรียน พร้อมส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพให้กับผู้เรียน โรงเรียนคุณภาพประจำตำบลต้องมีจุดเด่น คือสร้างการรับรู้กับสังคมซึ่งเป็นสิ่งสำคัญมาก ทั้งนี้ต้องประชาสัมพันธ์ให้กับชุมชนและผู้ปกครองให้มากขึ้น ตลอดจนสร้างโรงเรียนให้มีคุณภาพมากที่สุด เพื่อลูกหลานในตำบลในชุมชน ทั้งนี้ได้เร่งให้โครงการศูนย์ขับเคลื่อนโครงการโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล (ศรต.) บูรณาการ ส่งเสริมความร่วมมือและสร้างการมีส่วนร่วมในกระบวนการบริหาร การจัดการสถานศึกษา ของภาคีเครือข่ายซึ่งเป็นตัวแทนของเอกชน บ้าน วัด รัฐ โรงเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562)

พลเอกสุรเชษฐ์ ชัยวงศ์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้กล่าวว่า สำหรับภาพอนาคตของโครงการโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลที่เราจะพัฒนาร่วมกัน คือ เป็นโรงเรียนที่ให้โอกาสทางการศึกษาที่เท่าเทียมกันอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา มีความเข้มแข็งด้านวิชาการ สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ รวมถึงกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ดนตรี กีฬา ศิลปะ และจิตสาธารณะ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความพร้อมทางด้านกายภาพ สิ่งอำนวยความสะดวก วัสดุครุภัณฑ์ มีความสะอาดร่มรื่นปลอดภัย เป็นโรงเรียนที่เน้นการพัฒนาพื้นฐานด้านอาชีพ และการเป็นโรงเรียนของชุมชนที่มีความร่วมมือกับท้องถิ่นในการให้บริการโรงเรียนเครือข่าย และชุมชนอย่างเข้มแข็ง (ไฟกัสรายสัปดาห์, 2562)

จากงานวิจัยของสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย หรือ TDRI (2555) โดย TDRI เสนอว่า หัวใจสำคัญของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอยู่ที่การสร้างระบบความรับผิดชอบ (accountability) ของทุกฝ่ายในสังคม นับตั้งแต่ภาคประชาคม ภาครัฐบาล และกระทรวงศึกษาธิการ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หน่วยปฏิบัติซึ่งหมายถึง โรงเรียนต้องมีความรับผิดชอบต่อผู้ปกครองและนักเรียนมากขึ้น ควรเป็นหน่วยหลัก ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและมีอิสระในการบริหารจัดการ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการออกแบบหลักสูตร วิธีการสอน และวิธีการวัดผลตามแนวคิดทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และเจตนารมณ์ ของโรงเรียนซึ่งต้องตอบสนองต่อสภาพปัญหาและความต้องการของผู้ปกครองและชุมชน รวมถึงการฝึกอบรม พัฒนาครู และการประเมินคุณภาพสถานศึกษาภายใน โดยมีการปฏิรูประบบการจัดทำและเผยแพร่ข้อมูล เกี่ยวกับคุณภาพของสถานศึกษาต่อสาธารณะเพื่อช่วยการตัดสินใจของผู้ปกครองในการคัดเลือกโรงเรียนโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ต้องปรับวิธีการจัดสรรงบประมาณให้มีความเหมาะสมกับนักเรียนและโรงเรียนที่มีความจำเป็นพิเศษ เพื่อสร้างความเสมอภาคและความเป็นธรรมในการจัดการศึกษา การพัฒนาคุณภาพการศึกษา ยุคใหม่จึงควรดำเนินการร่วมกันในทั้ง 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักสูตร สื่อการสอนและเทคโนโลยี 2) ระบบการประเมินผลผู้เรียน 3) ระบบประเมินและพัฒนาคุณภาพครู 4) ระบบการประเมินคุณภาพสถานศึกษา และ 5) ระบบการเงินเพื่อการศึกษา ทั้งนี้ การพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามแนวคิดนี้ ต้องดำเนินไปทั้งสองระดับ คือ ระดับประเทศ ที่ ต้องสร้างความรับผิดชอบต่อสังคมโดยเน้นบทบาทของรัฐเป็นสำคัญ และระดับสถานศึกษา ในฐานะเป็นหน่วยหลักที่มีความเป็นอิสระในการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนอย่างเชื่อถือได้ (อารุง จันทวานิช, 2547)

สรุปได้ว่า แนวทางการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล โดยเริ่มจากโรงเรียนประเมินตนเอง จากนั้นเสริมความรู้เพื่อให้เกิดความร่วมมือและยกระดับขีดความสามารถ มีการออกแบบหลักสูตร วิธีการสอน และวิธีการวัดผลตามแนวคิดทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และเจตนารมณ์ของโรงเรียน พัฒนาทักษะของ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สร้างทักษะชีวิตและทักษะวิชาชีพของผู้เรียน มีสมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ รวมถึงกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ดนตรี กีฬา ศิลปะ และจิตสาธารณะ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้พัฒนาสู่โรงเรียนของชุมชน สร้างทักษะการสื่อสารและความร่วมมือ เอกชน บ้าน วัด รัฐ โรงเรียน ให้เกิดความยั่งยืน สร้างเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล และมีความพร้อมทางด้านกายภาพ สิ่งอำนวยความสะดวก วัสดุครุภัณฑ์ มีความสะอาด ร่มรื่นปลอดภัย

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาโดยใช้ประเด็นคำถามการสนทนากลุ่ม เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ให้เป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ดังนี้

ผลการสนทนากลุ่มกับตัวแทนผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 10 คน

ตัวแทนผู้บริหารโรงเรียน สรุปได้ว่า “ข้อกฎหมายต้องแก้ไขโดยเฉพาะขององค์กรปกครองท้องถิ่นที่ไม่สามารถทำได้ โดยเบื้องต้นต้องแก้ไขและให้ความสำคัญ งบประมาณเป็นเรื่อง

ที่สำคัญที่สุด จะลงมาถึงโรงเรียนหรือไม่ ตอนนี้ออกสาร วิธีการ เกิดขึ้นแล้ว แต่ยังไม่มีการขับเคลื่อนไม่ว่าจะเป็นงบประมาณ งบประมาณที่ได้รับอุดหนุนตามรายหัวจากรัฐบาลนั้นไม่เพียงพอที่จะทำให้เป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลได้จริง ความยั่งยืนของความเป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล โดยเฉพาะภาครัฐ หรือได้มาแล้วก็หายไป ควรทำให้เกิดขึ้นอย่างแท้จริง ห้องเรียนสำคัญที่สุด ขนาดห้องเรียนต้องใหญ่กว่าขนาดตามปกติ เพื่อที่จะสามารถจัดกระบวนการกลุ่มได้สะดวก มี ICT พร้อมในห้องเรียน และควรให้ความรู้ ความเข้าใจ ทำ MOU เพื่อสร้างเครือข่ายให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ต้องจัดทำตัวชี้วัดประเมินหน่วยงานที่ร่วมทำ MOU กับโรงเรียนด้วย เพื่อให้สามารถดำเนินการขับเคลื่อนได้ทั้งระบบไปพร้อมๆ กัน ในการดำเนินงานต้องให้อิสระในการทำงาน ไม่ขึ้นกับนโยบายรัฐบาล และปลดล็อกนโยบายบางอย่างที่ไม่เอื้อต่อการดำเนินงานที่ได้ผลอย่างก้าวกระโดด ไม่ใช่กระบวนการที่โรงเรียนทำกันโดยปกติตามแผนอยู่แล้ว ต้องเป็นกระบวนการพิเศษ โดยสำรวจความต้องการของแต่ละโรงเรียนและสนองความต้องการ ถึงจะเกิดผล ให้อิสระในการดำเนินการ มีกระบวนการกำกับติดตาม อีกทั้งโรงเรียนได้ดำเนินงานตามนโยบายจากเบื้องบน ซึ่งเป็นภาระงานมาก มีข้อจำกัดด้านเวลา เพียง 200 วัน โรงเรียนไม่สามารถบริหารจัดการด้านเวลาและทำงานให้มีประสิทธิภาพได้ ขยายไปสู่ภาคส่วนอื่นๆ ขับเคลื่อนไปพร้อมๆ กัน โดยทั้งนี้โรงเรียนคุณภาพประจำตำบลทุกโรงเรียนควรคิดพร้อมกัน ปรับปรุงพร้อมกันทั้ง 34 โรงเรียน เช่น การพัฒนาหลักสูตร ซึ่งปัจจุบันต่างคนต่างคิดต่างทำ ไม่เหมือนกัน นอกจากนี้คำจำกัดความของคำว่า ทักษะชีวิต และทักษะอาชีพยังมีความซ้ำซ้อนกันอยู่ ควรปรับเปลี่ยนให้ชัดเจน”

นอกจากนั้น ตัวแทนผู้บริหารโรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจในตัวชี้วัดการประเมินโดยเป็นผู้จัดทำแผนพัฒนาโรงเรียนประจำตำบล โดยเน้นผลลัพธ์ด้านการพัฒนาทักษะวิชาการทักษะชีวิต และทักษะอาชีพ โดยได้รับการสนับสนุนจาก ภูมิปัญญาท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรท้องถิ่น ชุมชนให้ความสำคัญเกี่ยวกับการศึกษา และได้ดำเนินจัดทำ Blue Print ปรับหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อทันต่อแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี โดยมีจุดมุ่งหมายพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ให้มีความสามารถในการคิดเป็นทำเป็นแก้ปัญหาได้อย่างมีวิจารณญาณ ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข มีความรู้ ทักษะ สามารถประกอบอาชีพ และจากการประเมินความก้าวหน้า ความพร้อม และความสำเร็จโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ระยะที่ 1 และระยะที่ 2 พบว่ามีการดำเนินการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลตามเกณฑ์ตัวชี้วัดได้อย่างเป็นรูปธรรมต่อเนื่องตามโครงสร้างพื้นฐาน มีการส่งเสริมการศึกษา สร้างเครือข่าย และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

สรุปแนวทางการพัฒนาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ให้เป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลได้ว่า ให้โรงเรียนทำ MOU ร่วมกับ 7 กระทรวงหลักร่วมกันรับผิดชอบโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ส่งเสริม สนับสนุนโรงเรียนอย่างเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน พร้อมมีตัวชี้วัดเพื่อกำกับติดตาม การจัดสรรงบประมาณควรมีการจัดสรรให้สามารถพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลได้เต็มที่ มีประสิทธิภาพ และต้องมีการแก้ไขกฎหมาย หรือ ระเบียบพัสดุ เรื่องการจัดซื้อวัสดุครุภัณฑ์บางรายการ เพื่อที่องค์กรส่วนท้องถิ่น และรัฐบาลจะสามารถสนับสนุนให้ตรงตามความต้องการของโรงเรียน โดยเฉพาะในห้องเรียน ใน

ด้านเทคโนโลยีและอื่นๆ เพื่อให้โรงเรียนทันสมัยในยุคโลกาภิวัตน์และที่จะสร้างผู้เรียนให้เป็น
ทรัพยากรมนุษย์ในศตวรรษที่ 21 นอกจากนี้ควรลดภาระงานและให้อิสระในการบริหารงานตาม
ความต้องการของโรงเรียน

จากการสนทนากลุ่มโดยตัวแทนผู้ปกครอง จำนวน 10 คน

ตัวแทนผู้ปกครอง สรุปได้ว่า “การเปลี่ยนผู้อำนวยการโรงเรียนเหมือนการเปลี่ยน
นายกรัฐมนตรี ซึ่งอาจจะมีการเปลี่ยนแปลงได้เสมอ เราต้องใส่แนวคิดทัศนคติไว้ให้คุณครูที่อยู่
ประจำ ครูถ้าไม่ขอย้ายก็ไม่ได้ย้ายไปไหน เพราะฉะนั้นความเป็นปึกแผ่น ความเป็นหนึ่งเดียวของ
ครู และเห็นวิสัยทัศน์ของผู้อำนวยการโรงเรียนคนปัจจุบัน เมื่อมีการเปลี่ยนผู้อำนวยการโรงเรียน
นโยบายที่ทำไว้จะไม่ไปไหน คุณภาพของโรงเรียนก็ยังคงอยู่ เพราะฉะนั้นทัศนคติของผู้นำ
ทัศนคติของผู้ปกครอง รวมถึงภาคส่วนอื่นๆ ที่เข้ามามีส่วนร่วมเป็นเรื่องสำคัญ นอกจากนี้ ภาค
ตะวันออกได้เป็น EEC โรงเรียนควรเปิดหลักสูตรสอนภาษากัมพูชา ภาษาพม่า เพื่อการสื่อสาร
และยังต้องการให้ปรับปรุงด้านการกีฬา โดยเพิ่มจำนวนครูที่มีความรู้ความสามารถด้านกีฬา
และมีกิจกรรมหลังเลิกเรียนด้วย อีกทั้งผู้ปกครองต้องสร้างความเข้าใจให้เป็นไปในทางเดียวกัน
เนื่องจากผู้ปกครองมีความหลากหลาย ทำอย่างไรจะทำให้มีความเข้าใจในนโยบายของโรงเรียน
ไปในทิศทางเดียวกัน ในส่วนของงบประมาณที่โรงเรียนได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐมานั้น ส่วน
ใหญ่หมดไปกับค่าไฟฟ้า ควรมีการติดตั้งแผงโซลาร์เซลล์เพื่อประหยัดค่าใช้จ่าย” ผู้ปกครองเคยได้
ร่วมประชุมรับทราบถึงโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ให้การสนับสนุนในส่วนที่เกี่ยวข้อง อาทิเช่น
ร่วมกิจกรรมของทางโรงเรียน บริจาคเงินทุนการศึกษา สนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ มีความต้องการให้
โรงเรียนส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้คุณธรรม ผู้ปกครองไม่ต้องส่งลูกไปเรียนยังโรงเรียนไกล ต้องการ
ให้ลูกหลานเรียน โรงเรียนที่มีคุณภาพในท้องถิ่นของตนเอง

สรุปแนวทางการพัฒนาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ระยอง เขต 1 ให้เป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลได้ว่า ผู้อำนวยการโรงเรียน และครูต้องมี
วิสัยทัศน์ร่วมกันไปในทิศทางเดียวกัน โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่าง
มีความสุข เป็นคนดี มีกิจกรรมหลังเลิกเรียน ส่งเสริมภาษาอื่นๆ เพื่อการสื่อสาร เช่น ภาษาพม่า
ภาษากัมพูชา มีครู ชำนาญการในวิชาชีพที่สอดคล้องกับกิจกรรม การประชุมผู้ปกครอง
ประชุมเครือข่ายผู้ปกครองหรือสายชั้นให้มีแนวปฏิบัติเดียวกัน เพื่อร่วมส่งเสริม สนับสนุน
กิจกรรมของโรงเรียน ประชาสัมพันธ์ผลงานนักเรียนผ่านช่องทางที่หลากหลาย ส่งเสริมผู้เรียน
ด้านคุณธรรมและจิตอาสา

จากการสนทนากลุ่มโดยคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 10 คน

ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา สรุปได้ว่า “โรงเรียนจะเปลี่ยนแปลงได้ สิ่งแรกคือต้อง
อาศัยงบประมาณ สองคือผู้อำนวยการโรงเรียน สามคือบริบทของชุมชน และต้องมีใจที่ไม่เป็น
ปฏิปักษ์ต่อการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงโรงเรียนให้มีคุณภาพ บ้าน วัด โรงเรียน ชุมชน ต้อง
ช่วยกันโดยมีผู้อำนวยการโรงเรียน เป็นตัวขับเคลื่อน ในการเป็นโรงเรียนคุณภาพอย่างยั่งยืน ครู
ต้องมีความกระตือรือร้นในการพัฒนาตนเอง นักเรียนต้องมีคุณธรรมนำความรู้ เป็นคนดี คนเก่ง

และต้องมีผู้ที่มีความรู้เข้ามาชี้แนะการดำเนินงานโรงเรียนคุณภาพให้เป็นไปได้ในทิศทางที่ถูกต้อง ”
คณะกรรมการสถานศึกษา ได้เคยเข้าร่วมประชุมเกี่ยวกับ โรงเรียนคุณภาพประจำตำบลกับโรงเรียนร่วมขับเคลื่อนโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล โดยมีโรงเรียนเป็นหลักในการขับเคลื่อน ผู้เรียนมีการพัฒนาทักษะวิชาการ ทักษะชีวิต และทักษะอาชีพ อีกทั้งสนับสนุนปัจจัยในการพัฒนาโรงเรียนในรูปแบบ วัสดุ อุปกรณ์ เงิน ทุนการศึกษา ร่วมกิจกรรมของโรงเรียนและให้การสนับสนุน โดยมีความมุ่งหวังให้โรงเรียนสามารถขับเคลื่อนไปด้วยดี และเป็นโรงเรียนที่ดีที่สุดในตำบลของตนเอง

สรุปแนวทางการพัฒนาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยะเวลา 1 ให้เป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลได้ โรงเรียนควรได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณ ความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ผู้บริหารโรงเรียนต้องมีภาวะความเป็นผู้นำ และขับเคลื่อนโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลอย่างต่อเนื่อง ครูรู้จักและได้รับการสนับสนุนในการพัฒนาตนเองและวิชาชีพอย่างสม่ำเสมอ และมีการนิเทศติดตาม เพื่อพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลอย่างต่อเนื่อง

จากการสนทนากลุ่มโดยตัวแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 5 คน

ตัวแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สรุปได้ว่า “ทุกคนต้องให้การสนับสนุนในทุกๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นงบประมาณ สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ โดยให้โรงเรียนแจ้งความประสงค์ ความต้องการให้ทราบ หรือประชาสัมพันธ์กิจกรรมของโรงเรียนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วม โดยมีหนังสือเชิญร่วมงาน หนังสือเชิญประชุม” องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับทราบข้อมูลหรือเรื่องโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลจากการประชุม จากสื่อโทรทัศน์ มีส่วนร่วมสนับสนุนโรงเรียนที่ไม่ผิดข้อบังคับของกระทรวงมหาดไทย และปฏิบัติตามแนวทางหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมในท้องถิ่นของตนเอง ทั้งนี้มีการติดตามการดำเนินการของโรงเรียนจากการใช้ประโยชน์ในสิ่งที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุน โดยให้การสนับสนุนอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ สถานศึกษาเป็นผู้เสนอความต้องการเพื่อจะดำเนินการสนับสนุนเป็นไปตามความต้องการของสถานศึกษา

สรุปแนวทางการพัฒนาพัฒนาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยะเวลา 1 ให้เป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลได้ว่า โรงเรียนประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน โดยเฉพาะส่วนงบประมาณที่ได้รับสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะทำให้ทราบแนวปฏิบัติ วิธีดำเนินกิจกรรมตลอดจนการวัดผลประเมินผลสำเร็จของกิจกรรม สอดคล้องกับการได้รับการสนับสนุน ถูกต้องตามระเบียบการจัดซื้อ จัดจ้าง นอกจากนี้แล้วทุกภาคส่วนต้องให้ความร่วมมือและส่งเสริม สนับสนุน

จากการสนทนากลุ่มโดยตัวแทนเอกชน จำนวน 5 คน

ตัวแทนเอกชน สรุปได้ว่า “ทุกภาคส่วน เช่น ผู้นำชุมชน ครู ผู้ปกครอง นักเรียน ผู้ อำนวยโรงเรียน ควรมีส่วนร่วมในการพัฒนา ควรมุ่งเน้นการศึกษา เสริมสร้างสุขอนามัยให้ สุขภาพแข็งแรง ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของนักเรียน ส่งเสริมด้านการฝึกทักษะ

อาชีพในชั้นมัธยมศึกษา” ตัวแทนเอกชนรู้จักโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล โดยได้ยื่นจากสื่อโทรทัศน์ จากครู ให้การความร่วมมือในการสนับสนุนปัจจัยทางการบริหาร อาทิ เช่น วัสดุ อุปกรณ์ เงิน ทุนการศึกษา อย่างสม่ำเสมอ ทั้งในรูปแบบที่ โรงเรียนจัดกิจกรรม และขอความอนุเคราะห์ โดยมีความเชื่อมั่นว่าโรงเรียนน่าสิ่งได้รับไปใช้ประโยชน์ โดยจะให้การสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง โดยมีความคาดหวังว่านักเรียนเป็นคนดี มีคุณธรรม มีความรู้ ความสามารถในการศึกษาต่อ สามารถประกอบอาชีพได้

สรุปแนวทางการพัฒนาพัฒนาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยะของ เขต 1 ให้เป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลได้ว่า ให้โรงเรียนประสานความร่วมมือให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม สนับสนุนการจัดการคุณภาพการศึกษา

จากการสนทนากลุ่มโดยชุมชน จำนวน 10 คน

ตัวแทนชุมชน สรุปได้ว่า “โรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ต้องเน้นด้านการเรียนการสอน มีการฝึกทักษะอาชีพ โรงเรียนสะอาด สวยงาม น่าอยู่ร่มรื่น มีความทันสมัยในด้านสื่อ เทคโนโลยี นักเรียนมีกิจกรรมมารยาทเรียบร้อย ผู้อำนวยการโรงเรียน ครู ต้องมีคุณภาพ ภาครัฐ หน่วยงานเอกชน ชุมชนต้องสนับสนุนงบประมาณ บุคลากร เพื่อผลักดันให้เกิดขึ้น” อีกทั้งชุมชนได้รู้จักโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล จากสื่อโทรทัศน์ จากคำบอกเล่าของคณะครู โดยได้มีส่วนร่วมสนับสนุน ทั้งอุปกรณ์ วัสดุครุภัณฑ์ เงิน โดยติดตามการดำเนินการใช้ประโยชน์จากสิ่งชุมชนสนับสนุน และจะให้การสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้มุ่งหวังให้โรงเรียนคุณภาพประจำตำบลพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เป็นเยาวชนที่มีคุณภาพ มีความสุข เป็นคนดีของสังคม และครูต้องมีคุณภาพ สามารถจัดการเรียนการสอน จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนรู้อย่างมีความสุข โดยคาดหวังว่านักเรียนในชุมชน เข้ารับการศึกษาในโรงเรียนในชุมชนของตนเอง ไม่จำเป็นต้องไปเรียนที่โรงเรียนไกลบ้าน ซึ่งเป็นการประหยัดค่าใช้จ่าย และนักเรียนมีคุณภาพในทุกๆ ด้านเท่าเทียมกับเรียนในเมือง

สรุปแนวทางการพัฒนาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประถมศึกษาระยะของ เขต 1 ให้เป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลได้ว่า โรงเรียนควรพัฒนานักเรียนให้มีกิจกรรมมารยาท เรียบร้อย มีคุณธรรม และจิตอาสา ผู้บริหารโรงเรียนมีความรู้ ความสามารถ มีภาวะผู้นำ ครูมีคุณภาพ พัฒนาตนเองและวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนสะอาด ภูมิทัศน์สวยงามปลอดภัยและทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

จากการสนทนากลุ่มโดยนักเรียน จำนวน 10 คน

ตัวแทนนักเรียน สรุปได้ว่า “การสอนของครูมีการสอนแบบทำงานเป็นกลุ่ม สอนแบบบูรณาการ สอนให้ท่องจำด้วย ให้ทำรายงาน ทำโครงการ ทั้งในและนอกห้องเรียน เรียนแบบมีความสุข ให้ครูสอนเด็กไม่กดดัน สอนแบบซ้ำๆ ไม่รีบ มีการสอบถามความเข้าใจนักเรียน หากไม่เข้าใจก็อธิบายซ้ำ อยากเรียนให้มีความสุขทำให้สมองเปิดรับความรู้ได้ง่าย ไม่เกิดความเครียด และให้มีการปรับปรุงสถานที่ภายในโรงเรียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ทุกส่วน สามารถหาความรู้ได้ทุกที่ ภายในโรงเรียน เทพื้นปูนทางเดินให้เดินสะดวกไม่ลื่นลื่นเวลาฝนตก มีการก่อสร้างโดมให้เล่นกีฬาในร่มได้ ให้มีคอมพิวเตอร์ให้เพียงพอแก่นักเรียน ให้ทุกห้องเรียนมีสื่ออุปกรณ์ทันสมัย เช่น

Smart TV และคอมพิวเตอร์ เทียบเท่ากับโรงเรียนในกรุงเทพฯ มีการพัฒนาการสอนภาษาอังกฤษ ภาษาจีน วิทยาศาสตร์ มีกิจกรรมน่าสนใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีในอนาคตให้มากขึ้น โรงเรียนสะอาด ร่มรื่น สวยงามและให้โรงเรียนอนุญาตนำโทรศัพท์มาโรงเรียนเพื่อใช้ในการค้นคว้าในเวลาเรียนได้” นักเรียนทราบว่าโรงเรียนตนเองเป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลจากผู้อำนวยการโรงเรียนและ คณะครูได้เล่าถึงความเป็นมาในการได้คัดเลือกเป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล อีกทั้งได้แนะนำให้นักเรียนได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมด้านการเรียน ด้านความประพฤติ การรักษาผลประโยชน์ของส่วน ร่วม ช่วยเป็นสื่อกลางไปยังผู้ปกครองให้มีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักในการรักโรงเรียน ทั้งนี้ นักเรียนได้นำเสนอสิ่งที่ต้องการผ่านสภานักเรียน

สรุปแนวทางการพัฒนาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 1 ให้เป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลได้ว่า โรงเรียนคุณภาพประจำตำบลควรจัด สภาพแวดล้อมให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัย ครูจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ เน้นการทำงานเป็นกลุ่ม ค้นคว้านำเสนองานด้วยตนเอง

ตารางที่ 4.11 สรุปแนวทางการพัฒนาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 1 ให้เป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลตามความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลหลัก

แนวทางการพัฒนาโรงเรียน	จำนวนคน	ร้อยละ
1. โรงเรียนทำบันทึกข้อตกลง ร่วมกับหน่วยงานหรือกระทรวงที่เกี่ยวข้อง	20	33.33
2. มีการกำกับ ติดตาม จัดสรรงบประมาณให้เพียงพอต่อความต้องการ	50	83.33
3. ผู้บริหารและครูมีวิสัยทัศน์การทำงานทิศทางเดียวกัน	50	83.33
4. ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข เป็นคนดี มีคุณธรรมและจิตอาสา	41	68.33
5. โรงเรียนส่งเสริมกิจกรรมด้านภาษา ดนตรี และกีฬา	54	90.00
6. ครูมีความชำนาญการเฉพาะด้าน	50	83.33
7. ครูได้รับการสนับสนุนพัฒนาตนเองและวิชาชีพอย่างสม่ำเสมอ	30	50.00
8. ครูจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ และ Active Learning เน้นนักเรียนลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง	50	83.33
9. ผู้ปกครองมีความรู้ ความเข้าใจและปฏิบัติในแนวเดียวกัน	30	50.00
10. ทุกภาคส่วนให้ความร่วมมือ	50	83.33
11. โรงเรียนเผยแพร่ความสำเร็จและกิจกรรมของโรงเรียน	48	80.00
12. โรงเรียนมีความพร้อมด้านอาคาร สถานที่ เทคโนโลยี แหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัย ภูมิทัศน์สวยงาม และปลอดภัย	60	100

จากตารางที่ 4.11 สรุปว่า แนวทางพัฒนาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยะของ เขต 1 ให้เป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลตามความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ โรงเรียนมีความพร้อมด้านอาคาร สถานที่ เทคโนโลยี แหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัย ภูมิทัศน์สวยงาม และปลอดภัย 1 จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 100 โรงเรียนส่งเสริมกิจกรรมด้านภาษา ดนตรี และกีฬา จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 90 มีการกำกับ ติดตาม จัดสรรงบประมาณให้เพียงพอต่อความต้องการ ผู้บริหารและครูมีวิสัยทัศน์การทำงานทิศทางเดียวกัน ครูมีความชำนาญการเฉพาะด้าน ครูจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ และ Active Learning เน้นนักเรียนลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง และทุกภาคส่วนให้ความร่วมมือ ผู้ให้ข้อมูลหลักให้ความคิดเห็นเท่ากัน จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 83.33 ส่วนโรงเรียนเผยแพร่ความสำเร็จและกิจกรรมของโรงเรียน จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 80.00 ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข เป็นคนดี มีคุณธรรมและจิตอาสา จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 68.33 ครูได้รับการสนับสนุนพัฒนาตนเองและวิชาชีพอย่างสม่ำเสมอ ผู้ปกครองมีความรู้ ความเข้าใจและปฏิบัติในแนวเดียวกัน ผู้ให้ข้อมูลหลักให้ความคิดเห็นเท่ากัน จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 และสุดท้ายโรงเรียนทำบันทึกข้อตกลง ร่วมกับหน่วยงานหรือกระทรวงที่เกี่ยวข้อง จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33

การอภิปรายผล

จากการศึกษาแนวทางการพัฒนาโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยะของ เขต 1 ให้เป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล อภิปรายผลการศึกษาดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ ข้อ 1 เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานตามมาตรฐานของโรงเรียนที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1

1. การศึกษาเอกสารโครงการโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ทั้ง 34 โรงเรียน สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1 พบว่า ในภาพรวม โรงเรียนมีความพร้อม และโรงเรียนมีความพร้อมมาก

2. การศึกษาผลการประเมินความก้าวหน้า ความพร้อมและความสำเร็จ โรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของเขต 1 ระยะที่ 1 จากเอกสารผลการประเมินตามเกณฑ์ตัวชี้วัด ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.1 การประเมินความก้าวหน้าความพร้อมและความสำเร็จโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล พบว่า โรงเรียนที่มีความพร้อม ร้อยละ 55.82 และ โรงเรียนที่มีความพร้อมมาก ร้อยละ 44.18

2.2 ผลการศึกษาโรงเรียนกำหนดผลลัพธ์ (outcome) ที่ระบุถึงการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล (10 ขั้นตอน) และมีแนวปฏิบัติและวิธีใหม่ที่มุ่งให้เป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล พบว่า โรงเรียนจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลกำหนดผลลัพธ์ (Outcome) ชัดเจน มีแนวปฏิบัติและวิธีใหม่ที่มุ่งให้เป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ร้อยละ 47.20 ซึ่งชี้ให้เห็นว่าสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของเขต 1 ต้องเร่งพัฒนาการบริหารวิชาการ ให้

โรงเรียนจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลกำหนดผลลัพธ์ (Outcome) ชัดเจน มีแนวปฏิบัติและวิถีใหม่ที่มุ่งให้เป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ทั้ง 34 โรงเรียน

2.3. ผลการศึกษาการดำเนินการทบทวนหลักสูตรสถานศึกษา (ในปีที่ผ่านมา) พบว่าโรงเรียนดำเนินการทบทวนหลักสูตรสถานศึกษา (ในปีที่ผ่านมา) มีความชัดเจนและสอดคล้องกับแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ครอบคลุมในทุกประเด็นตามแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ร้อยละ 36.10 ทำให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ต้องสนับสนุนการพัฒนาการบริหารวิชาการ โดยเฉพาะด้านหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนดำเนินการทบทวนหลักสูตรสถานศึกษา (ในปีที่ผ่านมา) มีความชัดเจนและสอดคล้องกับแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลครอบคลุมในทุกประเด็นตามแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล

2.4. ผลการศึกษาการดำเนินการเตรียมความพร้อมของด้านจำนวนครู (ครูครบชั้น, ครูครบวิชาเอก, ครูครบวิชาชีพ) ตามการดำเนินการ/ที่มา (7 วิธี) ของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล พบว่า โรงเรียนดำเนินการตามการดำเนินการ/ที่มา (7 วิธี) ของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ในการเตรียมความพร้อมของด้านจำนวนครูให้มีครูครบชั้น ครูวิชาเอก ครูวิชาชีพ และครบเฉพาะทาง ร้อยละ 13.90 เท่านั้น ส่งผลให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ต้องมุ่งการบริหารจัดการงานบุคคล โดยจัดสรรอัตรากำลัง เตรียมความพร้อมของด้านจำนวนครู ให้มีครูครบชั้น ครบวิชาเอก ครบวิชาชีพ และครบเฉพาะทาง ให้แก่โรงเรียนคุณภาพประจำตำบลทุกโรงเรียน

การศึกษาผลการประเมินความก้าวหน้า ความพร้อมและความสำเร็จ โรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ระยะที่ 2 จากเอกสารผลการประเมินตามเกณฑ์ตัวชี้วัด ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.5. ผลการศึกษาการประเมินการเตรียมความพร้อมของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล พบว่า โรงเรียนที่มีความพร้อมก่อนเปิดภาคเรียนที่ 1 ก่อนเปิดภาคเรียนที่ 1 จำนวน 16 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 47.06 โรงเรียนที่มีความพร้อมแล้ว จำนวน 15 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 44.12 และโรงเรียนที่มีความพร้อมในภาคเรียนที่ 1 จำนวน 3 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 38.82 ทำให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ต้องเร่งให้โรงเรียนคุณภาพประจำตำบลมีความพร้อมทุกประเด็น

2.6. จากผลการศึกษาการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล พบว่า โรงเรียนมีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษามีความชัดเจนและสอดคล้องกับแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ครอบคลุมในทุกประเด็นตามแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ร้อยละ 44.12 ซึ่งส่งผลให้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ต้องสนับสนุนให้ โรงเรียนดำเนินการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้ครอบคลุมทุกประเด็นต่อไป

2.7. ผลการศึกษาการเตรียมตัวครูด้านแผนการสอน สื่อ อุปกรณ์ การวัดประเมินผลและการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล พบว่า ครูทุกคนมีแผนจัดการเรียนรู้ที่ระบุเป้าหมาย กิจกรรม สื่อ ชิ้นงาน/ภาระงานที่สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา มีการกำหนดช่วงเวลาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในตารางเรียนของทุกชั้น มีเครื่องมือการประเมินตามสภาพจริงในระดับคุณภาพของผู้เรียนตามเป้าหมายของหลักสูตรสถานศึกษา ร้อยละ 26.47 ส่งผลให้สำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ต้องเร่งพัฒนาการบริหารงานบุคคล เพื่อให้ครูทุกคนมีแผนจัดการเรียนรู้ที่ระบุเป้าหมาย กิจกรรม สื่อ ชิ้นงาน/ภาระงานที่สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา มีการกำหนดช่วงเวลาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในตารางเรียนของทุกชั้น มีเครื่องมือการประเมินตามสภาพจริงในระดับคุณภาพของผู้เรียนตามเป้าหมายของหลักสูตรสถานศึกษา ครบทั้ง 34 โรงเรียนคุณภาพประจำตำบล

2.8. ผลการศึกษาการพัฒนาครูตามบทบาทหน้าที่ที่รับผิดชอบ ของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล พบว่า โรงเรียนมีการพัฒนาครูตามแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลมีความสอดคล้องและครอบคลุมทุกประเด็นตามแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ร้อยละ 44.12 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ต้องเร่งพัฒนาการบริหารงานบุคคล โดยให้โรงเรียนมีการพัฒนาครูตามแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลมีความสอดคล้องและครอบคลุมทุกประเด็นตามแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ครบทุกโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล

2.9. ผลการศึกษาการดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล พบว่า ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาทุกคนมีการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามระบบทุกขั้นตอน มีข้อมูลสารสนเทศ มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และมีการปรับปรุงระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนพร้อมใช้ในวันเปิดเรียนภาคเรียนที่ 1/2562 ร้อยละ 55.88 ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาร้อยละ 80 ขึ้นไปมีการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามระบบทุกขั้นตอน มีข้อมูลสารสนเทศ มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และมีการปรับปรุงระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนพร้อมใช้ในวันเปิดเรียนภาคเรียนที่ 1/2562 คิดเป็นร้อยละ 38.24 ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาร้อยละ 60 ขึ้นไปมีการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามระบบทุกขั้นตอน มีข้อมูลสารสนเทศ มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และมีการปรับปรุงระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนพร้อมใช้ในวันเปิดเรียนภาคเรียนที่ 1/2562 คิดเป็นร้อยละ 5.88 ตามลำดับ และไม่มีครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาน้อยกว่าร้อยละ 60 มีการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามระบบทุกขั้นตอน มีข้อมูลสารสนเทศ มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และมีการปรับปรุงระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนพร้อมใช้ในวันเปิดเรียนภาคเรียนที่ 1/2562 ส่งผลให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ต้องเร่งให้โรงเรียนดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียน

วัตถุประสงค์ ข้อ 2 เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาโรงเรียนที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 อภิปรายผลจำแนกเป็นประเด็นได้ดังนี้

1. จากผลการศึกษาเนื้อหาข้อมูลจากการอ่านเอกสาร เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ให้เป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล พบว่า รัฐบาลได้กำหนดแนวทางการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล โดยแบ่งเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 ตรวจสอบและเปิดรับ เริ่มจากการประเมินตนเองของโรงเรียน สร้างการรับรู้และปรับทัศนคติของผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้ตรงกัน สร้าง “เครือข่ายการพัฒนา” เปิดโอกาสให้หน่วยงานในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วม ส่วนระยะที่ 2 เสริมความรู้เพื่อสร้างภูมิคุ้มกัน ให้เกิดความร่วมมือระหว่างสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน และชุมชน สนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นยกระดับขีดความสามารถ พัฒนาทักษะ ผู้บริหาร คุณครู และบุคลากรทางการศึกษา เน้นผู้เรียนเป็น

สำคัญ ื่อต่อการสร้างทักษะชีวิตและทักษะวิชาชีพของผู้เรียน และระยะที่ 3 พัฒนาสู่ “โรงเรียนของชุมชน” จำเป็นต้องสร้างทักษะการสื่อสารและความร่วมมือ เพื่อสร้างความยั่งยืนของการเป็นโรงเรียนของชุมชน พร้อมทั้งสร้างเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล

จากการสังเคราะห์ผลการศึกษา สรุปได้ว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาเขต 1 ต้องเร่งให้โรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ขับเคลื่อนโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล เพื่อให้เป็นไปตามการประเมินทั้ง 3 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 ระหว่างวันที่ 25 กุมภาพันธ์ – 9 มีนาคม 2562 ระยะที่ 2 ระหว่างวันที่ 19 มีนาคม – 8 เมษายน 2562 และระยะที่ 3 ระหว่างเดือน กรกฎาคม 2562 – มีนาคม 2563 ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด นอกจากนี้ ต้องสร้างให้โรงเรียนให้มีความพร้อมในการจัดการศึกษา มีอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการเรียน พร้อมส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพให้กับผู้เรียน

2. ผลการศึกษาโดยใช้ประเด็นคำถามการสนทนากลุ่ม เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาเขต 1 ให้เป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล อภิปรายผล ได้ดังนี้

แนวทางพัฒนาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาเขต 1 ให้เป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลตามความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลหลักได้ว่า โรงเรียนมีความพร้อมด้านอาคาร สถานที่ เทคโนโลยี แหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัย ภูมิทัศน์สวยงาม และปลอดภัย 1 จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 100 โรงเรียนส่งเสริมกิจกรรมด้านภาษา ดนตรี และกีฬา จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 90 มีการกำกับ ติดตาม จัดสรรงบประมาณให้เพียงพอต่อความต้องการ ผู้บริหารและครูมีวิสัยทัศน์การทำงานที่ตรงกัน ครูมีความชำนาญการเฉพาะด้าน ครูจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ และ Active Learning เน้นนักเรียนลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง และทุกภาคส่วนให้ความร่วมมือ ผู้ให้ข้อมูลหลักให้ความคิดเห็นเท่ากัน จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 83.33 ส่วนโรงเรียนเผยแพร่ความสำเร็จและกิจกรรมของโรงเรียน จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 80.00 ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข เป็นคนดี มีคุณธรรมและจิตอาสา จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 68.33 ครูได้รับการสนับสนุนพัฒนาตนเองและวิชาชีพอย่างสม่ำเสมอ ผู้ปกครองมีความรู้ ความเข้าใจและปฏิบัติในแนวเดียวกัน ผู้ให้ข้อมูลหลักให้ความคิดเห็นเท่ากัน จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 และสุดท้ายโรงเรียนทำบันทึกข้อตกลง ร่วมกับหน่วยงานหรือกระทรวงที่เกี่ยวข้อง จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33

จากการสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาเขต 1 ให้เป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ได้แนวทางการพัฒนาดังนี้

1. ด้านกายภาพ ควรจัดแหล่งเรียนรู้ในทุกพื้นที่ของโรงเรียน ห้องเรียนมีคุณภาพ โรงเรียนสะอาด มีเทคโนโลยีที่พร้อม เพียงพอและทันสมัย

2. ด้านบุคลากร มีครูครบชั้นเรียน ครบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีครูชำนาญการทางอาชีพ และมีครูส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูมีคุณภาพ รวมถึงจัดกระบวนการเรียนการสอนแบบ Active Learning จัดกระบวนการเรียนรู้ได้หลากหลาย ผู้บริหารโรงเรียนมี

วิสัยทัศน์ มีภาวะผู้นำ มีทักษะการบริหารแบบมีส่วนร่วม พัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ พร้อมรองรับการเปลี่ยนแปลงการบริหาร และเป็นผู้สร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้

3. ด้านงบประมาณ ควรจัดสรรงบประมาณสู่โรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ตามความต้องการของโรงเรียน โรงเรียนมีแผนพัฒนาการใช้งบประมาณของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล

4. กระบวนการจัดการเรียนการสอน มีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับทักษะวิชาการ ทักษะชีวิตและทักษะอาชีพ โดยครูจัดการเรียนการสอนที่เน้น Active Learning และบูรณาการ

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยะของ เขต 1 ผู้ศึกษาสรุปผลการศึกษาจำแนกตามวัตถุประสงค์ และข้อเสนอแนะได้ ดังนี้

สรุปผลการศึกษา

วัตถุประสงค์ ข้อ 1 สภาพการดำเนินงานตามมาตรฐานของโรงเรียนที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1

จากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับศึกษาสภาพปัจจุบันการดำเนินงานตามมาตรฐานของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของเขต 1 ผลการประเมินความก้าวหน้า ความพร้อมและความสำเร็จ โรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ทั้ง 34 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของเขต 1 ระยะที่ 1 สรุปผลการประเมินในภาพรวมโรงเรียนมีความพร้อม และ โรงเรียนมีความพร้อมมาก และจำแนกตามเกณฑ์ตัวชี้วัด มีดังนี้

1. โรงเรียนจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลกำหนดผลลัพธ์ (Outcome) ชัดเจน มีแนวปฏิบัติและวิธีใหม่ที่มุ่งให้เป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ร้อยละ 47.20
2. โรงเรียนดำเนินการทบทวนหลักสูตรสถานศึกษา (ในปีที่ผ่านมา) มีความชัดเจนและสอดคล้องกับแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ครอบคลุมในทุกประเด็นตามแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ร้อยละ 36.10
3. โรงเรียนดำเนินการตามการดำเนินการ/ที่มา (7 วิธี) ของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ในการเตรียมความพร้อมของด้านจำนวนครูให้มีครูครบชั้น ครบวิชาเอก ครบวิชาชีพ และครบเฉพาะทาง ร้อยละ 13.90

จากการประเมินความก้าวหน้าความพร้อมและความสำเร็จโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ระยะที่ 2 พบว่า การประเมินในภาพรวม โรงเรียนที่มีความพร้อมก่อนเปิดภาคเรียนที่ 1 ร้อยละ 47.06

4. โรงเรียนมีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษามีความชัดเจนและสอดคล้องกับแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ครอบคลุมในทุกประเด็นตามแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ร้อยละ 44.12

5. ครูทุกคนมีแผนจัดการเรียนรู้ที่ระบุเป้าหมาย กิจกรรม สื่อ ชิ้นงาน/ภาระงานที่สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา มีการกำหนดช่วงเวลาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในตารางเรียนของทุกชั้น มีเครื่องมือการประเมินตามสภาพจริงในระดับคุณภาพของผู้เรียนตามเป้าหมายของหลักสูตรสถานศึกษา ร้อยละ 26.47

6. โรงเรียนมีการพัฒนาครูตามแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลมีความสอดคล้องและครอบคลุมทุกประเด็นตามแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ร้อยละ 44.12

7. ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาทุกคนมีการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามระบบทุกขั้นตอน มีข้อมูลสารสนเทศ มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และมีการปรับปรุงระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนพร้อมใช้ในวันเปิดเรียนภาคเรียนที่ 1/2562 ร้อยละ 55.88

วัตถุประสงค์ ข้อ 2 แนวทางพัฒนาโรงเรียนที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1

แนวทางพัฒนาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ให้เป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลตามความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลหลักได้ว่า โรงเรียนมีความพร้อมด้านอาคาร สถานที่ เทคโนโลยี แหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัย ภูมิทัศน์สวยงาม และปลอดภัย 1 จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 100 โรงเรียนส่งเสริมกิจกรรมด้านภาษา ดนตรี และกีฬา จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 90 มีการกำกับ ติดตาม จัดสรรงบประมาณให้เพียงพอต่อความต้องการ ผู้บริหารและครูมีวิสัยทัศน์การทำงานทิศทางเดียวกัน ครูมีความชำนาญการเฉพาะด้าน ครูจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ และ Active Learning เน้นนักเรียนลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง และทุกภาคส่วนให้ความร่วมมือ ผู้ให้ข้อมูลหลักให้ความคิดเห็นเท่ากัน จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 83.33 ส่วนโรงเรียนเผยแพร่ความสำเร็จและกิจกรรมของโรงเรียน จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 80.00 ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข เป็นคนดี มีคุณธรรมและจิตอาสา จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 68.33 ครูได้รับการสนับสนุนพัฒนาตนเองและวิชาชีพอย่างสม่ำเสมอ ผู้ปกครองมีความรู้ ความเข้าใจและปฏิบัติในแนวเดียวกัน ผู้ให้ข้อมูลหลักให้ความคิดเห็นเท่ากัน จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 และสุดท้ายโรงเรียนทำบันทึกข้อตกลง ร่วมกับหน่วยงานหรือกระทรวงที่เกี่ยวข้อง จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33

จากการสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ให้เป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ได้แนวทางการพัฒนาดังนี้

1. ด้านกายภาพ ควรจัดแหล่งเรียนรู้ในทุกพื้นที่ของโรงเรียน ห้องเรียนมีคุณภาพ โรงเรียนสะอาด มีเทคโนโลยีที่พร้อม เพียงพอและทันสมัย

2. ด้านบุคลากร มีครูครบชั้นเรียน ครบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีครูชำนาญการทางอาชีพ และมีครูส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูมีคุณภาพ รวมถึงจัดกระบวนการเรียนการสอนแบบ Active Learning จัดกระบวนการเรียนรู้ได้หลากหลาย ผู้บริหารโรงเรียนมีวิสัยทัศน์ มีภาวะผู้นำ มีทักษะการบริหารแบบมีส่วนร่วม พัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ พร้อมรองรับการเปลี่ยนแปลงการบริหาร และเป็นผู้สร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้

3. ด้านงบประมาณ ควรจัดสรรงบประมาณสู่โรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ตามความต้องการของโรงเรียน โรงเรียนมีแผนพัฒนาการใช้งบประมาณของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล

4. กระบวนการจัดการเรียนการสอน มีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับทักษะวิชาการ ทักษะชีวิตและทักษะอาชีพ โดยครูจัดการเรียนการสอนที่เน้น Active Learning และบูรณาการ

ข้อเสนอแนะ

2.1. ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการบริหารจัดการที่เหมาะสมและมีคุณภาพที่เป็นรูปธรรม

2.1.1 โรงเรียนต้องจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลและต้องทบทวนหลักสูตรสถานศึกษาให้สมบูรณ์ ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล โดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายโดยมอบหมายให้ฝ่ายบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเป็นผู้รับผิดชอบ

2.1.2 โรงเรียนเตรียมความพร้อมด้านจำนวนครู โดยดำเนินการจัดหาครูอัตราจ้าง และขอสนับสนุนงบประมาณจากเอกชนหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รับสมัครครูจิตอาสา หรือครูภูมิปัญญา หรือครูจากสถานประกอบการ มีการใช้ DLTV ช่วยสอน และใช้ YouTube โดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม และมอบหมายให้ฝ่ายบริหารงานบุคคลเป็นผู้ดำเนินการ

2.1.3 เตรียมตัวครูทุกคน ให้มีแผนการสอน สื่อ อุปกรณ์ การวัดประเมินผล และการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยมอบหมายให้ฝ่ายงานบริหารงานบุคคลของโรงเรียนเป็นผู้ดำเนินการ

2.1.4 เตรียมความพร้อมเรื่องระบบดูแลช่วยเหลือให้นักเรียนให้ครูทุกคนดำเนินการตามขั้นตอนของระบบดูแลช่วยเหลือให้นักเรียนทุกชั้นตอน โดยจัดอบรมให้ความรู้ โดยมอบหมายให้ฝ่ายบริหารงานทั่วไปเป็นผู้ดำเนินการ

2.1.5 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 มอบหมายให้กลุ่มงานต่างๆ ดำเนินงาน ดังนี้

1. กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา นิเทศ กำกับติดตามในเรื่องต่างๆ ดังนี้
 - 1.1 การจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล
 - 1.2 การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
 - 1.3 การใช้ DLTV
 - 1.4 การนิเทศการจัดการเรียนการสอนของครู
2. กลุ่มพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา มอบหมายให้จัดการอบรมเรื่องการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้การผลิตสื่อและอุปกรณ์การวัดผลและประเมินผลให้แก่ครู
3. กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษามอบหมายให้นิเทศกำกับติดตามการดำเนินการของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจัดอบรมหรือ PLC เรื่องระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
4. กลุ่มบริหารงานบุคคลมอบหมายให้ดำเนินการสรรหา แต่งตั้ง โยกย้าย ให้มีความรวดเร็วและทันต่อความต้องการของโรงเรียน

2.1.6 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานต้องให้โรงเรียนมีการบริหารจัดการที่เป็นนิติบุคคลอย่างสมบูรณ์แบบ ทั้งด้านการบริหารงานบุคคล การบริหารงบประมาณ การบริหารวิชาการและการบริหารงานทั่วไป ดังนี้

1. การบริหารงานบุคคล ให้มีการจัดสรรอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้กับโรงเรียนต้องมีสายปฏิบัติการสอน และส่งเสริมสนับสนุน เช่น เจ้าหน้าที่การเงิน พัสดุ บัญชีและนักการภารโรง เพียงพอกับความต้องการของโรงเรียน เพื่อลดภาระงานอื่นๆ ที่นอกเหนือจากการจัดเรียนการสอนของครู ให้อำนาจกับผู้บริหารโรงเรียนในการ สรรหา พัฒนา

อนุญาต อนุมัติ โดยผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อให้เกิดความคล่องตัว รวดเร็ว ทันการณ์ ให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้ปกครอง ดูแลตนเอง เพื่อสร้างขวัญ และกำลังใจในการปฏิบัติงาน มีการจัดสรรอัตราทดแทนตำแหน่งที่ว่างอย่างรวดเร็ว ได้แก่ ครูสอน ตรงวิชาเอก ครบทุกสาระการเรียนรู้ ครบชั้นเรียน มีการจัดสรรครูต่างชาติสำหรับสอนภาษาอังกฤษ ภาษาจีน กำหนดเกณฑ์จำนวนครูต่อนักเรียนและต่อห้องเรียนให้น้อยลง เพื่อให้มีข้าราชการครูเพิ่ม มากขึ้น ครูต้องมีอิสระในการพัฒนาตนเองโดยวิธีการที่หลากหลาย สอดคล้องกับภาระหน้าที่ที่ตนเอง รับผิดชอบ มีการปรับปรุงเกณฑ์การแต่งตั้งโยกย้าย ให้เอื้อประโยชน์ต่อโรงเรียนและนักเรียน ส่งเสริม สนับสนุนให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้มีโอกาสก้าวหน้าในวิชาชีพของตน มี สมรรถนะที่หลากหลาย มีความคล่องตัวในการปฏิบัติหน้าที่และมีธรรมาภิบาล โดยใช้หลักการบริหาร แบบมีส่วนร่วม

2. การบริหารงบประมาณ การจัดสรรงบประมาณให้กับโรงเรียนควรแยก งบประมาณที่เป็นปัจจัยพื้นฐานและงบเพื่อการพัฒนา ให้โรงเรียนมีอิสระในการบริหารโครงการตาม บริบทของตนเอง ส่วนกลางกำหนดเป้าหมายหรือตัวชี้วัดที่ต้องการ สำนักงานเขตพื้นที่ต้องสนับสนุน บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในด้านการเงินพัสดุ เพื่อช่วยเหลือโรงเรียนในการดำเนินการจัดซื้อ จัดจ้าง ปรับปรุงแก้ไข ระเบียบที่เกี่ยวกับการสนับสนุนงบประมาณ จ้างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้มีความคล่องตัว ในการอุดหนุนงบประมาณแก่โรงเรียนที่อยู่ในพื้นที่รับผิดชอบ นอกจากนี้ งบประมาณที่เหลือจ่ายของโรงเรียน โรงเรียนสามารถนำไปใช้จ่ายให้เกิดประโยชน์ในการจัดการเรียน การสอนโดยไม่ต้องส่งคืนสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งให้โรงเรียนสามารถ ระดมทรัพยากรทางการศึกษาได้เองตามศักยภาพ โดยผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาในด้านจัดสรรงบประมาณ โดยจัดสรรตาม สภาพความคลาดแคลนและความต้องการจำเป็น ของแต่ละโรงเรียนแทนการเฉลี่ยตามรายหัว นักเรียน โดยใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหาร

3. การบริหารวิชาการ โรงเรียนสามารถออกแบบหลักสูตรสถานศึกษาที่ สอดคล้องกับบริบทและสภาพแวดล้อมของโรงเรียน โครงการ หรือ กิจกรรมต่างๆเกิดจากแนวคิดของ โรงเรียน เพื่อไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ ไม่ต้องทำตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานสั่ง การทุกโครงการ ในการจัดการศึกษาของแต่ละโรงเรียนต้องสร้างเอกลักษณ์ที่เป็นจุดเด่นของตนเอง และสามารถบูรณาการกิจกรรมต่างๆ ไปสู่เป้าหมายเดียวกันได้ โรงเรียนมีแผนพัฒนาตนเองที่เกิดจาก การ SWOT ร่วมกันทุกฝ่าย ซึ่ง ครู ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่นๆ โดยใช้หลักการบริหารแบบ มีส่วนร่วม

4. การบริหารทั่วไป ให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดสรร อาคารเรียน อาคารประกอบให้มีจำนวนเพียงพอ มีความปลอดภัย มีความพร้อม และเอื้อประโยชน์ ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีความทันสมัย สามารถให้บริการได้ทั้งบุคคลภายในสถานศึกษา และภายนอกสถานศึกษา ตลอดจนชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการใช้บำรุง รักษาและพัฒนา ให้ โรงเรียนเป็นโรงเรียนของชุมชน ประสานความร่วมมือกับภาคส่วนต่างๆ ทั้งภาครัฐ และเอกชน ให้มี ส่วนช่วยเหลือสนับสนุนโรงเรียนในด้านต่างๆตามที่หน่วยงานนั้นๆ มีความถนัด มีการทำบันทึก ข้อตกลงให้ความร่วมมืออย่างเป็นรูปธรรม ผู้ปกครองนักเรียนมีส่วนร่วมในการพิจารณาหลักเกณฑ์

การรับนักเรียนเข้าเรียนในโรงเรียน ทั้งนี้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานับสนุนงบประมาณ หมวดค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง ส่วนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนอาคาร สิ่งก่อสร้าง วัสดุ ครุภัณฑ์ให้แก่โรงเรียน โดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม

2.1.7 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ต้องประสานความร่วมมือกับบริษัท เอกชน สถานประกอบการ หน่วยงานอื่นๆ เพื่อรับการสนับสนุนงบประมาณ และบุคลากร เพื่อการส่งเสริมให้โรงเรียนคุณภาพประจำตำบลไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด โดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม

2.2 ข้อเสนอแนะในการพัฒนาต่อเนื่งที่สำคัญต่อไป

2.2.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ให้โรงเรียนอื่นสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.2.2 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการสร้างเครือข่ายความร่วมมือของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล เพื่อให้โรงเรียนอื่นๆ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ต่อไป

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). **โรงเรียนคุณภาพประจำตำบล**. สืบค้นเมื่อ มิถุนายน 12, 2562, จาก https://www.moe.go.th/moe/th/news/detail.php?NewsID=53591&Key=news_Surachet
- ขรรค์ชัย อุปสุ. (2551). **การบริหารโรงเรียนสู่โรงเรียนคุณภาพ กรณีศึกษา : โรงเรียนบ้านขามเตี้ยน้อย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- จินตนา สุขจรรย์. (2549). **การศึกษาและการพัฒนาชุมชน**. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- จิราภรณ์ ศรีคำ. (2547). **การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนวชิรวิทย์ระดับประถมศึกษาจังหวัดเชียงใหม่**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เฉลียว บุรีภักดี และคนอื่นๆ. (2545). **ชุดวิชาการวิจัยชุมชน ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตการจัดการและประเมินโครงการ**. นนทบุรี: เอส. อาร์. ฟรินติง แมสโปรดักส์.
- ชูชาติ พ่วงสมจิตร์. (2540). **การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตปริมณฑลกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เต็มดวง จำนงค์. (2550). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนคุณภาพของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- ถวิลวดี บุรีกุล. (2543). **แนวคิดของการมีส่วนร่วมในระบอบประชาธิปไตย**. *จดหมายข่าวสถาบันพระปกเกล้า*. 2(8), 4-6.
- ทรงวุฒิ เรืองวาทศิลป์. (2550). **การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาในพื้นที่บริการของโรงเรียนล้อมแรดวิทยา อำเภอลำปาง จังหวัดลำปาง**. วิทยานิพนธ์การบริหารการศึกษา มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2543). **การพัฒนาสถานศึกษาทั้งระบบแบบรวมพลัง ในเอกสารประกอบ การบรรยายการจัดการศึกษาพิเศษแบบรวมพลัง**. หน้า 1. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นรินทร์ชัย พัฒนพงศา. (2546). **การมีส่วนร่วม หลักการพื้นฐาน เทคนิคและกรณีตัวอย่าง**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สิริลักษณ์การพิมพ์.
- นัครินทร์ ชาวผ่อง. (2547). **กระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัดเพชรบุรีและจังหวัดประจวบคีรีขันธ์**. เพชรบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.

- เนตรรุ้ง อยู่เจริญ. (2553). **ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพ การศึกษาของครูสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในเขต กรุงเทพมหานคร.** ปรินญาณิพนธ์ปรินญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ประพันธ์ สร้อยเพชร. (2547). **การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ศูนย์โรงเรียนตำบลแช่ช้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่.** วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ประยูร ศรีประสารณ์. (2542). **รายงานการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการ ดำเนินงานของคณะกรรมการการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษา. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.**
- พีระ พรนวม. (2544). **ศรัทธาต่อหลักการการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน.** วิทยานิพนธ์การบริหาร การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ไพบูลย์ วัฒนศิริธรรม และพรณทิพย์ เพชรมาก. (2551). **การบริหารสังคมศาสตร์แห่งศตวรรษเพื่อ สังคมไทยและสังคมโลก.** กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน.
- โพกัสรายส์ปาดาร์. (2562). **โรงเรียนคุณภาพประจำตำบล. สืบค้นเมื่อ มิถุนายน 3, 2562, จาก <https://www.songkhatoday.com/content/7282/>**
- เมตต์ เมตต์การุณจิต. (2553). **การบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม: ประชาชน องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นและราชการ. (พิมพ์ครั้งที่ 2).** กรุงเทพฯ: บุ๊คพอยท์.
- รัตนา ดวงแก้ว. (2556ก). **ประมวลสาระชุดวิชาการวิจัยการบริหารการศึกษา. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.**
- วันชัย วัฒนศัพท์. (2553). **คนไทยไม่ทอดทิ้งกัน: คู่มือการจัดการสร้างความปรองดองในระบบ บริการสาธารณสุข. ขอนแก่น: ศิริภรณ์ ออฟเซ็ท.**
- สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. (2555). **ข้อเสนอเพื่อการปฏิรูประบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ 21. สืบค้นเมื่อ มิถุนายน 3, 2562, จาก <http://www.tdri.or.th>**
- สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์และคณะ. (2556). **ข้อเสนอเพื่อการปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อสร้างความ รับผิดชอบ (accountability) ในงานเสวนาสาธารณะที่ดิอาร์ไอเมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2556. สืบค้นเมื่อ มิถุนายน 10, 2562, จาก <http://tdri.or.th/priority-research/educational-reform-accountability>**
- สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์. (2542). **การประกันคุณภาพการศึกษา: พลังและความหวัง. นครปฐม: สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา.**
- สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์. (2541). **การประกันคุณภาพการศึกษา. วารสารวิชาการ, 21(6), 16.**
- สัญญา เคนาภูมิ. (2551). **ความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนใน 4 จังหวัดชายแดนลุ่มน้ำโขง. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.**

- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2543). **การพัฒนาสถานศึกษาทั้งระบบสู่การปฏิรูปการศึกษา**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). **โรงเรียนคุณภาพประจำตำบล**. สืบค้นเมื่อ มิถุนายน 12, 2562, จาก <https://www.obec.go.th/archives/117602>
- สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา. (2562). **โรงเรียนคุณภาพประจำตำบล**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สิริพัฒน์ ลามจิตร์. (2550). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, คณะรัฐศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์.
- สุชาดา จักรพิสุทธิ์. การศึกษาทางเลือกของชุมชน. **วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น**, 27 (4), 18-23.
- สุธี วรประดิษฐ์. (2553). **การมีส่วนร่วมของชุมชนงานสารสนเทศสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดตราด**. ตราด: สำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย.
- อคิน รพีพัฒน์. (2547). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนา**. กรุงเทพฯ: ศูนย์การศึกษา นโยบายสาธารณสุข.
- อภิญา กังสนารักษ์. (2544). **รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในองค์กรที่มีประสิทธิภาพระดับคณะของสถาบันอุดมศึกษา**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อำรุง จันทวานิชและคณะ. (2547). **แนวทางการบริหารและการพัฒนาสถานศึกษาสู่โรงเรียนคุณภาพ**. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- Cohen, J.M., & Uphoff, N.T. (1981). **Rural Development Participation: Concept and Measure For Project Design Implementation and Evaluation: Rural Development Committee Center for international Studies**. New York: Cornell University Press.
- Huntington, S. & Nelson, S. (1975). **No easy choice: political participation in developing countries**. New York: Harvard University Press.
- Koufman, F. (1949). H.F. Participation Organized Activities in Selected Kentucky Localities. *Agricultural Experiment Station Bulletins*. 4(2), 5-50.
- UNESCO. (2005). **EFA global monitoring report: Understanding education quality**. Retrieved July 10, 2019. from http://www.unesco.org/education/gmr_download/chapter1.pdf
- UNICEF. (2000). **Defining quality in education**. Retrieved July 12, 2019. from <http://www.unicef.org/education/files/QualityEducation.PDF>

United Nations (1981). **Yearbook of International Trade Statistics**. United Nations:
UN Press.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

- รายงานผู้ทรงคุณวุฒิการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ
- รายงานผู้ให้ข้อมูล

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ

1. รศ.ดร.ฉลอง ทับศรี คณาจารย์ภาควิชาบัณฑิตศึกษานานาชาติ
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
2. ผศ.ดร.ปริญญา ทองสอน หัวหน้าภาควิชาการจัดการเรียนรู้
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
3. ผศ.ดร.พฤษภูมิพล พฤษภูมิกุล กรรมการสภามหาวิทยาลัยกำแพงเพชร
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

รายนามผู้ให้ข้อมูล

โรงเรียนนิคมสร้างตนเองจังหวัดระยอง 8

1. นายศิวเทพ สมชิต	ผู้อำนวยการโรงเรียนนิคมสร้างตนเอง จังหวัดระยอง 8
2. นางขวัญเรือน เสธารมย์	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหมอมุ่ย
3. นายสุพัฒน์ ยิ่งเจริญ	ตัวแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
4. นายนพพร หล้าเจริญ	ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา
5. นายยนต์ บุญแรง	ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา
6. นายชนาธิป ฉัตรสุวรรณ	ตัวแทนเอกชน
7. นางสุนทร ประดับรัตน์	ตัวแทนชุมชน
8. นางสาวร่าย เมฆกล่อม	ตัวแทนชุมชน
9. นางสาวจำเนียร เอี่ยมอินทร์	ตัวแทนผู้ปกครอง
10. นางสาวกัญญาภรณ์ วัฒนศิริ	ตัวแทนผู้ปกครอง
11. เด็กหญิงรัชฎาภรณ์ อ่อนตา	ตัวแทนนักเรียน
12. เด็กหญิงทินกร เยือกเย็น	ตัวแทนนักเรียน

โรงเรียนชุมชนนิคมสร้างตนเองจังหวัดระยอง 7

1. นายอภิชัย ธิณฑัพ	ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนนิคมสร้างตนเอง จังหวัดระยอง 7
2. นายณัฐพันธ์ ดิศเจริญ	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดมาบข่า
3. นายสมหมาย เกิดแก้ว	ตัวแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
4. นายมนตรี ผาสุก	ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา
5. นางบุษยา รัตนมงคล	ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา
6. นายกฤษฏา ชนะนิกร	ตัวแทนเอกชน
7. นายสันติ ชี้อตรง	ตัวแทนชุมชน
8. นางดุขุณี วรรณธรรมรัตน์	ตัวแทนชุมชน
9. นางสาวโสภา จอมเผือก	ตัวแทนผู้ปกครอง
10. นางวริษฐา พิมพ์ติ	ตัวแทนผู้ปกครอง
11. เด็กหญิงวริศญา มีขำนาญ	ตัวแทนนักเรียน
12. เด็กหญิงนุชสิริ สังข์ทอง	ตัวแทนนักเรียน

โรงเรียนวัดบ้านฉาง

1. นายสมบัติ สะเกศ	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบ้านฉาง
2. นางพัฒนชีตา กนกพงษ์เสถียร	ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนวัดสุวรรณรังสรรค์
3. นายนิรันดร์ ปรัชญกุล	ตัวแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
4. นายเพลิน มาสระคู	ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา
5. นางวรรณิ์ เจตะวัฒนะ	ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา
6. นางสาวดวงฤทัย ศรีสรานุนนท์	ตัวแทนเอกชน
7. นางสาวปาริชาติ จันทะเกิด	ตัวแทนชุมชน
8. นายศุภชัย วราวุฒิ	ตัวแทนชุมชน
9. นายสุริโย สมประสงค์	ตัวแทนผู้ปกครอง
10. นางสาววลัย พิचितชัยพันธ์	ตัวแทนผู้ปกครอง
11. เด็กชายศุภวิชญ์ ยิ้มพรม	ตัวแทนนักเรียน
12. เด็กหญิงมัณฑิมา อุ่นอ่อน	ตัวแทนนักเรียน

โรงเรียนวัดละหารไร่

1. นางสาวไพเราะ ศรีทอง	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดละหารไร่
2. นางจุฑามาส ประเสริฐสุข	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดไผ่ล้อม
3. นายกศิธิช อัมฤทธิ	ตัวแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
4. นายอุดม วิรัตน์พันธ์	ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา
5. นายสมนึก เพ็ชรรัตน์	ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา
6. นางสาวสภามารณ์ แก้วสว่าง	ตัวแทนเอกชน
7. นายอุทิศ อัมฤทธิ	ตัวแทนชุมชน
8. นางสีนวล บุญรัตน์	ตัวแทนชุมชน
9. นายสมศักดิ์ แก้วสว่าง	ตัวแทนผู้ปกครอง
10. นายโสภณ คชแก้ว	ตัวแทนผู้ปกครอง
11. เด็กหญิงกัญยารัตน์ จิตรแย้ม	ตัวแทนนักเรียน
12. เด็กหญิงวรกานต์ จันทรพลี	ตัวแทนนักเรียน

โรงเรียนบ้านตะเกราทอง

1. นายสรพงษ์ จันทร์พราหมณ์	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านตะเกราทอง
2. ว่าที่ร้อยตรีชาญวิทย์ สุทธิ	ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนวัดทับมา
3. นายสายันต์ ศรีเผือก	ตัวแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
4. นายภมร ขจรศิลป์	ตัวแทนกรรมการสถานศึกษา
5. นายเกรียง ศิลปสำราญ	ตัวแทนกรรมการสถานศึกษา
6. นายอุทิศ ชื้อประเสริฐ	ตัวแทนเอกชน
7. นายปรีชา สุกุลเชื้อ	ตัวแทนชุมชน
8. นายพัลลภ ช่วยพิทักษ์	ตัวแทนชุมชน
9. นางบุญช่อ ไกล่จันอัด	ผู้แทนผู้ปกครอง
10. นางสาวพัชรี นิกรสุข	ผู้แทนผู้ปกครอง
11. เด็กหญิงนิมาภา นิลทับ	ตัวแทนนักเรียน
12. เด็กหญิงพินปวีร์ หาญณรงค์	ตัวแทนนักเรียน

ภาคผนวก ข.

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

คำตอบจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

ภาพการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

เอกสารการสรุปผลการเตรียมความพร้อมของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ระยะที่ 1

เอกสารการสรุปผลการเตรียมความพร้อมของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ระยะที่ 2

แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus groups)

เรื่อง แนวทางการพัฒนาโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1
ให้เป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล

.....

ดำเนินการสนทนา เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.2562

พิธีกร.....ผู้จัดบันทึก.....

ผู้ช่วยผู้วิจัยดำเนินการสนทนากลุ่ม.....

คำชี้แจง แบบบันทึกการสนทนากลุ่มนี้ เป็นการศึกษาแนวทางพัฒนาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ให้เป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล แบ่งออกเป็น 2
ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 รายชื่อสมาชิกผู้เข้าร่วมสนทนา

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....
- 6.....
- 7.....
- 8.....
- 9.....
- 10.....
- 11.....
- 12.....

ตอนที่ 2 แนวทางพัฒนาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ให้เป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล

สำหรับตัวแทนผู้บริหาร ศธ.

1. อยากทราบว่าการประเมินโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลระยะที่ 3 จำนวน 4 ครั้ง คือ เดือนกรกฎาคม ตุลาคม 2562 และ เดือนมกราคม มีนาคม 2563 แต่ละครั้ง และในแต่ละประเด็น เป็นอย่างไร ดังนี้

ลักษณะการประเมิน

.....

.....

เนื้อหาการประเมิน

.....

.....

ตัวชี้วัดการประเมิน

.....

.....

ผู้ดำเนินการประเมิน

.....

.....

การเตรียมตัวของผู้รับการประเมิน

.....

.....

2. ท่านคิดว่า จากผลการประเมินความก้าวหน้า ความพร้อมและความสำเร็จ โรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ระยะที่ 1 และ 2 มีประเด็นอะไรที่ต้องปรับปรุงแก้ไข และจะมีแนวทางใดในการพัฒนาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ให้เป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลได้ครบทุกโรงเรียน

.....

.....

.....

.....

3. ท่านคิดว่าจะมีแนวทางใดที่จะรักษา/ดำรงไว้ และสร้างจิตสำนึกให้ทุกฝ่ายมีการพัฒนาโรงเรียนทั้ง 34 แห่งให้มีคุณภาพเพิ่มขึ้นและยืดหยุ่นสามารถปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์เพื่อให้ นักเรียนมีความรู้ ทักษะสามารถประกอบอาชีพ ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

สำหรับตัวแทนเอกชน

1. ท่านรู้จักหรือเคยได้ยิน/เคยได้รับเชิญเข้าร่วมประชุม เกี่ยวกับนโยบายโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล หนึ่งตำบลหนึ่งโรงเรียนคุณภาพ หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

2. ท่านเคยมีส่วนร่วมสนับสนุนโรงเรียนในท้องถิ่นหรือชุมชนหรือไม่ ถ้าเคยสนับสนุน ท่านสนับสนุนด้านใด อาทิ อุปกรณ์ วัสดุครุภัณฑ์ เงิน และอื่นๆ ท่านสนับสนุนในกิจการใด ใครเป็นผู้มาติดต่อ ท่านสนับสนุนปีละกี่ครั้ง ท่านติดตามการดำเนินการการใช้ประโยชน์ของโรงเรียนจากการสนับสนุนของเงินหรือสิ่งอื่นใดของท่านหรือไม่ และท่านได้รับสิ่งใดตอบแทนจากการสนับสนุน อาทิ การฝากนักเรียนเข้าเรียนประกาศนียบัตรประกาศคุณความดีหรือโล่รางวัลบุคคลดีเด่น

.....

.....

.....

3. ท่านคิดว่า ถ้าชุมชนที่ท่านอาศัยมีโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ท่านจะให้การสนับสนุนหรือไม่ อย่างไรและใครควรมีส่วนร่วมบ้าง เพราะอะไร

.....

.....

.....

4. ท่านคิดว่าโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลในชุมชนของท่านควรมีลักษณะอย่างไร จึงจะช่วยให้นักเรียนเป็นคนดี มีความรู้ ความสามารถศึกษาต่อ/ประกอบอาชีพได้

.....

.....

.....

5. ข้อเสนอแนะอื่นๆในการพัฒนาโรงเรียน

.....

.....

.....

ตัวแทนชุมชน

1. ท่านรู้จักหรือเคยได้ยิน /เคยได้รับเชิญเข้ารับฟังนโยบาย/เคยเข้าร่วมประชุม เกี่ยวกับนโยบายโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล หนึ่งตำบลหนึ่งโรงเรียนคุณภาพหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

2. ท่านเคยมีส่วนร่วมสนับสนุนโรงเรียนในท้องถิ่นหรือชุมชนหรือไม่ ถ้าเคยสนับสนุน ท่านสนับสนุนด้านใด อาทิ อุปกรณ์ วัสดุครุภัณฑ์ เงิน เป็นแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และอื่นๆ ท่านสนับสนุนในกิจการใด ใครเป็นผู้มาติดต่อ ท่านสนับสนุนปีละกี่ครั้ง ท่านติดตามการดำเนินการการใช้ประโยชน์ของโรงเรียนจากการสนับสนุนของเงินหรือสิ่งอื่นใดของท่านหรือไม่ และท่านได้รับสิ่งใดตอบแทนจากการสนับสนุน อาทิ การฝากนักเรียนเข้าเรียน ประกาศนียบัตรประกาศคุณความดีหรือโล่รางวัลที่มอบให้กับชุมชน

.....

.....

.....

3. ท่านคิดว่าถ้าชุมชนที่ท่านอาศัยมีโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ท่านจะให้การสนับสนุนหรือไม่ อย่างไรและฝ่ายใดควรมีส่วนร่วมในการสนับสนุนโรงเรียน เพราะอะไร

.....

.....

.....

4. ท่านคิดว่าโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลในชุมชนของท่านควรมีลักษณะอย่างไร จึงจะช่วยให้นักเรียนเป็นคนดี มีความรู้ ความสามารถศึกษาต่อ/ประกอบอาชีพได้ และชุมชนได้รับการพัฒนา

.....

.....

.....

5. ข้อเสนอแนะอื่นๆในการพัฒนาโรงเรียน

.....

.....

.....

ตัวแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1. ท่านรู้จักหรือเคยได้ยิน /เคยได้รับเชิญเข้าร่วมฟัง/เคยเข้าร่วมประชุมเกี่ยวกับ นโยบายโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล หนึ่งตำบลหนึ่งโรงเรียนคุณภาพหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

2. ท่านเคยมีส่วนร่วมสนับสนุนโรงเรียนในท้องถิ่นหรือชุมชนหรือไม่ ถ้าเคยสนับสนุน ท่านสนับสนุนด้านใด อาทิ อุปกรณ์ วัสดุครุภัณฑ์ เงิน เป็นแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และอื่นๆ ท่านสนับสนุนในกิจการใด ใครเป็นผู้มาติดต่อ ท่านสนับสนุนปีละกี่ครั้ง ท่านติดตามการดำเนินการการใช้ประโยชน์ของโรงเรียนจากการสนับสนุนของเงินหรือสิ่งอื่นใดของท่านหรือไม่ และท่านได้รับสิ่งใดตอบแทนจากการสนับสนุน อาทิ การฝากนักเรียนเข้าเรียน ประกาศนียบัตรประกาศคุณความดีหรือโล่รางวัลที่มอบให้กับหน่วยงาน

.....

.....

.....

3. ท่านคิดว่าถ้าชุมชนที่ท่านอาศัยมีโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ท่านจะให้การสนับสนุนหรือไม่ อย่างไรและฝ่ายใดควรมีส่วนในการสนับสนุนโรงเรียน เพราะอะไร

.....

.....

.....

4. ท่านคิดว่าโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลในชุมชนของท่านควรมีลักษณะอย่างไร จึงจะช่วยให้นักเรียนเป็นคนดี มีความรู้ ความสามารถศึกษาต่อ/ประกอบอาชีพได้ และชุมชนได้รับการพัฒนา

.....

.....

.....

5. ข้อเสนอแนะอื่นๆในการพัฒนาโรงเรียน

.....

.....

.....

ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา

1. ท่านเคยได้รับเชิญเข้ารับฟัง/เคยเข้าร่วมประชุมเกี่ยวกับ นโยบายโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล หนึ่งตำบลหนึ่งโรงเรียนคุณภาพหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

2. ท่านเคยมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินการให้โรงเรียนที่ท่านเป็นกรรมการเป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลหรือไม่ อย่างไร และฝ่ายใดควรมีส่วนร่วมบ้าง เพราะอะไร

.....

.....

.....

3. ท่านและคณะกรรมการท่านอื่น เคยมีส่วนร่วมสนับสนุนโรงเรียนหรือไม่ ถ้าเคยสนับสนุน ท่านสนับสนุนด้านใด อาทิ ให้คำแนะนำ /ข้อเสนอแนะการพัฒนาโรงเรียน อุปกรณ์ วัสดุครุภัณฑ์ เงิน และอื่นๆ ท่านสนับสนุนในกิจการใด ใครเป็นผู้มาติดต่อ ท่านสนับสนุนปีละกี่ครั้ง ท่านติดตามการดำเนินการการใช้ประโยชน์ของโรงเรียนจากการสนับสนุนของเงินหรือสิ่งอื่นใดของท่านหรือไม่ และท่านได้รับสิ่งใดตอบแทนจากการสนับสนุน อาทิ การฝากนักเรียนเข้าเรียน ประกาศนียบัตรประกาศ คุณความดีหรือโล่รางวัลที่มอบให้กับคณะกรรมการ

.....

.....

.....

4. ท่านคิดว่าถ้าโรงเรียนที่ท่านเป็นกรรมการได้รับการรับรองให้เป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ท่านจะให้การสนับสนุนอย่างไรต่อไป

.....

.....

.....

5. ท่านคิดว่าโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลควรมีลักษณะอย่างไร จึงจะช่วยให้นักเรียนเป็นคนดี มีความรู้ มีความสามารถศึกษาต่อ/ประกอบอาชีพได้

.....

.....

.....

6. ข้อเสนอแนะอื่นๆในการพัฒนาโรงเรียน

.....

.....

.....

ตัวแทนผู้ปกครอง

1. ท่านเคยได้รับเชิญเข้ารับฟัง/เคยเข้าร่วมประชุมเกี่ยวกับ นโยบายโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล หนึ่งตำบลหนึ่งโรงเรียนคุณภาพหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

2. ท่านเคยมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินการให้โรงเรียนที่บุตรหลานท่านศึกษาเป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลหรือไม่ อย่างไร และฝ่ายใดควรมีส่วนร่วมบ้าง เพราะอะไร

.....

.....

.....

3. ท่านคิดว่าโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลควรมีลักษณะอย่างไร บุตรหลานท่านจึงจะเป็นคนดี มีความรู้ สอบเข้าศึกษาต่อ หรือมีความรู้ไปประกอบอาชีพได้

.....

.....

.....

4. ท่านเคยมีส่วนร่วมสนับสนุนกิจกรรมใดของโรงเรียนที่บุตรหลานศึกษาอยู่บ้าง อาทิ เข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ เป็นผู้ให้ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น /การประกอบอาชีพท้องถิ่น อุปกรณ์การเรียนและอื่นๆ เพราะเหตุใดท่านจึงสนับสนุนกิจกรรมของโรงเรียน และจะสนับสนุนต่อไปหรือไม่ ผู้ใดเป็นผู้มาติดต่อเรื่องการสนับสนุน

.....

.....

.....

5. ท่านคิดว่าโรงเรียนที่บุตรหลานท่านศึกษาควรพัฒนาปรับปรุงด้านใดบ้าง อาทิ ผู้บริหาร ครู อาคารสถานที่ วินัยนักเรียน ด้านวิชาการต่างๆ

.....

.....

.....

6. ข้อเสนอแนะอื่นๆเพื่อพัฒนาโรงเรียน

.....

.....

.....

ตัวแทนนักเรียน

1. นักเรียนทราบหรือไม่ว่า โรงเรียนได้รับคัดเลือกเพื่อเป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล

.....

.....

.....

2. นักเรียนคิดว่าถ้าโรงเรียนเป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลแล้ว นักเรียนต้องการได้รับสิ่งใด อาทิ อุปกรณ์การเรียน พัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ พัฒนาการเรียนคณิตศาสตร์ เพิ่มคอมพิวเตอร์ การบ้านน้อยลง อื่นๆ

.....

.....

.....

3. นักเรียนต้องการศึกษาต่อหรือไม่ ถ้าต้องการ นักเรียนต้องเตรียมตัวอย่างไรบ้าง นักเรียนต้องการประกอบอาชีพใดในอนาคต เพราะอะไร

.....

.....

.....

4. การสอนของครูปัจจุบัน ครูสอนแบบใด ให้นักเรียนท่องจำ นั่งเรียนประจำที่โต๊ะ หรือให้นักเรียนคิดโครงการตามหัวข้อที่กำหนด โดยทำงานเป็นกลุ่มกับเพื่อน ศึกษาหาคำตอบร่วมกันและนำเสนอในชั้นเรียน

.....

.....

.....

5. นักเรียนต้องการให้ครูจัดการเรียนการสอนแบบใด จึงจะทำให้เข้าใจ

.....

.....

.....

6. ผู้ปกครองเคยเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมใดของโรงเรียนบ้าง

.....

.....

.....

7. ผู้ปกครองเคยสนับสนุนอุปกรณ์การเรียน เงิน ให้กับโรงเรียนบ้างหรือไม่

.....

.....

.....

8. นักเรียน รักโรงเรียน รักครู รักเพื่อนในโรงเรียนหรือไม่ เพราะอะไร

.....

.....

.....

9. นักเรียนต้องการให้โรงเรียนเป็นแบบใด จึงจะให้นักเรียน สนใจเรียน เรียนด้วยความสุข อยากมาโรงเรียน

.....

.....

.....

ผู้บันทึก.....

คำตอบจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

โรงเรียนวัดบ้านฉาง

นายสมบัติ สะเกต ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบ้านฉาง ตัวแทนผู้บริหาร ศธ.

มีความคิดมาก่อนที่จะพัฒนาโรงเรียนให้เป็นโรงเรียนที่มีคุณภาพก่อนที่จะมีโครงการโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ผอ.เองตั้งว่าโรงเรียนวัดบ้านฉางต้องมีคุณภาพเทียบเท่าโรงเรียนอื่นๆ เมื่อมีคณะองค์บุคคลที่มีจุดมุ่งหมายอันเดียวกันและนายกรัฐมนตรีนายสฤษดิ์ มีนโยบายเข้ามาจึงได้ขับเคลื่อนโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลโดยมีคณะกรรมการสถานศึกษา องค์กรภาคเอกชน และกองทุนไฟฟ้าที่เข้มแข็ง ในการมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนโดยโรงเรียนวัดบ้านฉางเตรียมทักษะชีวิตสามารถจ้างครูเพิ่มให้กับนักเรียนเพื่อต่อสู้กับ EEC และต้องมีทักษะอาชีพ โดยมีโรงงานเข้ามาส่งเสริมด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมได้รับการสนับสนุนโรงฝึกทักษะอาชีพตามความสนใจของนักเรียนในช่วงกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้

ในการประเมินระยะที่ 1 โรงเรียนได้ทำพิมพ์เขียวของโรงเรียนในการปรับหลักสูตรให้ทันต่อเหตุการณ์ให้ทันต่อสถานการณ์ สอดคล้องกับแผนการศึกษาชาติ ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี นโยบายของสพฐ. ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาโดยมีการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงหลักสูตรทุกปีอยู่แล้ว

ระยะที่ 2 ได้ขับเคลื่อนโดยการรื้อระบบใหม่ทั้งหมดโดยเริ่มจากการจัดชั้นเรียนโดยให้มีครูครบเอก ครบชั้น ให้ตรงกับตามความถนัดของครู จัดซื้ออุปกรณ์ที่ทันสมัย โรงเรียนจัดทำห้องเรียนคุณภาพเหมือนกันทั้งหมดทั้ง 52 ห้องมี Projector คอมพิวเตอร์ Smart TV

ส่วนแนวทางในการประเมินระยะที่ 3 ต้องสร้างความเข้มแข็งของทุกภาคส่วนดังในสัญลักษณ์ 5 ดาวของโลกโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลสร้างความเข้าใจให้กับ 5 องค์กร บ้าน วัด รัฐ โรงเรียน เอกชน ให้ทุกส่วนรู้สึกห่วงหาพันโรงเรียน ให้การสนับสนุนส่งเสริมโรงเรียนให้ก้าวหน้าพัฒนายิ่งขึ้น ไม่ต้องส่งบุตรหลานไปเรียนที่อื่นได้รับการสนับสนุนจากเครือข่ายผู้ประกอบการ

แนวทางในการดำรงไว้ซึ่งความยั่งยืนของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลคือการสร้างความเข้าใจให้คนรุ่นใหม่สร้างคนรุ่นใหม่เพื่อมาเป็นทีมงานในการดำเนินงานต่อไป

ข้อเสนอแนะควรให้คณะทำงานระดับหน่วยงานต้นสังกัดระดับกระทรวง ทบวง กรม สร้างความตระหนักและสร้างการพัฒนาอย่างต่อเนื่องให้เกิดความรู้สึกภาคภูมิใจในความเป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สามารถประเมินเพื่อเลื่อนการพัฒนาให้ได้เป็นโรงเรียนคุณภาพระดับอำเภอ ในระดับจังหวัดต่อไป ซึ่งก็จะเป็นการสร้างภาคภูมิใจให้กับโรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาต่อไป

นางพัฒนจิตตา กนกพงษ์เสถียร ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนวัดสุวรรณรังสรรค์

ตัวแทนผู้บริหาร ศธ.

โรงเรียนได้มีการดำเนินงานตามนโยบายโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลในด้านทักษะซึ่งโรงเรียนขยายโอกาสได้มุ่งเน้นด้านทักษะอาชีพ ความเป็นผู้นำการสร้างผลิตภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์เพื่อเตรียมความพร้อมด้านทักษะอาชีพ การพัฒนาตามการประเมินระยะที่ 1 ได้พัฒนาตามเป้าหมายและ

นางสาวปาริชาติ จันทะเกิด นายศุภชัย วราวุฒิ ตัวแทนชุมชน

เคยได้ยินเกี่ยวกับเรื่องโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล คิดว่ามีโรงพยาบาลชุมชน ก็น่าจะคล้ายๆ กัน และได้ยินจากสื่อและรายการโทรทัศน์ ว่านี่ถึงโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลก็จะนี่ถึงโรงเรียนวัดบ้านฉาง ให้มองบ้านฉาง “the first the best” ได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับสุขภาพ ดูแลคุณภาพโรงเรียนการประเมินโรงเรียนคุณภาพระดับทอง ดูแลพัฒนาการของนักเรียนในเรื่อง ทักษะ EF มีการตรวจสอบสุขภาพนักเรียนปีละหลายๆ ครั้ง มีการตรวจสอบสุขภาพสัปดาห์สุขภาพะดี มีการฉีดวัคซีนให้กับนักเรียน ซึ่งก็ได้เข้ามาติดตามเนื่องจากได้เข้ามาทำกิจกรรมในโรงเรียนอยู่บ่อยครั้ง ดูแลโภชนาการ พบว่ามีเด็กอ้วนร้อยละ 20 ราววัลและเกียรติบัตรไม่ได้รับ ที่ได้มากกว่าเกียรติบัตรคือ ได้รับความเป็นกันเอง ความมีน้ำใจจากผู้อำนวยการ คณะครูและนักเรียน จากการได้เข้ามาทำกิจกรรมร่วมกับโรงเรียน ในการที่จะเป็นโรงเรียนคุณภาพของโรงเรียนวัดบ้านฉางต่อไปนั้น ก็จะทำให้การสนับสนุนในส่วนของกิจกรรม การบริการสุขภาพ ซึ่งจะต้องได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ต้องมีคณะกรรมการสถานศึกษาที่เป็นผู้ที่มีคุณภาพ ครู บุคลากรมีคุณภาพ ในส่วนที่อยากให้ผู้ปกครองนักเรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียน รวมทั้งลูกๆ ถ้าอยากให้พัฒนาลูกๆ ก็ต้องช่วยด้วย ตัวชี้วัดต่างๆ ที่กำหนดทั้ง 3 ด้าน ถ้าหากเราทำและทำให้วัดได้นั้น คือโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล

นายนิรันดร์ ปรัชกุล ตัวแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เคยได้ยินเกี่ยวกับโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลบ่อย เพราะเป็นเรื่องงบประมาณ โดยจากผู้อำนวยการโรงเรียน จากครู จากโทรทัศน์ไม่เคยดู ได้ให้การสนับสนุนประสานงบประมาณจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นอันดับแรก เป็นอาคารเรียน ในเรื่องของการศึกษาติดตามผลการดำเนินงาน ดูอยู่ไกลๆ เพราะมีความสนิทสนมคุ้นเคยกับผู้อำนวยการโรงเรียน ได้พูดคุยกัน ซึ่งในการพัฒนาโรงเรียนนั้นผู้อำนวยการโรงเรียนได้รับฟังจากความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาในการพัฒนาโรงเรียนด้วย ให้ชุมชนมีส่วนร่วม ได้รับเกียรติบัตร ผมให้การสนับสนุนทุกปี การพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลผู้ที่มีส่วนร่วมก็คือ ชุมชน ผู้ประกอบการ โดยเฉพาะกองทุนไฟฟ้าเป็นหลักไม่ค่อยมีกฎระเบียบมากนัก มีส่วนช่วยในการให้การสนับสนุนได้มากโดยเฉพาะในการสนับสนุนด้านงบประมาณ โรงเรียนคุณภาพประจำตำบลควรเป็นโรงเรียนที่ทุกคนอยากจะเข้ามาเรียนซึ่งได้เห็นการเปลี่ยนแปลงของผู้อำนวยการโรงเรียน คณะครูซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้นชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลควรทำอย่างไรให้เด็กในชุมชนไม่ต้องเข้าไปเรียนในโรงเรียนประจำจังหวัด จะทำอย่างไรให้พัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพยั่งยืนต่อไป

นางวรรณิ เจตะวัฒนะ นายเพลิน มาสระคู ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา

เคยได้ยินได้ฟังเกี่ยวกับโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลจากการที่เข้ามาทำกิจกรรมในโรงเรียนอยู่บ่อยๆ และผู้อำนวยการโรงเรียนได้ชี้แจงให้ฟัง และได้รับฟังจากสื่อโทรทัศน์ช่อง 9 ด้วย ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนโรงเรียนอยู่บ่อยครั้งได้แก่สนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ ทุนการศึกษาการดำเนินการจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น วันเด็ก วันครู กีฬา ก็มาเข้าร่วมอยู่เสมอ ติดตามผลการ

ดำเนินงานของโรงเรียน จากการที่ได้เห็นการพัฒนาโรงเรียนอย่างเป็นรูปธรรม ตรงตามวัตถุประสงค์ จะได้รับตอบแทนโดยการได้รับใบเสร็จลดหย่อนภาษีจากโรงเรียน หากโรงเรียนได้เป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลต่อไป ก็จะทำให้การสนับสนุนต่อไปด้วยความยินดี โรงเรียนคุณภาพประจำตำบล คือ โรงเรียนที่เด็กมีคุณภาพ เด็กเก่ง สอบได้ เรียนต่อ ได้ นักเรียนจะเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลได้ บ้าน วัด โรงเรียน ชุมชนต้องร่วมกันช่วยกันสนับสนุนโดยมีผู้อำนวยการเป็นผู้ขับเคลื่อน

นายสุริโย สมประสงค์ นางสาววลัย พิชิตชัยพันธ์ ตัวแทนผู้ปกครอง

เคยได้ยินเกี่ยวกับโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลและรับทราบรายละเอียดจากการประชุม ผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วมสนับสนุนโดยการเป็นประธานเครือข่ายผู้ปกครอง ในการจัดผ้าป่าเพื่อซื้ออุปกรณ์การเรียนอุปกรณ์สื่อ ICT ต่างๆ โต๊ะเรียน รั้ว หลังคากันสาด และอีกมากมาย ซึ่งจะเน้นในการพัฒนาด้านอาคารสถานที่และในห้องเรียน เดินดูในโรงเรียน มีอยู่ห้องเรียนหนึ่งไม่มีทีวี จึงคิดว่า จะทำอย่างไรเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาให้ทุกห้องมีทีวี และมีส่วนร่วมในการวางแผนมาพัฒนาโรงเรียนอยู่เสมอ ไม่ได้รับโลโก้แต่ความภูมิใจ การต้อนรับ รอยยิ้ม ครูรู้จักกันทุกคน อยากให้ปรับปรุง ให้มีแผงโซล่าเซลล์ ประหยัดค่าใช้จ่าย คือสลับระหว่างไฟฟ้ากับโซล่าเซลล์ ถ้าติดตั้งจะลดค่าใช้จ่ายลงไปมาก อยากให้ปรับปรุงด้านการศึกษาหลังเลิกเรียน เด็กนักเรียนจะวิ่งเล่นอย่างเดียว อยากให้มีเด็กเล่นฟุตบอลบอล แต่ไม่มีครูกีฬา ตอนเย็นที่ผู้ปกครองยังไม่มา ให้เล่นกีฬาดีกว่าไปทำอย่างอื่น จุดโซล่าเซลล์เพิ่มแสงสว่างในเวลาากลางคืนในจุดที่อันตราย เพราะที่รัฐฯ มาเงินแต่ละเดือนหมดไปกับค่าไฟฟ้า จะช่วยลดค่าใช้จ่ายลงไปได้ด้วย ผู้ปกครองทุกคนก่อนที่จะนำลูกมาเรียนก็ต้องศึกษาข้อมูลมาก่อนว่าจะให้เข้าเรียนที่ใด ลูกตัวเองเป็นเด็กไม่กล้าแสดงออกแต่เรียนที่นี้กล้าพูด เด็กไม่ต้องแข่งขันกันมาก อยู่แบบบ้าน ผู้ปกครองมีหลายระดับล่างและสูง ทำอย่างไรให้ทุกคนเข้าใจโรงเรียน คุณครูเหมือนๆ กัน

เด็กชายศุภวิชญ์ ยิ้มพรม เด็กหญิงมณฑิมา อุ่นอ่อน ตัวแทนนักเรียน

อยากเป็นหมอ เตรียมตัวอ่านหนังสือ เรียนต่อระยองวิทย์ และบกว. ลองสอบดูก่อน ส่วนอีกคนอยากเรียนต่อ บกว. เพราะใกล้บ้าน การสอนของครูสอนดี โรงเรียนควรมีความทันสมัยเหมือนในกรุงเทพฯ เช่น การเรียนการสอนภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ โรงเรียนสะอาด มีกิจกรรมน่าสนใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีในอนาคตเปิด Smart TV ให้ดู ครูใช้เทคโนโลยี อธิบายรายละเอียด นำเสนองานหน้าชั้นเรียน งานกลุ่มทำบ่อยมาก มีการท่งทำนองเสนาะ สูตรคูณ เป็นการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง นักเรียนนำโทรศัพท์มาโรงเรียนนำมาใช้หลังเลิกเรียน ไม่ใช่ในเวลาเรียน อยากให้นำโทรศัพท์มาค้นคว้าได้ในเวลาเรียน สอนหลายๆ แบบ ทำรายงานทำโครงการ นำกิจกรรมต่างๆมาใช้ในเวลาเรียน ผู้ปกครองก็ร่วมประชุมผู้ปกครอง มอบทุนการศึกษา ร่วมงานวันแม่ วันเด็ก รักโรงเรียนอยู่มานาน อยากช่วยให้โรงเรียนพัฒนา ครูรักนักเรียน แบ่งปัน สั่งสอน ครูบอกรัก รักเพื่อน แกล้งกันบ้างตามประสาเด็ก อยากให้โรงเรียนเป็นเหมือนทุกวันนี้เพราะมีความสุขมากๆ ได้เจอครู ได้เจอเพื่อนฯ

โรงเรียนนิคมสร้างตนเองจังหวัดระยอง 8

นายคิวเทพ สมชิต ผู้อำนวยการโรงเรียนนิคมสร้างตนเองจังหวัดระยอง 8
ผู้แทนผู้บริหาร ศธ.

พัฒนาโรงเรียนคุณภาพโดยส่งครูเข้ารับการอบรมด้านการจัดการเรียนการสอน ปลุกฝังความรู้ คุณุณธรรม มีจิตสาธารณะ ทักษะ ICT ทักษะอาชีพ ปลอดภัยเสพติด มีสุนทรียภาพ ด้านดนตรี กีฬา ศิลปะเพื่อฝึกสมาธิ ให้นักเรียนมีส่วนร่วมเพื่อให้เห็นคุณค่า รู้สึกเป็นเจ้าของ ให้ลงมือทำด้วยกัน

นางขวัญเรือน เสรรามย์ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหมอมุย ผู้แทนผู้บริหาร ศธ.

เห็นด้วยกับทุกประเด็นที่ประเมิน ส่วนประเด็นที่ต้องแก้ไข คือ ระยะเวลาที่ 1 - 2 เป็นการประเมินแบบออนไลน์ก็แจ้งในที่ประชุมว่ามีชี้ประเมินอะไรบ้าง แนวทางการพัฒนาควรมีการประเมินจากทุกฝ่ายมีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาโรงเรียน ได้แก่ โรงเรียน บ้าน วัด รัฐ เอกชน โดยประเมินจากสภาพจริง ไม่ใช่เป็นการประเมินออนไลน์ ถ้าจะให้ได้ผล มีประสิทธิภาพโดยตรงต้องให้น่าเห็นหน้ากันตรงๆแบบนี้แล้วก็ช่วยกันดันกันซบ ส่วนแนวทางที่จะดำรงไว้ในการเป็นโรงเรียนคุณภาพ คือ ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลจริงๆ

นายชนาธิป ฉัตรสุวรรณ ตัวแทนเอกชน

ไม่เคยเข้าร่วมประชุม แต่เคยได้ยินเกี่ยวกับโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล แต่ไม่เข้าใจในกระบวนการ ไม่รู้ว่าเป็นอย่างไร มาบ่อย ก็ทุกครั้งทีโรงเรียนมีงานหรือกิจกรรม เข้ามาแทบทุกครั้งอย่างน้อยก็จัดจรรยา ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมเข้าพรรษา ออกพรรษา แต่ไม่ได้ติดตามหลังจากที่ให้การสนับสนุน เพราะไว้ใจผู้อำนวยการโรงเรียน ไม่ได้รับสิ่งตอบแทนจากโรงเรียน ลูกเรียนที่โรงเรียน ลูกได้รับเกียรติบัตร ในการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพทุกฝ่ายต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน ส่วนตัวให้การสนับสนุน ทุกคน ทุกหมู่บ้าน ควรมีประชาสัมพันธ์โดยใช้ช่องทาง IT ก็ได้ โรงเรียนที่เป็นโรงเรียนคุณภาพเป็นแบบที่ ผอ.กล่าวตรงใจมาก ทั้งวิชาการของผู้สอนและผู้เรียน ควรพัฒนาทดสอบ O-net ในส่วนตัวลูกชายลูกสาวผล O-net ไม่ดี ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเกิดจากอะไร หนึ่งตัวเด็กสองโรงเรียน ซึ่งทุกฝ่ายต้องช่วยกัน ส่วนด้านอื่นดี ส่วนการประกอบอาชีพของนักเรียนในชั้น ม.1-ม.3 ในอนาคตยังไม่ชัดเจน ซึ่งอยู่ที่ครอบครัวว่าจะส่งเสริมไปในทางใด เอกชนก็จะส่งเสริมอยู่ที่ทางครอบครัวจะเห็นด้วยหรือไม่

นางสุนทร ประดับรัตน์ นางสาวหทัย เมฆกล่อม ตัวแทนชุมชน

เคยได้ยินเกี่ยวกับโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลจากครูที่ไปพูดที่ร้าน เพราะร้านค้าติดอยู่กับโรงเรียน นายวิศดุอุปกรณ์ ได้ยินแต่ไม่เข้าใจว่าลึกซึ้งขนาดไหน แต่วันนี้พอเข้าใจแล้ว อยากให้โรงเรียนประชุมหรือมีหนังสือว่าโรงเรียนขาดอะไร ทำอะไร อยากให้โรงเรียนประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบด้วยเพื่อที่ชุมชนจะได้เข้ามาช่วยสนับสนุน โรงงานเยอะ อยากให้เชิญผู้จัดการโรงงานมาร่วมประชุมว่าสามารถสนับสนุนอะไรได้บ้าง เพื่อมาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันว่าจะสามารถช่วยเหลืออะไรได้บ้าง ที่ผ่านมาสสนับสนุนวิศดุอุปกรณ์ต่างๆ ให้โรงเรียน ได้รับเกียรติบัตรตอบแทน แต่จริงๆแล้วการช่วยเหลือสถานศึกษาไม่ยากได้อะไร ช่วยด้วยใจ แค่วิทยาสร้างเด็กให้เติบโตเป็นคนดี คิด

ว่าพ่อแม่ทุกคนก็ต้องการแค่นี้ ติดตามตลอดว่าทำจริงหรือเปล่า ส่วนใหญ่จะคุ้นเคยกับครูทุกคน ยกเว้นครูใหม่ๆ และเห็นชัดเจนว่าโรงเรียนพัฒนา และยังคงให้การสนับสนุนโรงเรียนให้เป็นโรงเรียน ให้เป็นโรงเรียนคุณภาพต่อไป ช่วยตลอดไป トラบที่ยังอยู่ที่นี้ พุดแบบบ้านเลย สิ่งอยากให้โรงเรียนทุกโรงเรียน อยากให้คุณครูที่มีคุณภาพใส่ใจการสอน สถานที่ภายในโรงเรียน อยากให้จัด ทำอย่างไรให้นักเรียนอยากมาโรงเรียน ให้มีความสุขเหมือนอยู่บ้าน เพราะทุกวันนี้อยู่บ้านก็เหมือนอยู่คนเดียวกับตายาย เพราะพ่อแม่ไปทำงานกันหมด เดินทางมาโรงเรียนก็ให้ปลอดภัย

นายสุพัฒน์ ยิ่งเจริญ ตัวแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เคยได้ยินและรับทราบนโยบายโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ตามนโยบายของการพัฒนาการศึกษาเพื่อยกระดับการศึกษาในชุมชนในพื้นที่ ผมพูดในนามคู่แข่งทางการศึกษา เพราะเปิดศูนย์เด็กเล็กและโรงเรียนอนุบาล อนาคตพร้อมก็จะเปิด ป.1-ป.6 สถานที่พร้อมทำอาคาร 4 ชั้นอยู่ ส่วนที่เกิดขึ้นเป็นตัวของนโยบายเท่านั้นเอง ส่วนในตัวนโยบายต้องมุ่งเน้นที่ลูกหลาน ในประเด็นที่สอบถามเรื่องทักษะวิชาการและวิชาชีพนั้น ในประเด็นของทักษะอาชีพยังอีกไกล ในส่วนของท้องถิ่นมีโครงการในการฝึกทักษะอาชีพ เป็นการใช้ชีวิตประจำวัน โดยร่วมกับวิทยาลัยเทคนิคระยอง เป็นครูช่างประจำตำบล มีอาชีพอื่นๆ ล่าสุดมีการเปิดนวดเพื่อสุขภาพ แต่ยังไม่ขยายลงมา แต่อันนี้เข้าใจประเด็นของทักษะอาชีพ ว่าเด็กคนนี้ควรส่งเสริมทางไหน องค์การบริหารส่วนตำบลแม่น้ำคู้ได้มีการพิจารณาอุดหนุนงบประมาณให้โรงเรียนอย่างต่อเนื่อง พาไปศึกษาดูงาน พานักเรียนไป สนุกสนาน เด็กได้ประสบการณ์ ผมไม่ได้มอบที่คุณภาพ แต่ผมมอบประสบการณ์ พาไปดูป่าโกงกางที่จันทบุรี กลับมามีความสุขได้ประสบการณ์ แสดงให้เห็นจะบอกว่าเราสนับสนุนอยู่ ล่าสุดมีโรงเรียนขอสนับสนุนครูภาษาอังกฤษ แต่ผมก็ไม่ได้เข้าแต่เสนอไว้ในแผน ครูส่วนใหญ่อยากได้ครุภัณฑ์มากกว่าทางเราสนับสนุนไม่ได้ การสนับสนุนโดยพิจารณาตามระเบียบและการกำหนดในการพิจารณาสนับสนุนงบประมาณ โดยสนับสนุนตามอำนาจหน้าที่การใช้จ่ายงบประมาณ สนับสนุนโรงเรียนต้องเป็นไปตามการส่งเสริมพัฒนาการเรียนการสอนของนักเรียนในชุมชน ซึ่งโรงเรียนคุณภาพในตำบลชุมชนควรมีลักษณะเป็นตามมาตรฐานการพัฒนาการส่งเสริมนักเรียนในพื้นที่เพื่อส่งต่อคนดี คนเก่งมากคุณภาพ ให้มีพลังสนับสนุนชุมชนให้เข้มแข็งและรุ่งเรือง การพัฒนาโรงเรียนคุณภาพ ชุมชนต้องมีการรวมตัวกันเพื่อแก้ไขระเบียบ ข้อกฎหมายที่ขัดต่อการพิจารณาชุมชน โดยมีเครือข่ายผลักดันการแก้ไข และเพิ่มเติมการช่วยเหลือเด็กด้อยโอกาสมากกว่า เด็กด้อยโอกาสไม่มีใครยอมรับ ควรได้รับการดูแลเป็นพิเศษ และส่งเสริมให้เท่าเทียมกับเด็กปกติ ทุกคนต้องช่วยกัน อยากได้อะไรก็ต้องช่วยกัน บอก เจอ สจ. ก็ต้องบอก เจอก็ต้องช่วยบอก ถ้าบอกคนเดียวคงไม่ได้แน่นอน

นายนพพร หล้าเจริญ ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา

เคยได้ยินทุกด้าน เพราะว่าโครงการนี้เกิดมาจากยุคของ คสช. จากสื่อต่างๆ และจากการประชุมของส่วนราชการต่างๆ ในฐานะกำนัน คิดว่าโครงการนี้ต้องเกิด แต่ไม่คิดว่าจะลงมาถึงโรงเรียน นิคมฯ 8 คิดว่าเกิดทั่วไป เรามีโครงการเริ่มตั้งแต่กล้าเปลี่ยน EEC มีสิ่งๆ ต่างเข้ามาในบริบทของตำบลแม่น้ำคู้ มี WHA มีวัด มีบวร ผมไม่รู้ว่าพอ. โดนผลักดันหรือสมัครใจก็แล้วแต่ แต่ว่าทางหมู่บ้าน อบต. ทางพ่อแม่พี่น้องก็พร้อมจะสนับสนุน ถามว่าสิ่งที่จะเกิดต้องขึ้นกับนโยบายของผู้บริหาร ว่า

บริหารอย่างไรเมื่อรับนโยบายที่สอดคล้องกับรัฐบาลก็ต้องยอมรับ ก็ต้องมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา การประเมินระยะ 1 2 3 สุดท้ายไม่ตกผลึกเพราะไม่มีการสิ้นสุด ต้องกล้าเปลี่ยนแปลงปรับเปลี่ยน เทคโนโลยีต่างๆ หน่วยงานทำงาน หัวใจหลักคือ ผู้อำนวยการ คณะครู ทำตามบริบท ต้องมีองค์ความรู้ ที่จะมอบให้เด็กตามพรสวรรค์ ที่ได้เกิดมาในรูปลักษณะของนิคมฯ 8 ซึ่งได้ให้การสนับสนุนเป็นประจำ ได้ติดตามเนื่องจากเข้ามาที่โรงเรียนบ่อย ได้รับเกียรติบัตร หนังสือขอบคุณ ในการพัฒนาโรงเรียนให้เป็นโรงเรียนคุณภาพ โรงเรียน ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง ชุมชน ต้องร่วมกันพัฒนาและมีส่วนร่วมในการสนับสนุนตามบริบท ความคิดเห็นต้องสอดคล้องกันในการพัฒนาโรงเรียน ซึ่งได้เห็นความเปลี่ยนแปลง ผู้อำนวยการโรงเรียนต้องเสริมองค์ความรู้ให้ครู ชุมชนได้เข้าใจและเป็นปึกแผ่น เพื่อขับเคลื่อนร่วมกันเป็นทีม ถ้าผู้อำนวยการโรงเรียนไม่ได้อยู่ที่นั่นแล้ว ต้องมีแนวทางในการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในอนาคต มุ่งหวังให้ขับเคลื่อนไปในแนวทางที่ดี ผอ.ดี ครูดี ช่วยกันขับเคลื่อนกันไปในการพัฒนาคุณภาพ ซึ่งจะสนับสนุนด้านความคิด ให้คำปรึกษา เพราะเห็นความตั้งใจของ ผอ. ซึ่ง ผอ. คนเดียวไม่สามารถทำคนเดียวได้ ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมเป็นทีมร่วมไปด้วย ในส่วนของ WHA กนอ. ยังเพิ่งเริ่มไม่เต็มรูปแบบยังสนับสนุนโรงเรียนได้ไม่เต็มที่ที่ต้องรอให้ครบองค์ก่อน แต่มีโรงงานที่อยู่นอก กนอ. ให้ ผอ.ขอรับการสนับสนุน โรงเรียนจะเปลี่ยนแปลงได้ สิ่งแรกคือต้องอาศัย เงิน งบประมาณ สองคือผู้อำนวยการโรงเรียน สามคือบริบทของชุมชน ทุกคนสถานะไม่เท่ากัน อาชีพไม่เท่ากัน ทุกคนช่วยกัน เป็นกำลังใจ และต้องมีใจที่ไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อการพัฒนา เค้าทำอะไรรักกัน เอาจบที่ไหนมา ตั้งใจช่วยกัน ผอ.คนเดียวรับได้ไม่หมด ผอ.ย้ายไป ผอ.ต้องเสริมกำลังคนให้ดี เพื่อคนต่อมาจะเสริม ผอ.ค่อยๆ ผมสนับสนุน ผมเสนอความคิด เราต้องช่วยกัน รองบจากรัฐบาลไม่ได้ เห็นผลของการเปลี่ยนแปลงไปเป็นโรงเรียนให้มีคุณภาพ บ้าน วัด โรงเรียน ชุมชน ต้องช่วยกันโดยมีผู้อำนวยการโรงเรียนเป็นตัวขับเคลื่อน ในการเป็นโรงเรียนคุณภาพอย่างยั่งยืน ครูต้องมีความกระตือรือร้นในการพัฒนาตนเอง นักเรียนต้องมีคุณธรรมนำความรู้ เป็นคนดี คนเก่งและต้องมีผู้ที่มีความรู้เข้ามาชี้แนะ การดำเนินงานโรงเรียนคุณภาพให้เป็นไปในทิศทางที่ถูกต้อง

นายยนต์ บุญแรง ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา

บทบาทของครู รับคำสั่ง สอน ภารกิจอื่น เช่น ชุมชน อนามัย งานเขต ภาระหน้าที่ไม่ได้มีแต่สอนอย่างเดียว เมื่อเข้าโรงเรียนคุณภาพ ครูทุกคนต้อง Active ตนเอง เพื่อให้มีความรู้ ในการพัฒนาโรงเรียนให้เป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ครูต้องมีความกระตือรือร้นในการพัฒนาตนเอง นักเรียนต้องมีคุณธรรมนำความรู้ เพื่อที่จะทำให้การพัฒนาเป็นไปอย่างยั่งยืน

นางจำเนียร เอี่ยมอินทร์ นางสาวกัญญาภรณ์ วัฒนศิริ ตัวแทนผู้ปกครอง

เคยได้ยินเกี่ยวกับโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล จากสื่อต่างๆ รายการโทรทัศน์ แต่ไม่คิดว่าจะมาได้ยินได้ฟังรายละเอียดเหล่านี้ เพราะคิดว่าเป็นเรื่องไกลตัว โดยตนเองได้มีส่วนร่วมในการสนับสนุนกิจกรรมของโรงเรียนอยู่เสมอ และชื่นชมครูที่ไปทำบุญที่วัดเสมอ เป็นการทำตนเป็นตัวอย่าง ในการสร้างศีลธรรม ทำดีให้นักเรียนเห็น ในการเปลี่ยน ผอ.เหมือนการเปลี่ยนนายกรัฐมนตรี นายกจะอยู่กับ ผอ.เหมือนกันจะไปเมื่อไหร่ไม่รู้เหมือนกัน ที่นี้การทำเราใส่แนวคิดทัศนคติไว้ให้คุณครูที่อยู่ประจำ ครูถ้าไม่ขอย้ายก็ไม่ได้ย้ายไปไหน เพราะฉะนั้นความเป็นปึกแผ่น ความเป็นหนึ่งเดียวของครู

และเห็นทัศนวิสัยของ ผอ. คนปัจจุบัน พอ ผอ.ย้ายไปเหมือนท่านกำนันบอกว่าเราเทศบาลนครกริตไว้ พอ ผอ.ใหม่มา ก็ไม่ได้อยากสร้างบ้านแบบนี้ อยากสร้างวัด เพราะฉะนั้นนโยบายที่ทำไว้จะไม่ไปไหน โรงเรียนก็จะดื้อปลง มันต้องมาสร้างใหม่ตามวิสัยทัศน์ของท่าน ผอ.คนใหม่ แต่ถ้าครูเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันของทุกคน ทำตามที่นโยบายคนนี้ ผอ.ท่านว่าไว้แบบนี้ ทุกคนทำตาม พอ ผอ.คนใหม่มา เวลาเข้าห้องประชุม เราก็ต้องพูดว่า ผอ.คนเดิมเค้ามีนโยบายแบบนี้ดำเนินตามก่อน จะได้งานเป็นชิ้นเป็นอัน ไม่ใช่ ผอ.มาเปลี่ยน งบประมาณไม่มี หรือว่า ผอ.มาก็เปลี่ยนแผนงาน ผอ.เปลี่ยนนโยบาย เพราะฉะนั้นอะไรที่ทำไว้จะครึ่งๆ กลางๆ ไม่จบ ทัศนคติของผู้นำ ทัศนคติของผู้ปกครอง ใครต่อใคร เป็นเรื่องสำคัญ ตอนนี้ภาคเราก็จะได้เป็น EEC เพื่อนบ้านเรา กัมพูชา พม่าเข้ามา พม่าเค้าพูดภาษาไทย กัมพูชาก็พูดภาษาไทย จะเป็นการดีมากถ้าโรงเรียนเปิดพิเศษลงภาษากัมพูชา ภาษาพม่า ซึ่งไม่ใช่เป็นภาษาหรือเป็นประเทศที่เราจะไม่ศึกษาเค้า เรื่องการสื่อสาร อย่างน้อยๆ เด็กนับ 1 ถึง 10 ได้ เราจะรู้ว่าเค้าจินตนาการเราได้ เค้าจะพูดถึงเราอย่างไร เป็นเบสิกน่าจะสัก 3 ปีนำภาษามาเรียน ไม่ใช่ให้เค้าเรียนภาษาเราอย่างเดียว เราต้องเรียนภาษาเค้าด้วย การพัฒนาโรงเรียนให้เป็นโรงเรียนคุณภาพ ให้โรงเรียนส่งเสริมทักษะชีวิตให้นักเรียน เพื่อสอนหลักสูตรการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ภาษาพม่า ภาษากัมพูชา เพื่อรองรับการเป็น EECและจะสนับสนุนโรงเรียนต่อไป อยากให้ผู้อำนวยการโรงเรียนสร้างความเป็นหนึ่งเดียวปักแผ่นที่ให้คณะครูให้สามารถขับเคลื่อนนโยบายต่างๆ ที่ผู้อำนวยการโรงเรียนวางวิสัยทัศน์ไว้ให้ต่อเนื่องให้ประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืน ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

เด็กหญิงรัชฎาภรณ์ อ่อนตา เด็กหญิงทินกร เยือกเย็น ตัวแทนนักเรียน

เคยได้ยินจากครูพูดให้ฟังเกี่ยวกับโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล แต่ไม่ทราบว่าโรงเรียนได้รับการคัดเลือกให้เป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ต้องการได้รับการพัฒนาด้านอาคารสถานที่ ให้ทุกส่วนของโรงเรียนสามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ได้ตลอดเวลา โครงการพัฒนาภาษาอังกฤษ ทำสนามกีฬา ในการศึกษาต่อได้มีการวางแผนการศึกษาต่อโดยเตรียมตัวศึกษาในโรงเรียนเฉพาะทาง เพื่อประกอบอาชีพในอนาคต วางแผนโดยการสอบถามครูเกี่ยวกับแนวทางในการศึกษาต่อในด้านที่สนใจ ซึ่งชอบและตามความถนัด การสอนของครูมีการสอนนอกห้องเรียน ทำงานเป็นกลุ่มสอนแบบบูรณาการ มีในห้องบ้าง สอนให้ท่องจำด้วย เรียนแบบมีความสุข ให้คณะคุณครู เป็นคุณครูแบบที่สอนเด็กไม่กดดัน เราอยากเรียนให้มีความสุข เวลาเรากลับบ้านเราทำการบ้านเราไม่เครียด สมองเราเวลามีความสุขก็จะเปิดรับตลอดไม่เครียด เราก็จะเข้าใจ สอนแบบซ้ำๆไม่รีบ ครูถามว่าเราเข้าใจหรือไม่ ถ้าเราไม่เข้าใจครูก็จะสอนแบบย้อนกลับไปอีก ให้เราเข้าใจก่อน บรรยากาศในชั้นเรียนผ่อนคลาย ผู้ปกครองมีส่วนร่วม ในการกิจกรรมวันเด็ก สุนทรภู่ และกิจกรรมต่างๆที่โรงเรียนจัดขึ้น สนับสนุนเป็นเงิน วัสดุอุปกรณ์ทุนการศึกษา นักเรียนรักโรงเรียน เพราะโรงเรียนเป็นสถาบันที่ให้ความรู้ รักครู เพราะครูเป็นผู้ให้ความรู้ เหมือนพ่อแม่คนที่สอง ใส่ใจนักเรียนตลอด รักเพื่อน เพราะให้คำปรึกษา เข้าใจกัน และสิ่งที่ต้องการให้โรงเรียนเป็น คือต้องการให้ครูสอนนักเรียนแบบไม่กดดัน ผ่อนคลาย นักเรียนมีความสุขในการเรียน จะทำให้นักเรียนเปิดรับความรู้ได้

โรงเรียนชุมชนนิคมสร้างตนเองจังหวัดระยอง 7

นายอภิชัย ธิณฑท์ ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนนิคมสร้างตนเองจังหวัดระยอง 7
ตัวแทนผู้บริหาร ศธ.

การดำเนินงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล เป็นไปตาม Timeline ทั้ง 3 ด้านที่กำหนด ด้านวิชาการมีการเตรียมหลักสูตร มีการเตรียมครูเพื่อพัฒนา การใช้นวัตกรรม การสอนแบบ Active Learning ให้ผู้เรียนมีทักษะในศตวรรษที่ 21 3R 8C วิทยาการคำนวณ การอ่านออกเขียนได้ คิดคำนวณเป็น ครูไปอบรมพัฒนา Coding ด้านทักษะชีวิต และทักษะอาชีพ การส่งเสริมการมีงานทำ มีอาชีพ อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข มีจิตอาสา ด้านทักษะอาชีพ โดยเชื่อมโยงจากทักษะชีวิต เป็นศูนย์กลางของชุมชน สร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ประกอบการ การมีงานทำ การเป็นคนดีของสังคม โดยทั้งหมดนี้โรงเรียนได้กำหนด Timeline ของโรงเรียนในการดำเนินงานด้วย ข้อกำหนดต้องแก้ไข โดยเฉพาะขององค์การปกครองท้องถิ่นที่ไม่สามารถทำได้ โดยเบื้องต้นต้องแก้ไขและให้ความสำคัญงบประมาณเป็นเรื่องที่สำคัญที่สุดจะลงมาถึงโรงเรียนหรือไม่ ตอนนี้ออกสาร วิธีการเกิดขึ้นแล้ว แต่ยังไม่มีการขับเคลื่อนไม่ว่าจะเป็นงบประมาณ ความยั่งยืน โดยเฉพาะภาครัฐ หรือได้มาแล้วก็หายไป ควรทำให้เกิดขึ้นอย่างแท้จริง ควรลงมาสอบถามพูดคุยกับนักเรียน ผู้ปกครอง ตามความต้องการและนำมาจัดลำดับความต้องการ

จากการประเมินระยะที่ 1 และ 2 ประเมินตามปัจจัยความสำเร็จของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ตามกระบวนการ ซึ่งข้อเสนอแนะที่โรงเรียนต้องการจากการประเมิน คือ สัดส่วนห้องเรียนมากเกินไป คุณครูเข้าไม่ถึง อนุบาล 30 หรือ 25 ต่อห้อง ประถม 25 หรือ 30 ก็จะทำให้สามารถพัฒนานักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ห้องเรียนสำคัญที่สุดขนาด 7x12 เมตร เพื่อให้มีพื้นที่ในการทำกิจกรรม Active และจิตศึกษาได้ อาคารเรียนแบบเดิมควรเลิกใช้ ใต้ถุนโล่ง เพื่อไว้ต่อเติมเป็นการสร้างภาระและปัญหาให้โรงเรียน ห้องเรียนควรมีสื่อ ICT DLTV ให้เป็นห้องเรียนคุณภาพ มีนวัตกรรมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การวางแผนอัตรากำลังขอข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในวิชาเอกภาษาไทย คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ คอมพิวเตอร์ ปรับตารางเรียนให้สอดคล้องกับการพัฒนาหลักสูตร กิจกรรมการเรียนการสอนแบบ Active Learning ปรับให้ทันต่อสถานการณ์ สภาพปัจจุบัน ตามความต้องการของนักเรียนและผู้ปกครอง มีการติดขัดเรื่องงบประมาณ ยังไม่ได้รับงบประมาณเลย

นายณัฐพันธ์ ดิศเจริญ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดมาบข่า ตัวแทนผู้บริหาร ศธ.

ในภาพรวมเห็นด้วยในการประเมิน 3 ทักษะ ในกระบวนการประเมิน หัวข้อตัวชี้วัดมีความเหมาะสม เพียงพอ แต่ให้ย้อนกลับไปตราสัญลักษณ์มี 5 ดาว เกิดจาก บ้าน วัด รัฐ โรงเรียน เอกชน เราได้แค่ดาวดวงเดียว คือโรงเรียน กระบวนการประเมินอยากให้ประเมินส่วนอื่นด้วย ซึ่งต้องให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมและได้รับการประเมินด้วย คือ ต้องมีการกำหนดตัวชี้วัดให้ลงไปสู่หน่วยงานที่ร่วมทำ MOU กับโรงเรียนด้วย กฎหมายหรือนโยบายเบื้องต้นไม่เอื้อ ยกตัวอย่าง อปท. การอุดหนุนมีกฎหมายได้เท่านี้ เอกชนก็มี CSR การที่จะเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม เราทำของเราอยู่แล้ว อยากให้หน่วยงานอื่นมาช่วย ในอำเภอต้องมีตัวชี้วัดของอำเภอว่าจะช่วยอย่างไร ต้องให้ส่วนอื่นขับเคลื่อนไปพร้อมกัน ตัวชี้วัดต้องถูกกำหนดลงไปให้หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนด้วย เช่น วัด ต้องมี

ตัวชีวิตของตนเอง การมีส่วนร่วมมีอยู่แล้ว วัตถุประสงค์ก็ไปวัดวันธรรมสวนะ ทำอยู่แล้ว แต่ต้องไม่เป็นกระบวนการปกติ ต้องเป็นกระบวนการพิเศษ ถ้าเราทำปกติก็ไม่เกิด ซึ่ง ณ ปัจจุบัน ยังไม่เป็นรูปธรรม เป็นเพียงนามธรรม ต้องมีการปลดล็อกนโยบายบางอย่างเพื่อให้สามารถขับเคลื่อนโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลได้ และกระบวนการดำเนินงานที่ผ่านมาเป็นกระบวนการปกติที่โรงเรียนดำเนินการอยู่แล้ว ซึ่งไม่สามารถเป็นโรงเรียนคุณภาพได้อย่างก้าวกระโดด ต้องเป็นกระบวนการพิเศษ ขยายไปสู่ภาคอื่นๆ พูดยังจริงรายหัวปกติ 1,700 หรือ 1,900 ไม่เพียงพออยู่แล้วค่าน้ำไฟก็ไม่พอ สรุปแล้วเป็นกระบวนการปกติที่โรงเรียนทำอยู่แล้ว กระทรวงก็ช่วยอยู่แล้ว คุปองครุก็ช่วยอยู่แล้ว โรงเรียนด้วยภาระหน้าที่ตามกรอบของกฎหมายอยู่แล้ว แต่จะเกิดขึ้นได้ต้องผู้ปกครองคือ อยากร่งลูกไปเรียนที่ดีๆ แต่ด้วยเงินที่ 1,700 1,900 ทำไม่ได้ ด้วยกฎหมายที่กำหนดละเอียดไว้ แต่ชุมชนต้องช่วยกันว่าจะทำอะไร เราอยากทำทุกอย่าง มุมมองของหน่วยเหนือที่มองเรา เช่น การจัดอาหารกลางวัน เราสามารถจัดเลี้ยงได้ตั้งแต่อนุบาลถึง ม.3 แต่หน่วยงานที่เข้ามาตรวจไม่เข้าใจ ว่าเราผิด เพราะต้องจัดแค่ประถมเท่านั้น ก็ว่าผิดวัตถุประสงค์ และเรื่องทักษะชีวิตและทักษะอาชีพเป็นเรื่องเดียวกัน มีความซ้ำซ้อน ทักษะการมีงานทำ ควรเปลี่ยนให้ชัดเจน เป็นการมีงานทำ หรืออะไรเพื่อให้ชัดเจน

จากการประเมินระยะที่ 1-2 ควรปรับปรุงแนวทาง คือ ควรจะดำเนินการทำพร้อมกัน ควร Kickoff พร้อมทั้งเขต ทั้ง 34 โรงเรียน ในแนวคิดของผม ง่ายๆ เราพัฒนาหลักสูตร อาจต้องเสียเวลา ขณะนี้ต่างคนต่างทำ ไม่เหมือนกัน เดินกันคนละทาง ในภาพรวมควรทำพร้อมกัน หลักสูตรอย่างไร วิชาการ EEC ควรที่จะมีการกำหนดระยะเวลาดำเนินการแต่ละเรื่องไปพร้อมๆ กัน เช่นว่า การเยี่ยมบ้าน ประกาศเลยว่าช่วงนี้ และมาคุยกันว่าได้ผลอย่างไร และมีเครือข่ายในการดำเนินงาน พัฒนาร่วมกัน ด้วยงบประมาณจำกัด กรรมการส่งมาโรงเรียนละคน มาคุยกัน ไปพร้อมๆ กัน และแนวทางคือให้อิสระโรงเรียนในบางเรื่อง ไม่ควรมีนโยบายรายวันที่ขาดความต่อเนื่อง ไม่ต้องใช้กระบวนการ treatment มาใส่เรา เช่น PBL BBL โรงเรียนคุณภาพไม่ต้องเยอะ แค่เห็นว่าทำด้วยกัน ถ้ามีกระบวนการมาจับทำให้การดำเนินงานต่างๆ ยิ่งซ้ำลง

นางสาวโสภา จอมเผือก นางวริษฐา พิมพ์ดี ตัวแทนผู้ปกครอง

ไม่เคยเข้าร่วมประชุม แต่เคยได้ยินจากสื่อ จากรายการของ คสช. ได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนบ้างเป็นบางครั้ง เช่น กิจกรรมวันเด็ก นำอาหารเข้ามาเลี้ยงและกิจกรรมอื่นๆ เน้นทำบุญ ไม่บริจาคเงิน มาบริจาคอุปกรณ์การเรียน โรงเรียนคุณภาพประจำตำบลควรมีความสมบูรณ์แบบในทุกๆ ด้าน ทั้งพอ.กิติ คุรุกิติ และการจัดการศึกษากิติ อยากให้มีการพัฒนาโดยให้มียามหน้าประตูโรงเรียนไว้ เพื่อไม่ให้นักเรียนออกนอกประตูโรงเรียน และปิดประตูให้สามารถเข้าออกได้เป็นเวลา ผู้ที่มาติดต่อให้มาร่วมกิจกรรมคือครู โดยโรงเรียนจะทำจดหมายเชิญมาร่วมกิจกรรมผ่านบุตรหลาน บางครั้งก็จะมาเข้าร่วมกิจกรรมเองโดยไม่ได้เชิญ เช่น บุตรหลานมีการแสดงก็จะเข้ามาดูและอยากจะรู้ว่าโรงเรียนได้ดำเนินกิจกรรมเป็นอย่างไรบ้าง

นายสันติ ชี้อตรง ตัวแทนชุมชน

เคยได้ยินเกี่ยวกับโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลจากรายการโทรทัศน์ของ คสช. โดยทราบว่า เป็นการพัฒนาโรงเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมกับโรงเรียนบ่อยครั้ง โดยนำอาหารมาเลี้ยง มอบทุน

สนับสนุน เช่น กิจกรรมเข้าค่ายวันเด็ก แต่ไม่ได้ติดตามผลการดำเนินการใช้จ่าย เพราะเชื่อว่าท่านผอ.นำไปใช้อยู่แล้ว ถ้าโรงเรียนมีการประสานงานมากก็จะให้ความสนับสนุน เกือบทุกเรื่องไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาโรงเรียน จิตอาสา ทุกเรื่อง โรงเรียนให้เกียรติบัตร ผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนคือแกนนำชุมชน หมู่บ้าน ศิษย์เก่า โรงงาน บริษัทต่างๆ ถ้าจะให้ดีคือโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลต้องเน้นด้านการเรียนการสอนอันดับหนึ่ง โรงเรียนสะอาด นักเรียนมีกิจกรรมรายาทยะเอียด ที่สำคัญหน่วยงานราชการต้องให้การสนับสนุนงบประมาณ ชาติแคลน บุคลากรคุณครูขาดเยอะ โรงเรียนที่อยู่ทุกวันนี้ได้รายได้มาจากบริษัท ชุมชน โรงงาน

นางศุภฎี วรกุลธรรมรัตน์ ตัวแทนชุมชน

เคยได้ยินเกี่ยวกับโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลจากที่โรงเรียนได้ประชาสัมพันธ์และทางรายการโทรทัศน์ยังไม่ได้เข้ามาให้การสนับสนุน เพราะเพิ่งเริ่มเข้ามารับตำแหน่งผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งต่อไปก็จะเข้ามามีโอกาสสนับสนุน มีส่วนร่วมมากขึ้น ถ้าโรงเรียนได้เป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลต่อไปก็จะช่วยสนับสนุนโรงเรียนในการประชาสัมพันธ์ให้นักเรียนมาเรียนที่โรงเรียนเพิ่มมากขึ้น โรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ก็คือโรงเรียนที่มีสภาพอาคารสถานที่ที่สะอาด คุุดี มีการพัฒนาด้านการเรียนการสอน ซึ่งผู้ที่จะต้องให้การสนับสนุนคือชุมชน ช่วยกันผลักดันในด้านต่างๆ

นายสมหมาย เกิดแก้ว ตัวแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ยังไม่เคยได้ยินเกี่ยวกับโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ไม่ทราบรายละเอียด แต่ก็ดูโทรทัศน์ส่วนหนึ่ง ซึ่งที่ผ่านมาได้เข้ามาสนับสนุนอย่างสม่ำเสมอโดยการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนอย่างเต็มที่ พัฒนาอาคารสถานที่และทุกๆ ด้าน สนับสนุนงบประมาณ ตั้งแต่ตอนเป็นครู ติดตามการดำเนินงานของโรงเรียนซึ่งได้รับทราบว่าโรงเรียน ผอ. ครูขาดทุน เพราะงบประมาณไม่เพียงพอ เห็นถึงความตั้งใจซึ่งในการเข้ามารับการสนับสนุน ได้รับโล่และเกียรติบัตรมากมายจากโรงเรียน ถ้าโรงเรียนได้เป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลต่อไปก็จะสนับสนุนทางด้านการสอนภาษาอังกฤษ การสอนว่ายน้ำ ซึ่งทุกคนในชุมชนต้องให้การสนับสนุนอุปกรณ์โรงเรียนงบประมาณในการจ้างบุคลากร ซึ่งถ้าโรงเรียนขาดแคลนสิ่งใดก็ขอให้แจ้ง พร้อมทั้งจะสนับสนุนอย่างเต็มที่ มั่นใจ ภูมิใจ ที่มี ผอ.มีคุณภาพ มั่นใจในตัว ผอ.ว่าสามารถทำได้ แค่ ผอ.ประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบ

นายกฤษฎา ชนะนิกร ตัวแทนเอกชน

เคยได้ยินเกี่ยวกับโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลจากรายการโทรทัศน์สื่อโฆษณาประชาสัมพันธ์ และจากการที่เป็นตัวแทนสถานประกอบการเข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียน โดยมีส่วนร่วมในด้านงบประมาณด้านการศึกษา การจ้างครูอัตราจ้าง สนับสนุนอาหารกลางวันบ้าง ทางโรงงานก็พยายามมีส่วนร่วมให้มากที่สุด ได้มอบวัสดุอุปกรณ์ ในกิจกรรมวันเด็ก วันไหว้ครู มอบทุนจัดกิจกรรมให้นักเรียน โดยมีการติดตามโดย ผอ. มีการชี้แจงให้ทราบว่า งบประมาณนำมาใช้อย่างไรในที่ประชุม ได้รับเกียรติบัตรตอบแทนมากมาย ในส่วนของตัวแทนสถานประกอบการก็จะมีกิจกรรมชุมชนสัมพันธ์หรือ CSR ที่จะเปิดโอกาสให้ได้เข้ามามีส่วนร่วมและช่วยเหลือโรงเรียนในทุกส่วนของ

โรงเรียน รวมถึงงบประมาณก็ยินดีให้การสนับสนุน แต่ต้องแบ่งกันไปตามโรงเรียนที่อยู่ใกล้สถานประกอบการนั้น ลักษณะของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลเป็นโรงเรียนที่มุ่งเน้นด้านการศึกษา เสริมสร้างสุขอนามัย โดยเฉพาะความแข็งแรงของร่างกาย ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของนักเรียนและจะช่วยสนับสนุนด้านงบประมาณหรือส่วนอื่นที่โรงเรียนประสานมา

เด็กหญิงวาริตญา มีขำนาญ เด็กหญิงนุชสิริ สังข์ทอง

ตัวแทนนักเรียน

ได้ทราบว่าโรงเรียนได้รับการคัดเลือกให้เป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลจากป้ายหน้าโรงเรียนและครูบอก ต้องการอยากให้โรงเรียนมีคอมพิวเตอร์เพิ่มขึ้น เพราะจำนวนนักเรียนมากกว่าคอมพิวเตอร์ จำนวน 20 ต่อ 40 คนไม่เพียงพอ และอยากให้ครูสั่งการบ้านให้น้อยลง เพราะบางช่วงมีกิจกรรมเยอะ ครูสั่งพร้อมๆกันทำไม่ทัน มีความต้องการที่จะศึกษาต่อโดยคุยกันว่า จะเรียนต่อที่ไหน โดยตนเองจะเรียนด้านศิลปภาษา ซึ่งมีแรงบันดาลใจในการวางแผนอนาคต คืออยากให้พ่อแม่ภาคภูมิใจ อยากมีงานทำ ในอนาคตอยากทำงานดีๆ ปัจจุบันการสอนของครูดี น่าสนใจ เช่น วิชาภาษาไทยในการแต่งคำประพันธ์ก็มีการแต่งเป็นแร็ป สนุกสนานทำให้นักเรียนสนใจมากขึ้น ไม่ขบขจืด ชอบทำงานกลุ่ม ชอบทำรายงาน นำเสนอหน้าชั้น สนุก มีการท่องจำอยู่ได้ เพราะช่วยฝึกสมอง อยากให้ครูสอนแบบที่เป็นอยู่อาจเพิ่มเติมการเล่นเกมที่เพิ่มมากขึ้นให้อยู่ในหลักสูตรของการเรียน เช่น เอเม็ท คำคมภาษาไทย ผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมวันเด็ก วันสำคัญทางศาสนา วันแม่ เปิดบ้านวิชาการ โดยผู้ปกครองให้การสนับสนุนอาหาร เงินทุนการศึกษา รู้สึกรักโรงเรียน เพราะเป็นบ้านหลังที่สอง รักครูเพราะผูกพันกับครู สอนให้ได้ความรู้และให้คำปรึกษา รักเพื่อนเพราะให้คำปรึกษาได้หลายอย่าง ช่วยเหลือกัน ช่วยสอนการบ้านกัน สิ่งที่ต้องการให้โรงเรียนเป็นคือต้องการให้โรงเรียนมีกิจกรรมที่น่าสนใจ ซึ่งจะทำให้นักเรียนอยากที่จะเข้ามาร่วมกิจกรรม เพราะสนุกกับการเรียน อยากให้มีกิจกรรมเพิ่มมากขึ้น ที่อยากมาโรงเรียนเพราะอยากได้ความรู้ดีกว่าอยู่ที่บ้าน อยากให้มีสถานที่สำหรับซ้อมกีฬาในร่ม เทปุนทางเดินหน้าโรงอาหารเพราะเฉอะแฉะ

โรงเรียนวัดละหารไร่

นางสาวไพเราะ ศรีทอง ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดละหารไร่

ตัวแทนผู้บริหาร ศธ.

การดำเนินงานโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลได้มีการปรับหลักสูตรสถานศึกษาโดยยึดหลักสูตรแกนกลางโดยพัฒนาตั้งแต่ระดับปฐมวัย แต่ยังคงคิดว่าอาจจะยังหลงประเด็นอยู่บ้าง เพราะว่ายังไม่มีคู่มือการดำเนินงานที่ชัดเจน ตัวชี้วัดในระยะที่ 3 ยังไม่ชัดเจน ยังไม่แน่ใจในรายละเอียดของตัวชี้วัด และการดำเนินงานโรงเรียนชาดครูในบางสาขาที่จำเป็นที่นอกเหนือจากวิชาสาระหลัก อยากให้หน่วยงานต้นสังกัดได้จัดสรรอัตรากำลังเหล่านี้มาให้ เช่น วิชาเอกพลศึกษา โดยไม่ต้องคำนึงถึงเกณฑ์ของอัตรากำลัง เพราะวิชาอื่นๆก็มีส่วนเสริมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในสาระหลักได้ ปัญหาปัจจุบันคืองบประมาณที่ได้รับมาจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น งบประมาณอาหารกลางวัน ได้รับจัดสรรมาอย่างไม่ต่อเนื่อง เช่น บาง อบต. ได้จัดสรรให้โรงเรียนครั้งละ 100 วันหรือ 200 วันแต่โรงเรียนได้รับจัดสรรมาเพียงรอบละ 50 วันทำให้การดำเนินงานขาดความต่อเนื่องและไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

แนวทางในการดำรงไว้ซึ่งความเป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลคิดว่าควรที่จะพัฒนาทางด้านวิชาการโดยที่ปราศจากความกังวลรอบด้าน โดยเฉพาะความกังวลเกี่ยวกับการได้รับงบประมาณสนับสนุน ชุมชนต้องมีส่วนร่วมในการสนับสนุนงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ด้วยบางส่วน สนับสนุนการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งในเรื่องของการจัดกิจกรรมภูมิปัญญาท้องถิ่นนั้นเป็นเรื่องที่ดี แต่ดำเนินการให้สำเร็จเป็นไปได้ยาก เพราะไม่มีงบประมาณ เกิดปัญหาขึ้นมาไม่ได้ ปัญหาคือ ค่าวิทยากร ค่าดำเนินการ ทุกอย่างต้องใช้เงิน เป็นไปได้ไหมถ้าโรงเรียนได้รับงบประมาณมากกว่าโรงเรียนอื่นๆ และเปิดโอกาสให้โรงเรียนเขียนของบประมาณพิเศษ สนับสนุนการจัดกิจกรรมให้นักเรียนจากหน่วยงานต่างๆ เช่น ศธจ. สพ.ระยอง เขต 1 กองทุนไฟฟ้า งบประมาณพิเศษ เพราะว่าเงินอุดหนุนที่ได้รับจากการสนับสนุนให้โรงเรียนนั้น เพียงแค่ค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าสาธารณูปโภคก็ไม่เพียงพอแล้ว

ข้อเสนอแนะอยากให้โรงเรียนคุณภาพประจำตำบลทุกโรงเรียนได้มาพบปะกัน อยากให้มีเครือข่าย เพื่อที่จะดำเนินงานไปพร้อมกัน เพราะตอนนี้เหมือนต่างคนต่างทำ เหมือนดำเนินงานอยู่อย่างโดดเดี่ยว ไม่มีที่ปรึกษาว่าจะดำเนินการไปในทิศทางไหนที่จะถูกต้อง

นางจุฑามาศ ประเสริฐสุข ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดไผ่ล้อม

การประเมินในระยะที่ 1 และ 2 เป็นการประเมินแบบออนไลน์ โรงเรียนไม่ทราบว่าที่ประเมินผ่านไปแล้วนั้นมีผลสะท้อนกลับมาอย่างไร หลักสูตรที่โรงเรียนทำให้เป็นโรงเรียนคุณภาพนั้น โรงเรียนได้ดำเนินการให้มีความเข้มข้นขึ้น ซึ่งในการดำเนินการบริหารโรงเรียนมีนโยบายอื่นๆ เข้ามามากมาย ซึ่งใน 200 วันที่โรงเรียนเปิดทำการนั้น ไม่สามารถทำตามนโยบายต่างๆ จากกระทรวง หน่วยงาน ต้นสังกัดได้ทั้งหมด แต่ก็พยายามให้ครบทุกด้าน ส่วนการประเมินในระยะที่ 3 ยังไม่พร้อม เพราะเพิ่งเริ่มต้นปีการศึกษา แต่ได้ดำเนินการด้านทักษะอาชีพ จัดเป็นชุมนุมให้เกิดความหลากหลายตามความสนใจของนักเรียน เช่น ชุมนุมตัดผม และก็ยังเน้นทักษะวิชาการอย่างต่อเนื่อง เพราะการทดสอบ O-Net, NT ยังมีความสำคัญ ทักษะชีวิต การป้องกันสารเสพติด สภาพสังคม จากสื่อโซเชียล เด็กเราปัจจุบันไม่รู้จักเครื่องมือการเกษตร เนื่องจากเป็นลูกจ้าง อยู่ห้องแถว ดำเนินการอย่างเข้มข้นขึ้นเพื่อรักษามาตรฐานของโรงเรียน การจัดสรรอัตรากำลังครู สื่อการเรียนรู้อะไหล่เทคโนโลยีต่างๆ ยังไม่ได้รับความคืบหน้า กรอบอัตรากำลังยังไม่สามารถได้รับจัดสรรได้ครบถ้วนตามที่ต้องการ

อยากให้ส่วนกลางที่รับทราบผลการประเมินของระยะที่ผ่านมาและนำผลการประเมินมาพัฒนา ซึ่งขณะนี้ยังไม่มีข้อมูลย้อนกลับ ซึ่งโรงเรียนก็ไม่ได้นิ่งเฉย ยังดำเนินงานต่อเนื่องต่อไป ถ้าพูดถึงเรื่องความพร้อมในการดำเนินงานโรงเรียนคุณภาพนั้น ยังไม่มีความพร้อมอย่างสมบูรณ์แบบได้ตามบริบทของโรงเรียนเท่านั้น แนวทางการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพ ควรได้รับงบประมาณพิเศษ ได้รับจัดสรรอัตรากำลังครูตามความต้องการของโรงเรียนอย่างแท้จริง แนวทางในการพัฒนาเพิ่มความเข้มข้นและทำกิจกรรม 3 ทักษะเพิ่มเข้าไป โรงเรียนไม่สามารถยืนได้ด้วยตนเอง คุณภาพของโรงเรียนอยู่ที่ตัวเด็ก โดยครูและผอ.ช่วยกันคัดสรร ขัดเกลา การขัดเกลาต้องใช้ความพยายามอย่างมากในการพัฒนา โดยเฉพาะครู ครูไม่เคยได้รับตามที่ต้องการ อีกอย่างครูอยู่ในช่วงของการผลิตเปลี่ยน เป็นครูใหม่ๆ ยังไม่มีประสบการณ์ ขาดเทคนิควิธีการ นอกจากนี้องค์ประกอบในการทำงานมีหลายอย่าง เช่น

การสนับสนุนงบประมาณจากองค์กรท้องถิ่น ขึ้นอยู่กับวิสัยทัศน์ของผู้นำองค์กรท้องถิ่น ซึ่งนอกเหนือจากการควบคุมของโรงเรียน โรงเรียนต้องช่วยเหลือตนเองโดยเฉพาะการทอดผ้าป่า โรงเรียนเป็นผู้ชำนาญการทอดผ้าป่ายิ่งกว่าวัดเสียอีก

นางสาวสภารภรณ์ แก้วสว่าง ตัวแทนเอกชน

เคยได้ยิน คือ โรงเรียนคุณภาพคือโรงเรียนที่มีคุณภาพกว่าโรงเรียนอื่นในชุมชน ได้ให้การสนับสนุนในกิจกรรมงานวันเด็ก วันปีใหม่ โดยทำอาหารมาเลี้ยง ไม่ได้ติดตามการดำเนินงาน เพราะไว้ใจโรงเรียน ถ้าโรงเรียนได้เป็นโรงเรียนคุณภาพต่อไปก็จะสนับสนุนโรงเรียน โรงเรียนขออะไรก็ยินดี จะให้การสนับสนุน โดยผู้ที่ควรมีส่วนร่วมในการสนับสนุนคือผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ครู บุคลากรของโรงเรียน ทุกส่วนต้องมีส่วนร่วมในการสนับสนุน สิ่งที่ต้องการให้โรงเรียนมีการพัฒนาคือ อยากให้มีความคุณภาพเทียบเท่าโรงเรียนในเมือง เช่น การสอนภาษาอังกฤษ ภาษาจีน อยากให้มีครูผู้สอนชาวต่างชาติ

นายอุทิศ อัมฤทธิ์ นางสินวล บุญรัตน์ ตัวแทนชุมชน

ไม่เคยได้ยินจากสื่อ เคยได้ยินจากครู คือ โรงเรียนคุณภาพประจำตำบล คือ โรงเรียนที่มีนักเรียนเก่ง มีคุณภาพกว่าโรงเรียนอื่นๆ ในตำบล ได้เข้ามาสนับสนุนโรงเรียนในกิจกรรมวันเด็ก วันปีใหม่ มาสอนนักเรียนทำอาหารพื้นบ้าน ขนม ทำกระทงใส่ขนม บริจาคโต๊ะอาหาร แก้วพลาสติก มีความต้องการให้โรงเรียนเป็นโรงเรียนที่ดีที่สุดที่ตำบล ไม่มีเกียรติบัตรให้ ได้รับคำขอบคุณจากโรงเรียน ทุกหน่วยงานต้องช่วยกันทั้งผู้ปกครอง ชุมชน ผู้นำชุมชน โรงงาน มีส่วนร่วมในการสนับสนุนโรงเรียน ชักชวนคนในชุมชนเข้ามาสนับสนุนโรงเรียนให้โรงเรียนมีคุณภาพเทียบเท่าในเมือง เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน

นายกศิติช อัมฤทธิ์ ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เคยได้ยิน คือ โรงเรียนคุณภาพประจำตำบล คือ โรงเรียนที่ดีกว่าโรงเรียนอื่น ได้เข้ามาให้การสนับสนุนโรงเรียนในกิจกรรมงานวันเด็ก วันพ่อ วันแม่ ได้มอบอุปกรณ์กีฬาอยู่บ่อยครั้ง มอบทุนการศึกษา ถ้าโรงเรียนได้เป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลก็จะให้การสนับสนุนต่อไป สิ่งที่ต้องการให้โรงเรียนได้รับการพัฒนาเพิ่มเติมคือ มีครูพละ ครูนานาชาติ โรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ต้องเป็นโรงเรียนที่มีเด็กเรียนดี กีฬาเด่น สุขภาพดี

นายสมศักดิ์ แก้วสว่าง ตัวแทนผู้ปกครอง

เคยได้ยิน ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล จากสื่อออนไลน์ เฟสบุ๊ก โดยโรงเรียนคุณภาพ คือ โรงเรียนที่มีเด็กเก่ง โรงเรียนสะอาด ห้องน้ำสะอาด สุขลักษณะที่ดีปลอดภัย ได้เข้ารับการสนับสนุนช่วยโรงเรียนในกิจกรรมของโรงเรียน สนับสนุนอาหาร ซึ่งในการมีส่วนร่วมให้เป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลนั้น คือ ผู้นำชุมชน ผู้อำนวยการโรงเรียน ครู บุคลากร ผู้ปกครอง นักเรียน ทั้งหมดต้องช่วยกัน สิ่งที่ต้องการให้โรงเรียนพัฒนาคือ จัดการศึกษาเสริมให้เด็กอ่อนแก้ปัญหา โดยนำครูที่ติมาช่วยสอนให้เก่ง

นายโสภณ คชแก้ว ตัวแทนผู้ปกครอง

เคยได้ยิน ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล จากสื่อ โทรทัศน์ ได้เข้ามา ร่วมกิจกรรมของโรงเรียนอยู่เสมอ ทุกครั้งที่โรงเรียนทำกิจกรรม เช่น ปักธงสนับสนุน กำลังกาย ไม่ได้ติดตามการใช้จ่าย เพราะไวใจโรงเรียน และจะให้การสนับสนุนต่อไป อยากให้มีการจัดการเรียน การสอนภาษาอังกฤษ เพราะจะได้ไม่ต้องเรียนพิเศษที่อื่น ซึ่งเป็นการเพิ่มภาระ ถ้าโรงเรียนได้รับการ สนับสนุนด้านนี้ก็จะดี

นายอุดม วิรติพันธ์ ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา

เคยได้ยินเกี่ยวกับโรงเรียนคุณภาพ ผู้อำนวยการโรงเรียนอธิบายให้ฟัง และสื่อโทรทัศน์ คือ โรงเรียนคุณภาพต้องมีการวางแผนอีกหลายอย่าง แต่งบประมาณไม่มี ซึ่งที่ผ่านมาได้เข้ามามีส่วนร่วม ในการวางแผนกับโรงเรียนตลอด ผู้ที่มีส่วนร่วมในการสนับสนุน คือทุกส่วน ครู โรงเรียน มีการ ปรึกษาหารือกัน จะต้องต่อเติมอาคารอเนกประสงค์ให้เสร็จเรียบร้อย มีส่วนร่วมทุกเรื่องในโรงเรียน ไม่เคยรับสิ่งตอบแทน โรงเรียนที่เป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลคือ ครูสอนเก่ง ประชุม ปรึกษาหารือกันโดยใช้มติที่ประชุมเป็นหลัก

นายสมนึก เพ็ชรรัตน์ ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา

เคยได้ยินเกี่ยวกับโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล คือ โรงเรียนดี ที่ดีต่ออนาคตของเด็ก มี พื้นฐานอาชีพตามพื้นฐานของแต่ละคน ผู้ปกครองให้มรดกกับลูกหลานได้ คือ การศึกษา ควรมีการ สอนภาษา สอนนักเรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์คือเป็นคนดีมีคุณธรรม พึ่งพาตนเองได้ มีทักษะชีวิตที่ เพิ่มขึ้น โดยให้ผู้นำชุมชนมีส่วนร่วม ให้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของรัชกาลที่ 9

เด็กหญิงกัญญารัตน์ จิตรแย้ม เด็กหญิงวรภัทร จันทพลี ตัวแทนนักเรียน

เคยได้ยินเกี่ยวกับโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล จากผู้อำนวยการโรงเรียนและครู ต้องการให้ ครูสอนกีฬา สอนวอลเลย์บอล ฟุตบอล คอมพิวเตอร์ไม่เพียงพอ มีเพียง 6 เครื่อง มีในห้องเรียน ครู สอนห้องจำ สูตรคูณ ชอบการสอนของครู มีการสอนบทบาทสมมติ มีสื่อที่ทันสมัย สอนแบบโครงการ งานเป็นกลุ่ม ค้นคว้าหาความรู้รอบโรงเรียน ผู้ปกครองเข้ามาร่วมกิจกรรมของโรงเรียน วันเด็ก วันแม่ อยากให้โรงเรียนสะอาด น่าอยู่ คุณครูใจดี

โรงเรียนบ้านตะแกราทอง

นายสรพงษ์ จันทรพราหมณ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านตะแกราทอง ผู้แทนผู้บริหาร ศร.

ระยะที่ 1 ประเมินความก้าวหน้า 3 ตัวชี้วัดซึ่งโรงเรียนมีความพร้อม

ระยะที่ 2 ประเมินความก้าวหน้าตามมาตรฐานทั้ง 4 ด้านเนื้อหา 4 ด้านได้แก่ 1. ด้านปัจจัย 2. ด้านกระบวนการ 3. ด้านความรู้/ทักษะ 4. ด้านผลลัพธ์

ส่วนการเตรียมความพร้อมการประเมินระยะที่ 3 โรงเรียนได้พัฒนาตามแผนและ Timeline ที่โรงเรียนได้กำหนดไว้อาศัยทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานโดยการปรับปรุงหลักสูตร

สถานศึกษาเพิ่มทักษะด้านอาชีพเตรียมครูผู้สอนตามกระบวนการจัดให้มีครูครบชั้น ซึ่งโรงเรียนได้รับการสนับสนุนการจ้างครูจากองค์การบริหารส่วนตำบล 2 ตำแหน่ง แต่ขาดวิชาเอกที่สำคัญ ซึ่งขณะนี้ครูไม่ตรงวิชาเอกแต่มีความถนัดโรงเรียนต้องการวิชาเอกภาษาไทย คณิตศาสตร์แต่ไม่ได้รับการบรรจุในเอกนี้

การประเมินครั้งที่ 1 และ 2 ที่ผ่านมา โรงเรียนสามารถทำได้ตามที่กำหนด ครบตามหัวข้อที่ประเมินออนไลน์ ต้องการให้มีการทำ MOU ทุกภาคส่วน อยากให้มีโรงเรียนแกนนำเพื่อให้โรงเรียนอื่นไปดู การจะไปสู่เป้าหมายได้ คือสร้างจุดเด่นโรงเรียนบ้านตะเกราทอง คือ ผล RT NT O-Net การแข่งขันศิลปหัตถกรรม 2 เหรียญทอง

แนวทางในการรักษาไว้ซึ่งโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล คือการสร้างความตระหนักความเป็นเจ้าของร่วมของคณะครู บุคลากร และชุมชน ทำโรงเรียนให้เป็นโรงเรียนของชุมชน เป็นโรงเรียนดีใกล้บ้าน ให้ความสำคัญของโรงเรียน โดยมีการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา ดึงทุกภาคส่วนให้เข้ามามีส่วนร่วม ทั้งบ้าน วัด รัฐ โรงเรียน เอกชน ระเบิดจากข้างใน ให้คนรู้ว่าโรงเรียนดีอย่างไร ต้องได้รับการสนับสนุนจากต้นสังกัดอย่างต่อเนื่อง เช่น ครูต่างชาติมาสอนภาษาอังกฤษ เป็นต้น ซึ่งจะส่งผลให้ผู้ปกครองยอมรับและศรัทธาในโรงเรียน

ข้อเสนอแนะคือ การที่โรงเรียนมีโอกาสที่ดี ที่ได้อยู่ในเขตอุตสาหกรรม ได้รับการสนับสนุนจาก IRPC และกองทุนพัฒนาไฟฟ้า TPI และอยู่ในท้องถิ่นที่เห็นความสำคัญของการศึกษาก็จะทำให้โรงเรียนพัฒนาคุณภาพได้ดีขึ้น

ว่าที่ร้อยตรีชาญวิทย์ สุทธิ ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนวัดทับมา ผู้แทนผู้บริหาร ศร.

การประเมินโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลในระยะที่ 1 และ 2 ประเมินตามภาพรวมของ Timeline ที่กำหนดและนโยบายต่างๆ ซึ่งได้คุยกับครู คณะกรรมการสถานศึกษาว่า ทำอย่างไรจะทำให้มีความเข้าใจตรงกันในเรื่องการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล โรงเรียนได้สร้างโมเดลขึ้นมาใหม่เพื่อใช้ในการพัฒนาที่ไม่ซับซ้อน แต่อยู่ในกรอบของนโยบาย สพฐ. แผนการศึกษาชาติ แผนการศึกษาของจังหวัดระยอง ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และนโยบายอื่นๆ คือ Model “CTMS OK” การที่จะโอเคได้คุณภาพต้องมาก่อน และต้องได้รับการสนับสนุนจากชุมชน ทั้งปัจจัย กระบวนการ และผลผลิต ต้องสร้างจุดเน้นของโรงเรียนว่าคืออะไร โดยให้ข้อคิดแก่ครูว่าให้สร้าง “ดาวคนละดวง” เน้นภาษาอังกฤษ ไทย จีน ซึ่งโรงเรียนมีโครงการแลกเปลี่ยนจากเสฉวน และมีนักศึกษาจากประเทศอินโดนีเซีย เน้นดนตรี เพื่อให้นักเรียนมีสุนทรียภาพและให้บริการท้องถิ่น เน้นกีฬา โดยโรงเรียนเตรียมความพร้อมเรื่องสนามกีฬา ซึ่งชุมชนก็เข้ามาใช้ฝึกซ้อมกีฬาด้วย เน้นทักษะอาชีพ เป็นการสร้างธุรกิจตามบริบทของโรงเรียน โดยเปิดร้านเครื่องดื่มเป็นร้านกาแฟให้นักเรียนมัธยมมาฝึกอาชีพในกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ฝึกทักษะการคำนวณต้นทุนกำไร และกำลังจะเปิดร้านตัดผมเสริมสวย เปิดสอนทักษะอาชีพที่หลากหลาย ตามแนวคิดของศาสตร์พระราชา และที่ขาดไม่ได้คือต้องมีคุณธรรม สร้างวิสัยทัศน์ขึ้นมา ให้สามารถพัฒนาสู่ความเป็นสากล สร้างแรงบันดาลใจให้ครูและนักเรียน เพราะความรู้ไม่มีที่สิ้นสุด

แนวทางในการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล คือ การสำรวจความต้องการของโรงเรียนและสนองความต้องการของเค้า จะได้ตรงกับความต้องการ หากทำไปโดยไม่ตรงก็ไม่เกิดผล

ให้ตามที่โรงเรียนต้องการ ความเป็นไปได้ในอนาคตว่าจะสามารถดำเนินการได้ไปในทิศทางใด ต้องสนองต่อความต้องการและมองภาพอนาคตร่วมกัน

ข้อเสนอแนะในประเด็นของการสนับสนุนบุคลากร งบประมาณ สื่อ และอื่นๆ ควรให้ความสำคัญเป็นอิสระในการดำเนินงาน

นายอุทิศ ซื่อประเสริฐ ตัวแทนเอกชน

เคยได้ยินเกี่ยวกับโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล แต่ไม่ทราบรายละเอียดมาก ทราบว่าเป็นนโยบายของรัฐบาลที่คัดเลือกโรงเรียนคุณภาพเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ โดยทราบผ่านทางสื่ออินเทอร์เน็ต เว็บไซต์ ผอ. และครูเล่าให้ฟัง ได้ให้การสนับสนุนทุกกิจกรรม เช่น กิจกรรมวันเด็ก กีฬาสี ปรับปรุงภูมิทัศน์ ให้ทุนการศึกษาทุกปี และได้รับเกียรติบัตร หนังสือขอบคุณ และความร่วมมือของโรงเรียนเป็นการตอบแทน ซึ่งก็ชื่นใจแล้ว ถ้ามีความร่วมมือกันก็จะมีความพร้อมในการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพ ทุกภาคส่วนผลักดันโดยเฉพาะผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษา ครู ชุมชน วัด ท้องถิ่นมีระเบียบกำกับอยู่ โรงเรียนคุณภาพประจำตำบลในความคิด คือโรงเรียนที่มีความพร้อมในด้านอาคารสถานที่ ตามบริบทของแต่ละที่มีอาคารเพียงพอ มีทัศนียภาพที่เหมาะสมที่จะเรียนรู้ ครูเป็นผู้สอนที่ดี ถ่ายทอดวิชาการ คุณธรรม จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีในทุกๆ ด้าน ต้องได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากกระทรวงศึกษา ขอสนับสนุนจากกระทรวงมหาดไทยไม่สามารถดำเนินการได้ อยากให้กระทรวงศึกษากับกระทรวงมหาดไทยคุยกันเพื่อให้สามารถสนับสนุนได้ การเรียนฟรีต้องเรียนฟรีให้มากกว่านี้

นายสายันต์ ศรีเผือก ตัวแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เคยได้ยินจากสื่อโทรทัศน์ ผอ. พูดให้ฟังเกี่ยวกับโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล และได้ให้การสนับสนุนโดยการอนุมัติโครงการที่สนับสนุนโรงเรียน ซึ่งได้รับคำขอบคุณจากโรงเรียนและจะสนับสนุนต่อไปทุกเรื่องที่ไม่ขัดต่อนโยบายและระเบียบที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ก็จะทำนุบำรุงได้ โรงเรียนคุณภาพประจำตำบลต้องมีลักษณะที่กำลังเป็นขณะนี้ ก็คือสามารถที่จะไปโรงเรียนคุณภาพได้ โดยได้รับการสนับสนุนจากชุมชน การสอนของครูในปัจจุบันดีกว่าเมื่อก่อน ดูจากชาวบ้านที่นำนักเรียนมาเรียน ผอ. ดีเข้ากับชุมชน มีการพัฒนาในทางที่ดีขึ้นสร้างความเลื่อมใสศรัทธา โดยเฉพาะผอ. เข้าหาชุมชน ทำให้ชาวบ้านเกิดความศรัทธามากขึ้น

นายภมร ขจรศิลป์ ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา

เคยได้ยินเกี่ยวกับโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ได้คุยกับ ผอ. ตลอด ทำอย่างไรให้โรงเรียนมีคุณภาพ เนื่องจากก่อนหน้านี้ที่นักเรียนลดลงอย่างรวดเร็ว เมื่อนักเรียนลดลง ตำแหน่งครูก็หายไป โดยเฉพาะครูหนุ่มสาวอยู่ต่างถิ่น อยู่ 2-3 ปีก็ย้าย อัตรากวักตัด ได้เข้ามามีส่วนร่วมร่วมกับโรงเรียนมาโดยตลอด ร่วมในการวางแผนกับโรงเรียน โดยกรรมการจะไม่ก้าวก่ายด้านวิชาการ แต่เรื่องแผนแต่ละปี ระยะสั้นระยะยาวต้องทราบ ส่วนกิจกรรมอื่นไม่ว่าจะเป็นการจ้างครู การพัฒนาอาคารสถานที่ เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาจะช่วยดำเนินการ ให้สิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้นคือการเปลี่ยนเกณฑ์ครูต่อนักเรียน จาก 1 ต่อ 25 เป็น 1 คนต่อห้องเรียน และมีการเพิ่มเติมเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง

นายปรีชา สกุลเชื้อ นายพัลลภ ช่วยพิทักษ์**ตัวแทนชุมชน**

เคยได้ยินเกี่ยวกับโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลทางสื่อโทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต ได้เข้ามาสนับสนุนโรงเรียนอยู่เสมอ เช่น งานวันเด็กและกิจกรรมอื่นๆ โดยสนับสนุนเป็นเงิน อาหาร ซึ่งไม่ได้ติดตามการดำเนินการใช้จ่าย เพราะเชื่อใจใน ผอ. ดีใจที่ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน โรงเรียนคุณภาพประจำตำบล คือ โรงเรียนที่มี ผอ. ที่ประสานงานได้ดีกับชุมชน มีครูดี นักเรียนมีจิตสำนึก ทำดีได้ดี ด้านร่างกาย คือเป็นกีฬา มีน้ำใจ มีสนามกีฬาเพิ่มเติม เน้นเรื่องภาษาอังกฤษ อยากให้ลูกหลานเรียนที่นี้เหมือนตนเองสืบต่อไป

นางบุญซื่อ ไกลจันอัด นางสาวพัชรี นิกรสุข**ตัวแทนผู้ปกครอง**

เคยได้ยินเกี่ยวกับโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลโดย ผอ. เป็นคนแจ้งว่าโรงเรียนได้รับการคัดเลือกให้เป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ได้เข้ามามีส่วนร่วมสนับสนุนกิจกรรมของโรงเรียน เช่น งานกีฬา วันแม่ การทำเศรษฐกิจพอเพียง เลี้ยงอาหารกลางวันแก่นักเรียน บริจาคพัดลม ได้เข้ามาเรียนรู้ทักษะอาชีพพร้อมกับเด็กๆ เช่น การปลูกผักสวนครัว เลี้ยงไก่ เลี้ยงหมูหลุม อยากให้โรงเรียนพัฒนาด้านการเรียนการสอน อ่านออกเขียนได้ให้เพิ่มขึ้น ซึ่งทำได้ที่อยู่แล้วก็ทำให้ดีกว่าเดิม ครูดีมาก รู้สึกภาคภูมิใจด้านอาคารสถานที่มีความพร้อม อยากให้ได้รับการสนับสนุนด้านวัสดุ อุปกรณ์งบประมาณ โครงการอาหารกลางวัน นักเรียนยังผอมอยู่บ้าง โรงเรียนดีอยู่แล้ว ตัวเองเป็นคนต่างจังหวัด อยากให้ลูกอยู่โรงเรียนดีๆ และไม่ไกล ครูและผอ.ดี เข้ากับชุมชนได้ดีมาก อยากให้โรงเรียนเพิ่มเติมด้านวิชาการ การเรียนการสอนของครูเกี่ยวกับการสอนคณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ

เด็กหญิงนิมภา นิลทับ เด็กหญิงพิณปวีร์ หาญณรงค์**ตัวแทนนักเรียน**

ได้ทราบการเป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลของโรงเรียนจากครู โดยครูแจ้งให้ทราบมีความรู้สึกภาคภูมิใจ อยากให้โรงเรียนพัฒนาภาษาอังกฤษ ภาษาจีนเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน ปัจจุบันครูสอนหลายแบบ เช่น การสอนให้ทำงานเป็นกลุ่มและเดี่ยว มีการเวียนสอนให้นักเรียนท่องจำบ้าง อยากให้ครูสอนโดยมีกิจกรรมและสื่อการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น ได้วางแผนในอนาคตโดยอยากประกอบอาชีพเป็นหมอ เป็นครู เตรียมตัวในการศึกษาต่อโดยหาข้อมูลสอบถามจากครูและจากอินเทอร์เน็ต โรงเรียนมีทีวี มีโปรเจกเตอร์ในห้องวิทยาศาสตร์ คอมพิวเตอร์ 25 เครื่องพอเพียงแล้ว นักเรียนรักโรงเรียน รักครู รักเพื่อน โดยครูเป็นผู้ให้ความรู้กับนักเรียน ผู้ปกครองเคยเข้ามาสนับสนุนกิจกรรมหลายอย่าง เช่น กิจกรรมวันปีใหม่ นำอาหารมาเลี้ยง อยากให้โรงเรียนที่เป็นโรงเรียนคุณภาพมีลักษณะที่มีการจัดกิจกรรมเพิ่มมากขึ้น เช่น ค่ายคณิตศาสตร์

ภาพการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

ภาพที่ ข.1 ผู้ร่วมสนทนากลุ่ม โรงเรียนวัดบ้านฉาง

ภาพที่ ข.2 สนทนากลุ่ม โรงเรียนวัดบ้านฉาง

ภาพที่ ข.3 สนทนากลุ่ม โรงเรียนวัดบ้านฉาง

ภาพที่ ข.4 สนทนากลุ่ม โรงเรียนวัดบ้านฉาง

ภาพที่ ข.5 ผู้ร่วมสนทนากลุ่ม โรงเรียนนิคมสร้างตนเองจังหวัดระยอง 8

ภาพที่ ข.6 สนทนากลุ่ม โรงเรียนนิคมสร้างตนเองจังหวัดระยอง 8

ภาพที่ ข.7 สนทนากลุ่ม โรงเรียนนิคมสร้างตนเองจังหวัดระยอง 8

ภาพที่ ข.8 สนทนากลุ่ม โรงเรียนนิคมสร้างตนเองจังหวัดระยอง 8

ภาพที่ ข.9 ผู้ร่วมสนทนากลุ่ม โรงเรียนชุมชนนิคมสร้างตนเองจังหวัดระยอง 7

ภาพที่ ข.10 สนทนากลุ่ม โรงเรียนชุมชนนิคมสร้างตนเองจังหวัดระยอง 7

ภาพที่ ข.11 สนทนากลุ่ม โรงเรียนชุมชนนิคมสร้างตนเองจังหวัดระยอง 7

ภาพที่ ข.12 สนทนากลุ่ม โรงเรียนชุมชนนิคมสร้างตนเองจังหวัดระยอง 7

ภาพที่ ข.13 ผู้ร่วมสนทนากลุ่ม โรงเรียนวัดละหารไร่

ภาพที่ ข.14 สนทนากลุ่ม โรงเรียนวัดละหารไร่

ภาพที่ ข.15 สนทนากลุ่ม โรงเรียนวัดละหารไร่

ภาพที่ ข.16 สนทนากลุ่ม โรงเรียนวัดละหารไร่

ภาพที่ ข.17 ผู้ร่วมสนทนากลุ่ม โรงเรียนบ้านตะเกราทอง

ภาพที่ ข.18 สนทนากลุ่ม โรงเรียนบ้านตะเกราทอง

ภาพที่ ข.19 สนทนากลุ่ม โรงเรียนบ้านตะเกราทอง

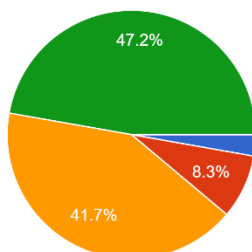

ภาพที่ ข.20 สนทนากลุ่ม โรงเรียนบ้านตะเกราทอง

เอกสารการสรุปผลการเตรียมความพร้อมของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ระยะที่ 1

1. โรงเรียนกำหนดผลลัพธ์ (outcome) ที่ระบุถึงการพัฒนาโรงเรียนคุณภ... ที่มุ่งให้เป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล

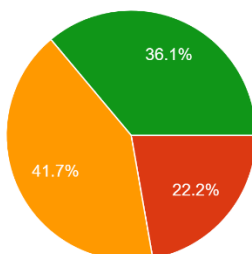
คำตอบ 36 ข้อ

- 1.1 โรงเรียนไม่ได้จัดทำแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล
- 1.2 โรงเรียนจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล แต่ไม่กำหนดผลลัพธ์(Outcome)
- 1.3 โรงเรียนจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล และกำหนดผลลัพธ์(Outcome)ชัดเจน
- 1.4 โรงเรียนจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล กำหนดผลลัพธ์ (O...

2. การดำเนินการทบทวนหลักสูตรสถานศึกษา(ในปีที่ผ่านมา)

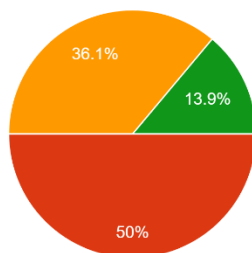
คำตอบ 36 ข้อ

- 2.1 โรงเรียนไม่ได้ดำเนินการ ทบทวนหลักสูตรสถานศึกษา (ในปีที่ผ่านมา)
- 2.2 โรงเรียนดำเนินการ ทบทวนหลักสูตรสถานศึกษา (ในปีที่ผ่านมา) แต่ไม่ชัดเจนและไม่สอดคล้องกับแผนพัฒนาโรงเรียน...
- 2.3 โรงเรียนดำเนินการ ทบทวนหลักสูตรสถานศึกษา (ในปีที่ผ่านมา) มีความชัดเจนและสอดคล้อง กับแผนพัฒนาโรงเรียน...
- 2.4 โรงเรียนดำเนินการทบทวน หลักสูตรสถานศึกษา (ในปีที่ผ่านมา) มีความชัดเจน...

3. การดำเนินการ เตรียมความพร้อม ของด้านจำนวนครู (ครูครบชั้น, ครูครบวิชาเอก, ครูครบวิชาชีพ) ตามการดำเนินการ/ที่มา (7 วิธี) ของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล

คำตอบ 36 ข้อ

- 3.1 โรงเรียนไม่ได้ดำเนินการ เตรียมความพร้อม ของด้านจำนวนครู ให้มีครูครบชั้น ครบวิชาเอก ครบวิชาชีพ และครบเฉพาะ...
- 3.2 โรงเรียนดำเนินการ ตามการดำเนินการ/ที่มา (7 วิธี) ของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ในการเตรียมความพร้อม...
- 3.3 โรงเรียนดำเนินการ ตามการดำเนินการ/ที่มา (7 วิธี) ของโรงเรียนคุณภาพ...
- 3.4 โรงเรียนดำเนินการ ตามการดำเนินการ/ที่มา (7 วิธี) ของโรงเรียนคุณภาพ...

เอกสารการสรุปผลการเตรียมความพร้อมของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ระยะที่ 2

โรงเรียนคุณภาพประจำตำบล

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต ๑

การประชุมเชิงปฏิบัติการสรุปผลการเตรียมความพร้อมของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล
ระยะที่ 2

วันที่ 11 เมษายน 2562 ณ โรงแรมเอเชีย แอร์พอร์ท จังหวัดปทุมธานี

สพป. ระยอง เขต ๑

ข้อมูลโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล (สพป.)

จำนวนตำบล 34 ตำบล

จำนวนโรงเรียน 34 โรงเรียน

สพป. ระยอง เขต ๑

ผลการประเมินการเตรียมความพร้อม ระยะที่ 1 (11 มีนาคม 2562)

ตัวชี้วัด	จำนวนโรงเรียน	ร้อยละ
1. โรงเรียนที่มีความพร้อมมาก	15	44.18
2. โรงเรียนที่มีความพร้อม	19	55.82
3. โรงเรียนที่ไม่มีความพร้อม	-	-
รวมทั้งหมด	34	100

(การประมวลผลการประเมินดูจากเอกสารแนบ)

สพป. ระยอง เขต ๑

ภาพกิจกรรมการประเมินการเตรียมความพร้อม ระยะที่ 1 (11 มีนาคม 2562)

สพป. ระยอง เขต ๑

ภาพกิจกรรมการประเมินการเตรียมความพร้อม ระยะที่ 1 (11 มีนาคม 2562)

สพป. ระยอง เขต ๑

วิธีการประเมินการเตรียมความพร้อม ระยะที่ 2

ดำเนินการประเมินดังนี้

1. แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินประกอบด้วย ศึกษานิเทศก์ และประธานกลุ่มโรงเรียนออกประเมินคุณภาพตามตัวชี้วัด ด้านปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการเตรียมตัวครู ด้านแผนการสอน สื่อ อุปกรณ์ การวัดประเมินผล และการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านการพัฒนาครูตามบทบาทหน้าที่ที่รับผิดชอบ ด้านการดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
2. ศึกษานิเทศก์ออกประเมินโรงเรียนระหว่างวันที่ 20 มีนาคม 2562 ถึง 1 เมษายน 2562
3. ประชุมคณะกรรมการเพื่อสรุปผลการประเมิน

สพป. ระยอง เขต ๑

ภาพกิจกรรมการประเมินการเตรียมความพร้อม ระยะที่ 2

โรงเรียนคุณภาพประจำตำบล

สรุปผลการประเมินการเตรียมความพร้อม ระยะที่ 2

เกณฑ์การประเมิน

4 ตัวชี้วัด

1. ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. การเตรียมตัวครูด้านแผนการสอน สื่อ อุปกรณ์ การวัดประเมินผลและการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
3. การพัฒนาครูตามบทบาทหน้าที่ที่รับผิดชอบ
4. การดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

 สพป. ระยอง เขต ๑	
การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	
1	
การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	จำนวนโรงเรียน
1.1 โรงเรียนไม่มีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	-
1.2 โรงเรียนมีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาแต่ไม่ชัดเจนและไม่สอดคล้องกับแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล	-
1.3 โรงเรียนมีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่มีความชัดเจนและสอดคล้องกับแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลแต่ยังไม่ครอบคลุมในทุกประเด็นตามแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล	19
1.4 โรงเรียนมีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่มีความชัดเจนและสอดคล้องกับแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ครอบคลุมในทุกประเด็นตามแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล	15
รวมทั้งหมด	34

 สพป. ระยอง เขต ๑	
การเตรียมตัวครูด้านแผนการสอน สื่อ อุปกรณ์ การวัดประเมินผลและการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	
2	
การเตรียมตัวครูด้านแผนการสอน สื่อ อุปกรณ์ การวัดประเมินผลและการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	จำนวนโรงเรียน
2.1 ครูน้อยกว่าร้อยละ 60 มีแผนจัดการเรียนรู้ที่ระบุเป้าหมาย กิจกรรม สื่อ ชิ้นงาน/ภาระงานที่สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา มีการกำหนดช่วงเวลาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในตารางเรียนของทุกชั้น มีเครื่องมือการประเมินตามสภาพจริงในระดับคุณภาพของผู้เรียนตามเป้าหมายของหลักสูตรสถานศึกษา	-
2.2 ครูร้อยละ 60 ขึ้นไปมีแผนจัดการเรียนรู้ที่ระบุเป้าหมาย กิจกรรม สื่อ ชิ้นงาน/ภาระงานที่สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา มีการกำหนดช่วงเวลาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในตารางเรียนของทุกชั้น มีเครื่องมือการประเมินตามสภาพจริงในระดับคุณภาพของผู้เรียนตามเป้าหมายของหลักสูตรสถานศึกษา	2
2.3 ครูร้อยละ 80 ขึ้นไปมีแผนจัดการเรียนรู้ที่ระบุเป้าหมาย กิจกรรม สื่อ ชิ้นงาน/ภาระงานที่สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา มีการกำหนดช่วงเวลาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในตารางเรียนของทุกชั้น มีเครื่องมือการประเมินตามสภาพจริงในระดับคุณภาพของผู้เรียนตามเป้าหมายของหลักสูตรสถานศึกษา	23
2.4 ครูทุกคนมีแผนจัดการเรียนรู้ที่ระบุเป้าหมาย กิจกรรม สื่อ ชิ้นงาน/ภาระงานที่สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา มีการกำหนดช่วงเวลาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในตารางเรียนของทุกชั้น มีเครื่องมือการประเมินตามสภาพจริงในระดับคุณภาพของผู้เรียนตามเป้าหมายของหลักสูตรสถานศึกษา	9
รวมทั้งหมด	34

การพัฒนาครูตามบทบาทหน้าที่ที่รับผิดชอบ

สพป. ระยอง เขต ๑

3

การพัฒนาครูตามบทบาทหน้าที่ที่รับผิดชอบ	จำนวนโรงเรียน
3.1 โรงเรียนไม่มีการพัฒนาครูตามแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล	-
3.2 โรงเรียนมีการพัฒนาครูตามแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลแต่ไม่สอดคล้องกับแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล	1
3.3 โรงเรียนมีการพัฒนาครูตามแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลและมีความสอดคล้องแต่ไม่ครอบคลุมทุกประเด็นตามแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล	18
3.4 โรงเรียนมีการพัฒนาครูตามแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลมีความสอดคล้องและครอบคลุมทุกประเด็นตามแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล	15
รวมทั้งหมด	34

การดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

สพป. ระยอง เขต ๑

4

การดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	จำนวนโรงเรียน
4.1 ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาอย่างน้อยร้อยละ 60 มีการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามระบบทุกชั้นตอน มีข้อมูลสารสนเทศ มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และมีการปรับปรุงระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนพร้อมใช้ในวันเปิดเรียนภาคเรียนที่ 1 / 2562	-
4.2 ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา ร้อยละ 60 ขึ้นไปมีการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามระบบทุกชั้นตอน มีข้อมูลสารสนเทศ มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และมีการปรับปรุงระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนพร้อมใช้ในวันเปิดเรียนภาคเรียนที่ 1/2562	2
4.3 ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา ร้อยละ 80 ขึ้นไปมีการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามระบบทุกชั้นตอน มีข้อมูลสารสนเทศ มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และมีการปรับปรุงระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนพร้อมใช้ในวันเปิดเรียนภาคเรียนที่ 1/2562	13
4.4 ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาทุกคนมีการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามระบบทุกชั้นตอน มีข้อมูลสารสนเทศ มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และมีการปรับปรุงระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนพร้อมใช้ในวันเปิดเรียนภาคเรียนที่ 1/2562	19
รวมทั้งหมด	34

สพป. ระยอง เขต ๑

สรุปผลการประเมินการเตรียมความพร้อม ระยะเวลาที่ 2

ตัวชี้วัด	จำนวนโรงเรียน	ร้อยละ
1. โรงเรียนที่มีความพร้อมแล้ว	15	44.12
2. โรงเรียนที่มีความพร้อมก่อนเปิดภาคเรียนที่ 1	16	47.06
3. โรงเรียนที่มีความพร้อมในภาคเรียนที่ 1	3	8.82
4. โรงเรียนที่ไม่มีความพร้อม	-	-
รวมทั้งหมด	34	100

(การประมวลผลการประเมินดูจากเอกสารแนบ)

สพป. ระยอง เขต ๑

สรุปผลการประเมินการเตรียมความพร้อม ระยะเวลาที่ 1 และ 2

ระยะเวลาที่ 1			ระยะเวลาที่ 2		
ตัวชี้วัด	จำนวนโรงเรียน	ร้อยละ	ตัวชี้วัด	จำนวนโรงเรียน	ร้อยละ
1. โรงเรียนที่มีความพร้อมมาก	15	44.18	1. โรงเรียนที่มีความพร้อมแล้ว	15	44.12
2. โรงเรียนที่มีความพร้อม	19	55.82	2. โรงเรียนที่มีความพร้อมก่อนเปิดภาคเรียนที่ 1	16	47.06
3. โรงเรียนที่ไม่มีความพร้อม	-	-	3. โรงเรียนที่มีความพร้อมในภาคเรียนที่ 1	3	8.82
รวมทั้งหมด	34	100	4. โรงเรียนที่ไม่มีความพร้อม	-	-
			รวมทั้งหมด	34	100

สพป. ระยอง เขต ๑	ปัญหา/อุปสรรค		ข้อเสนอแนะ
<p>1. โรงเรียนยังขาดครูครุฑเอกครุฑวิชาชีพ ครุฑอัตรา เนื่องจากมีการย้าย และงบประมาณสนับสนุนด้านบุคลากร</p> <p>2. สื่ออุปกรณ์ เทคโนโลยีทางการศึกษาไม่เพียงพอ</p> <p>3. งบประมาณในการพัฒนาได้รับล่าช้าและไม่เพียงพอ</p>		<p>อยากให้มีการพิจารณาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลเป็นกรณีพิเศษ ในการจัดสรรงบประมาณด้านต่าง ๆ เพื่อการสนับสนุนพัฒนาคุณภาพ ตามแผนพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล</p>	

สพป. ระยอง เขต ๑	 การสนับสนุนการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล	
1	<p>ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา</p> <p>ดำเนินการจัดอบรมประชุมให้ความรู้ นิเทศกำกับติดตาม ด้านการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร จากสำนักงานเขตพื้นที่ให้กับครูและบุคลากรของโรงเรียน</p>	

การสนับสนุนการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล

2

การเตรียมตัวครูด้านแผนการสอน สื่อ อุปกรณ์ การวัดประเมินผลและการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ดำเนินการจัดอบรมประชุมให้ความรู้

ด้านการจัดทำแผนการสอน การใช้สื่ออุปกรณ์ต่าง ๆ การส่งเสริมการวัดผลและการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน นิเทศกำกับติดตามการดำเนินงานจากสำนักงานเขตพื้นที่ให้กับครูและบุคลากรของโรงเรียน

การสนับสนุนการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล

3

การพัฒนาครูตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบ

ดำเนินการจัดอบรมประชุมให้ความรู้

ด้านการดำเนินงานด้านต่าง ๆ เช่น การอบรมธุรการโรงเรียน การปฐมนิเทศครูผู้ช่วย และนิเทศกำกับติดตามการดำเนินงานจากสำนักงานเขตพื้นที่ให้กับครูและบุคลากรของโรงเรียน

การสนับสนุนการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล

4

การดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

นิเทศกำกับติดตามการดำเนินงานการดำเนินงานในระบบดูแล
ช่วยเหลือนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ
จากสำนักงานเขตพื้นที่ให้กับครูและบุคลากรของโรงเรียน

ภาพกิจกรรมการพัฒนาครู

แผนปฏิบัติการโครงการบูรณาการ STEAM
ระดับประถมศึกษา
ณ โรงเรียนจตุรัสระยอง

ภาพกิจกรรมการพัฒนาครู

คณะกรรมการโครงการยกระดับผลสัมฤทธิ์
ทางการศึกษาระดับชาติ NT และ O-NET
กลุ่มโรงเรียนใต้อาณาเขต
น. โรงเรียนนวมยวศารัตนาธิเบศร จังหวัดระยอง

กิจกรรมการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ประวัติผู้เขียนเอกสารรายงานการศึกษาส่วนบุคคล

ชื่อ - สกุล	นายสุพรรณ ทารุจิต
วัน เดือน ปี เกิด	4 มกราคม 2505
ภูมิลำเนาเดิม	จังหวัดร้อยเอ็ด
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	40/17 หมู่ 7 ตำบลเนินพระ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง
ตำแหน่งปัจจุบัน	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2528	การศึกษาระดับบัณฑิต สาขาประวัติศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พ.ศ. 2544	การศึกษาระดับบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา จากมหาวิทยาลัยบูรพา
พ.ศ. 2556	นิติศาสตรบัณฑิต จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2524	เริ่มรับราชการครู โรงเรียนวัดหนองหว้า อำเภออาจสามารถ จังหวัดร้อยเอ็ด
พ.ศ. 2539	อาจารย์ใหญ่ โรงเรียนวัดคลองขากพง ตำบลขากพง อำเภอแกลง จังหวัดระยอง
พ.ศ. 2541	ผู้ช่วยหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอบ้านฉาง สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดระยอง
พ.ศ. 2544	หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอบ้านฉาง สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดระยอง
พ.ศ. 2547	รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1
พ.ศ. 2560	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

การศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยอง เขต 1 ให้เป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล เป็นการศึกษาเพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานตามมาตรฐานของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยอง เขต 1 และศึกษาแนวทางการพัฒนาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยอง เขต 1 ให้เป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล

วิธีดำเนินการศึกษา

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสาร เกี่ยวกับนโยบาย การดำเนินการสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลจากเอกสารต่างๆ ศึกษาเอกสารผลการประเมินความก้าวหน้า ความพร้อมและความสำเร็จ โรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ระยะที่ 1 และ 2 โดยการวิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหาจากเอกสาร

ขั้นตอนที่ 2 สนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) กับผู้ให้ข้อมูลหลัก ประกอบด้วย ตัวแทนผู้บริหารสถานศึกษา 10 คน ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา 10 คน ตัวแทนเอกชน 5 คน ตัวแทนชุมชน 10 คน ตัวแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 5 คน ตัวแทนผู้ประกอบการ 10 คน และตัวแทนนักเรียน 10 คน จากโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล จำนวน 34 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 60 คน

สรุปผลการศึกษา

ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันการดำเนินงานตามมาตรฐานของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยองเขต 1 ผลการประเมินความก้าวหน้า ความพร้อมและความสำเร็จ โรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ทั้ง 34 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยองเขต 1 ระยะที่ 1 สรุปผลการประเมินในภาพรวม โรงเรียนมีความพร้อม และ โรงเรียนมีความพร้อมมาก และจำแนกตามเกณฑ์ตัวชี้วัด มีดังนี้

1. โรงเรียนจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลกำหนดผลลัพธ์ (Outcome) ชัดเจน มีแนวปฏิบัติและวิธีใหม่ที่มุ่งให้เป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ร้อยละ 47.20
2. โรงเรียนดำเนินการทบทวนหลักสูตรสถานศึกษา (ในปีที่ผ่านมา) มีความชัดเจนและสอดคล้องกับแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ครอบคลุมในทุกประเด็นตามแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ร้อยละ 36.10
3. โรงเรียนดำเนินการตามการดำเนินการ/ที่มา (7 วิธี) ของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ในการเตรียมความพร้อมของด้านจำนวนครูให้มีครูครบชั้น ครบวิชาเอก ครบวิชาชีพ และครบเฉพาะทาง ร้อยละ 13.90

ผลการศึกษาประเมินความก้าวหน้าความพร้อมและความสำเร็จโรงเรียนคุณภาพประจำ ตำบล ระยะที่ 2 พบว่า การประเมินในภาพรวม โรงเรียนที่มีความพร้อมก่อนเปิดภาคเรียนที่ 1 ร้อย ละ 47.06

4. โรงเรียนมีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษามีความชัดเจนและสอดคล้องกับแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ครอบคลุมในทุกประเด็นตามแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ร้อยละ 44.12

5. ครูทุกคนมีแผนจัดการเรียนรู้ที่ระบุเป้าหมาย กิจกรรม สื่อ ชิ้นงาน/ภาระงานที่สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา มีการกำหนดช่วงเวลาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในตารางเรียนของทุกชั้น มีเครื่องมือการประเมินตามสภาพจริงในระดับคุณภาพของผู้เรียนตามเป้าหมายของหลักสูตรสถานศึกษา ร้อยละ 26.47

6. โรงเรียนมีการพัฒนาครูตามแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลมีความสอดคล้องและครอบคลุมทุกประเด็นตามแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ร้อยละ 44.12

7. ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาทุกคนมีการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามระบบทุกชั้นตอน มีข้อมูลสารสนเทศ มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และมีการปรับปรุงระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนพร้อมใช้ในวันเปิดเรียนภาคเรียนที่ 1/2562 ร้อยละ 55.88

แนวทางพัฒนาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ให้เป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลตามความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลหลักได้ว่า โรงเรียนมีความพร้อมด้านอาคาร สถานที่ เทคโนโลยี แหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัย ภูมิทัศน์สวยงาม และปลอดภัย 1 จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 100 โรงเรียนส่งเสริมกิจกรรมด้านภาษา ดนตรี และกีฬา จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 90 มีการกำกับ ติดตาม จัดสรรงบประมาณให้เพียงพอต่อความต้องการ ผู้บริหารและครูมีวิสัยทัศน์การทำงานทิศทางเดียวกัน ครูมีความชำนาญการเฉพาะด้าน ครูจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ และ Active Learning เน้นนักเรียนลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง และทุกภาคส่วนให้ความร่วมมือ ผู้ให้ข้อมูลหลักให้ความคิดเห็นเท่ากัน จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 83.33 ส่วนโรงเรียนเผยแพร่ความสำเร็จและกิจกรรมของโรงเรียน จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 80.00 ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข เป็นคนดี มีคุณธรรมและจิตอาสา จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 68.33 ครูได้รับการสนับสนุนพัฒนาตนเองและวิชาชีพอย่างสม่ำเสมอ ผู้ปกครองมีความรู้ ความเข้าใจและปฏิบัติในแนวเดียวกัน ผู้ให้ข้อมูลหลักให้ความคิดเห็นเท่ากัน จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 และสุดท้ายโรงเรียนทำบันทึกข้อตกลง ร่วมกับหน่วยงานหรือกระทรวงที่เกี่ยวข้อง จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33

จากการสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ให้เป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ได้แนวทางการพัฒนาในแต่ละด้านดังนี้

1. ด้านกายภาพ ควรจัดแหล่งเรียนรู้ในทุกพื้นที่ของโรงเรียน ห้องเรียนมีคุณภาพ โรงเรียนสะอาด มีเทคโนโลยีที่พร้อม เพียงพอและทันสมัย

2. ด้านบุคลากร มีครูครบชั้นเรียน ครอบคลุมกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีครูชำนาญการทางอาชีพ และมีครูส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูมีคุณภาพ รวมถึงจัดกระบวนการเรียนการสอนแบบ Active Learning จัดกระบวนการเรียนรู้ได้หลากหลาย ผู้บริหารโรงเรียนมีวิสัยทัศน์ มีภาวะผู้นำ มีทักษะการบริหารแบบมีส่วนร่วม พัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ พร้อมรองรับการเปลี่ยนแปลงการบริหาร และเป็นผู้สร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้

3. **ด้านงบประมาณ** ควรจัดสรรงบประมาณสู่โรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ตามความต้องการของโรงเรียน โรงเรียนมีแผนพัฒนาการใช้งบประมาณของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล

4. **ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน** มีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับทักษะวิชาการ ทักษะชีวิตและทักษะอาชีพ โดยครูจัดการเรียนการสอนที่เน้น Active Learning และบูรณาการ

ข้อเสนอแนะ

2.1. ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการบริหารจัดการที่เหมาะสมและมีคุณภาพที่เป็นรูปธรรม

2.1.1 โรงเรียนต้องจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลและต้องทบทวนหลักสูตรสถานศึกษาให้สมบูรณ์ ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล โดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายโดยมอบหมายให้ฝ่ายบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเป็นผู้รับผิดชอบ

2.1.2 โรงเรียนเตรียมความพร้อมด้านจำนวนครู โดยจัดหาครูอัตราจ้าง ขอสนับสนุนงบประมาณจากเอกชนหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รับสมัครครูจิตอาสา หรือครูภูมิปัญญา หรือครูจากสถานประกอบการ มีการใช้ DLTV ช่วยสอน และใช้ YouTube โดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม และมอบหมายให้ฝ่ายบริหารงานบุคคลเป็นผู้ดำเนินการ

2.1.3 เตรียมตัวครูทุกคน ให้มีแผนการสอน สื่อ อุปกรณ์ การวัดประเมินผล และการจัดกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียน โดยมอบหมายให้ฝ่ายบริหารงานบุคคลของโรงเรียนเป็นผู้ดำเนินการ

2.1.4 เตรียมพร้อมเรื่องระบบดูแลช่วยเหลือให้นักเรียนให้ครูทุกคนดำเนินการตามขั้นตอนของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนทุกชั้นตอน โดยจัดอบรมให้ความรู้ โดยมอบหมายให้ฝ่ายบริหารงานทั่วไปเป็นผู้ดำเนินการ

2.1.5 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 มอบหมายให้กลุ่มงานต่างๆ ดำเนินงาน ดังนี้

1. กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา นิเทศ กำกับติดตามในเรื่องต่างๆ ดังนี้

1.1 การจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล

1.2 การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

1.3 การใช้ DLTV

1.4 การนิเทศการจัดการเรียนการสอนของครู

2. กลุ่มพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา มอบหมายให้จัดการอบรมเรื่องการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้การผลิตสื่อและอุปกรณ์การวัดผลและประเมินผลให้แก่ครู

3. กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษามอบหมายให้นิเทศกำกับติดตามการดำเนินการของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจัดอบรมหรือ PLC เรื่องระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

4. กลุ่มบริหารงานบุคคลมอบหมายให้ดำเนินการสรรหา แต่งตั้ง โยกย้าย ให้มีความรวดเร็วและทันต่อความต้องการของโรงเรียน

2.1.6 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานต้องให้โรงเรียนมีการบริหารจัดการที่เป็นนิติบุคคลอย่างสมบูรณ์แบบ ทั้งด้านการบริหารงานบุคคล การบริหารงบประมาณ การบริหารวิชาการและการบริหารงานทั่วไป ดังนี้

1. การบริหารงานบุคคล ให้มีการจัดสรรอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้กับโรงเรียนต้องมีสายปฏิบัติการสอน และส่งเสริมสนับสนุน เช่น เจ้าหน้าที่การเงิน พัสดุ บัญชีและนักการภารโรง เพียงพอกับความต้องการของโรงเรียน เพื่อลดภาระงานอื่นๆ ที่นอกเหนือจากการจัดเรียนการสอนของครู ให้อำนาจกับผู้บริหารโรงเรียนในการสรรหา พัฒนา อนุญาต อนุมัติ โดยผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อให้เกิดความคล่องตัว รวดเร็ว ทันการณ์ ให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้ปกครอง ดูแลตนเอง เพื่อสร้างขวัญ และกำลังใจในการปฏิบัติงาน มีการจัดสรรอัตราทดแทนตำแหน่งที่ว่างอย่างรวดเร็ว ได้แก่ ครูสอนตรงวิชาเอก ครบทุกสาระการเรียนรู้ ครบชั้นเรียน มีการจัดสรรครูต่างชาติสำหรับสอนภาษาอังกฤษ ภาษาจีน กำหนดเกณฑ์จำนวนครูต่อนักเรียนและต่อห้องเรียนให้น้อยลง เพื่อให้มีข้าราชการครูเพิ่มขึ้น ครูต้องมีอิสระในการพัฒนาตนเองโดยวิธีการที่หลากหลาย สอดคล้องกับภาระหน้าที่ที่ตนเองรับผิดชอบ มีการปรับปรุงเกณฑ์การแต่งตั้งโยกย้าย ให้เอื้อประโยชน์ต่อโรงเรียนและนักเรียน ส่งเสริมสนับสนุนให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้มีโอกาสก้าวหน้าในวิชาชีพของตน มีสมรรถนะที่หลากหลาย มีความคล่องตัวในการปฏิบัติหน้าที่และมีธรรมาภิบาล โดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม

2. การบริหารงบประมาณ การจัดสรรงบประมาณให้กับโรงเรียนควรแยกงบประมาณที่เป็นปัจจัยพื้นฐานและงบเพื่อการพัฒนา ให้โรงเรียนมีอิสระในการบริหารโครงการตามบริบทของตนเอง ส่วนกลางกำหนดเป้าหมายหรือตัวชี้วัดที่ต้องการ สำนักงานเขตพื้นที่ต้องสนับสนุนบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในด้านการเงินพัสดุ เพื่อช่วยเหลือโรงเรียนในการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง ปรับปรุงแก้ไข ระเบียบที่เกี่ยวกับการสนับสนุนงบประมาณ จ้างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้มีความคล่องตัว ในการอุดหนุนงบประมาณแก่โรงเรียนที่อยู่ในพื้นที่รับผิดชอบ นอกจากนี้ งบประมาณที่เหลือจ่ายของโรงเรียน โรงเรียนสามารถนำไปใช้จ่ายให้เกิดประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอนโดยไม่ต้องส่งคืนสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งให้โรงเรียนสามารถระดมทรัพยากรทางการศึกษาได้เองตามศักยภาพ โดยผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาในด้านจัดสรรงบประมาณ โดยจัดสรรตามสภาพความคลาดแคลนและความต้องการจำเป็น ของแต่ละโรงเรียนแทนการเฉลี่ยตามรายหัวนักเรียน โดยใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหาร

3. การบริหารวิชาการ ให้อำนาจโรงเรียนสามารถออกแบบหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทและสภาพแวดล้อมของโรงเรียน โครงการ หรือ กิจกรรมต่างๆเกิดจากแนวคิดของโรงเรียน เพื่อไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ ไม่ต้องทำตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานสั่งการทุกโครงการ ในการจัดการศึกษาของแต่ละโรงเรียนต้องสร้างเอกลักษณ์ที่เป็นจุดเด่นของตนเอง และสามารถบูรณาการกิจกรรมต่างๆ ไปสู่เป้าหมายเดียวกันได้ โรงเรียนมีแผนพัฒนาตนเองที่เกิดจากการ SWOT ร่วมกันทุกฝ่าย ซึ่ง ครู ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่นๆ โดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม

4. การบริหารทั่วไป ให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดสรร อาคารเรียน อาคารประกอบให้มีจำนวนเพียงพอ มีความปลอดภัย มีความพร้อม และเอื้อประโยชน์ ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีความทันสมัย สามารถให้บริการได้ทั้งบุคคลภายในสถานศึกษา และภายนอกสถานศึกษา ตลอดจนชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการใช้บำรุง รักษาและพัฒนา ให้ โรงเรียนเป็นโรงเรียนของชุมชน ประสานความร่วมมือกับภาคส่วนต่างๆ ทั้งภาครัฐ และเอกชน ให้มีส่วนช่วยเหลือสนับสนุนโรงเรียนในด้านต่างๆตามที่หน่วยงานนั้นๆ มีความถนัด มีการทำบันทึกข้อตกลงให้ความร่วมมืออย่างเป็นรูปธรรม ผู้ปกครองนักเรียนมีส่วนร่วมในการพิจารณาหลักเกณฑ์ การรับนักเรียนเข้าเรียนในโรงเรียน ทั้งนี้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสนับสนุนงบประมาณ หมวด ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง ส่วนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนอาคาร สิ่งก่อสร้าง วัสดุ ครุภัณฑ์ ให้แก่โรงเรียน โดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม

2.1.2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต้อง ประสานความร่วมมือกับบริษัท เอกชน สถานประกอบการ หน่วยงานอื่นๆ เพื่อรับการสนับสนุน งบประมาณ และบุคลากร เพื่อการส่งเสริมให้โรงเรียนคุณภาพประจำตำบลไปสู่ความสำเร็จตาม เป้าหมายที่กำหนด โดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม

2.2 ข้อเสนอแนะในการพัฒนาต่อเนืองที่สำคัญต่อไป

2.2.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อ การพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ให้โรงเรียนอื่นสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนา การศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.2.2 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการสร้างเครือข่ายความร่วมมือของโรงเรียน คุณภาพประจำตำบล เพื่อให้โรงเรียนอื่นๆ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล เรื่อง แนวทางการพัฒนาโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ให้เป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความช่วยเหลือ แนะนำจากวิทยากรที่ปรึกษา และที่ปรึกษาประจำหลักสูตร ตลอดจนผู้บริหารและคณะครูโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล 34 โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ที่ได้ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลเพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล จนสามารถรวบรวมและประมวลผลงานมานำเสนอในครั้งนี้ ผู้ศึกษารู้สึกซาบซึ้งและขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณ รศ.ดร.ฉลอง ทับศรี ผศ.ดร.ปริญญา ทองสอน และ ผศ.ดร.พฤษณีพล พฤษณีกุล ที่ได้ให้ความกรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการสนทนากลุ่มเพื่อตรวจสอบแนวทางการพัฒนาโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ให้เป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล

ท้ายที่สุด ขอขอบคุณครอบครัว “หารจจิต” ผู้เป็นกำลังใจให้แก่ผู้ศึกษาเสมอมา คุณค่าและประโยชน์อันเกิดจากรายงานการศึกษาส่วนบุคคล เรื่อง แนวทางการพัฒนาโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ให้เป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ฉบับนี้ ผู้ศึกษาขอขอบุชาพระคุณบิดา มารดา ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่านที่มีส่วนร่วมในการช่วยเหลือและขออนุญาตท่านบูรพาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ด้วยความเมตตา และให้โอกาสจนสามารถนำความรู้มาใช้ในการปฏิบัติหน้าที่อันมีค่าและเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมต่อไป

สุพรรณ หารจจิต
กรกฎาคม 2562

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	ง
กิตติกรรมประกาศ	ญ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพ	ฐ
บทที่ 1 บทนำ	
สภาพปัญหา	1
วัตถุประสงค์การศึกษา	3
ขอบเขตการศึกษา	3
วิธีการศึกษา	3
ประโยชน์ที่จะได้รับ	3
นิยามศัพท์	3
บทที่ 2 องค์ความรู้ หลักการ แนวคิดหรือทฤษฎี	
องค์ความรู้ หลักการ แนวคิดหรือทฤษฎี	6
กรอบแนวคิดในการศึกษา	44
บทที่ 3 ระเบียบวิธีการศึกษา	
ระเบียบวิธีการศึกษา	45
บทที่ 4 ผลการศึกษาและการอภิปรายผล	
ผลการศึกษา	47
การอภิปรายผล	65
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการศึกษา	70
ข้อเสนอแนะ	
1. ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการบริหารจัดการที่เหมาะสม และมีคุณภาพที่เป็นรูปธรรม	72
2. ข้อเสนอแนะในการพัฒนาต่อเนื่องที่สำคัญต่อไป	74
บรรณานุกรม	75
ภาคผนวก	79
ภาคผนวก ก.	80
ภาคผนวก ข.	85
ประวัติผู้เขียนเอกสารรายงานการศึกษาส่วนบุคคล	136

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 แสดงการศึกษาที่มีคุณภาพสะท้อนจากกรอบและตัวชี้วัดคุณภาพการศึกษา	7
4.1 ผลการศึกษาสรุปการประเมินการเตรียมความพร้อมของ โรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ระยะที่ 1	47
4.2 ผลการศึกษาโรงเรียนกำหนดผลลัพธ์ (outcome) ที่ระบุถึงการพัฒนา โรงเรียนคุณภาพประจำตำบล (10 ขั้นตอน) และมีแนวปฏิบัติและวิถีใหม่ ที่มุ่งให้เป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ระยะที่ 1 ของโรงเรียนคุณภาพ ประจำตำบล	48
4.3 ผลการศึกษาการดำเนินการทบทวนหลักสูตรสถานศึกษา (ในปีที่ผ่านมา) ระยะที่ 1 ของ โรงเรียนคุณภาพประจำตำบล	49
4.4 ผลการศึกษาการดำเนินการเตรียมความพร้อมของด้านจำนวนครู (ครูครบชั้น, ครูครบวิชาเอก, ครูครบวิชาชีพ) ตามการดำเนินการ/ที่มา (7 วิธี) ของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ระยะที่ 1 ของโรงเรียนคุณภาพ ประจำตำบล	50
4.5 ผลการศึกษาการประเมินการเตรียมความพร้อมของโรงเรียนคุณภาพ ประจำตำบล ระยะที่ 2	51
4.6 ผลการศึกษาการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ระยะที่ 2 ของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล	52
4.7 ผลการศึกษาการเตรียมตัวครูด้านแผนการสอน สื่อ อุปกรณ์ การวัดประเมินผลและการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ระยะที่ 2 ของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล	53
4.8 ผลการศึกษาการพัฒนาครูตามบทบาทหน้าที่ที่รับผิดชอบ ระยะที่ 2 ของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล	54
4.9 ผลการศึกษาการดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ระยะที่ 2 ของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล	55
4.10 สรุปผลการศึกษาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลทั้ง 34 โรงเรียนที่ปฏิบัติ ตามตัวชี้วัดในการประเมินการเตรียมความพร้อมของโรงเรียนคุณภาพ ประจำตำบล ระยะที่ 1 และ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยอง เขต 1	56
4.11 สรุปแนวทางพัฒนาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยอง เขต 1 ให้เป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลตาม ความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลหลัก	64

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 องค์ประกอบการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	9
2.2 กรอบแนวคิดในการศึกษา	44
ข.1 ผู้ร่วมสนทนากลุ่ม โรงเรียนวัดบ้านฉาง	114
ข.2 สนทนากลุ่ม โรงเรียนวัดบ้านฉาง	114
ข.3 สนทนากลุ่ม โรงเรียนวัดบ้านฉาง	115
ข.4 สนทนากลุ่ม โรงเรียนวัดบ้านฉาง	115
ข.5 ผู้ร่วมสนทนากลุ่ม โรงเรียนนิคมสร้างตนเองจังหวัดระยอง 8	116
ข.6 สนทนากลุ่ม โรงเรียนนิคมสร้างตนเองจังหวัดระยอง 8	116
ข.7 สนทนากลุ่ม โรงเรียนนิคมสร้างตนเองจังหวัดระยอง 8	117
ข.8 สนทนากลุ่ม โรงเรียนนิคมสร้างตนเองจังหวัดระยอง 8	117
ข.9 ผู้ร่วมสนทนากลุ่ม โรงเรียนชุมชนนิคมสร้างตนเองจังหวัดระยอง 7	118
ข.10 สนทนากลุ่ม โรงเรียนชุมชนนิคมสร้างตนเองจังหวัดระยอง 7	118
ข.11 สนทนากลุ่ม โรงเรียนชุมชนนิคมสร้างตนเองจังหวัดระยอง 7	119
ข.12 สนทนากลุ่ม โรงเรียนชุมชนนิคมสร้างตนเองจังหวัดระยอง 7	119
ข.13 ผู้ร่วมสนทนากลุ่ม โรงเรียนวัดชะหารไร่	120
ข.14 สนทนากลุ่ม โรงเรียนวัดชะหารไร่	120
ข.15 สนทนากลุ่ม โรงเรียนวัดชะหารไร่	121
ข.16 สนทนากลุ่ม โรงเรียนวัดชะหารไร่	121
ข.17 ผู้ร่วมสนทนากลุ่ม โรงเรียนบ้านตะเกราทอง	122
ข.18 สนทนากลุ่ม โรงเรียนบ้านตะเกราทอง	122
ข.19 สนทนากลุ่ม โรงเรียนบ้านตะเกราทอง	123
ข.20 สนทนากลุ่ม โรงเรียนบ้านตะเกราทอง	123